N°. 9019. NIEUWE AMSTERDAMSCHE COURANT. A°. 1860.

ALGEMEEN HANDELSBLAD.

ABONNEMENTSPRIJS VOOR 3 MAANDEN:
Voor Amsterdam........f 7.50. Voor de overige Steden des Rijks f 8.50.
De Zondags-Editie........ » 1.50. Afzonderlijke Couranten...... » 0.10.
Het loopend Kwartaal moet voldaan zijn uiterlijk op den 15den der 3de maand.

Donderdag 15 November.
UITGEVERS-DIRECTEUREN, GEBROEDERS DIEDERICHS.
Brieven Franco aan het Bureau Handelsblad.

PRIJS DER GEWONE ADVERTENTIËN:
Van EEN tot ZEVEN regels, behalve de 35 c. zegelgeld..........f 1.75.
Iedere regel meer.. » 0.25.
Buitengew. groote Lett., naar mate der ruimte die zij beslaan, à 25 c. per regel.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL, bevattende het Verslag der beraadslaging over het Wets-Ontwerp betreffende eene nieuwe Regterlijke Inrigting, in de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Dingsdag 13 Nov. jl. gehouden, benevens de Memorie van Beantwoording betreffende Hoofdstuk I der Staats-begrooting.

CONVERSIE DER STEDELIJKE SCHULD.

III.

Bij de beoordeeling der vraag of eene Stedelijke Regering aan de eischen der billijkheid mag gehoor geven, is steeds het verschil tusschen een particulier persoon en eene stedelijke regering uit het oog verloren. Indien een particulier persoon, ten einde aan een gevoel van billijkheid toe te geven, zich opofferingen getroost, dan is hij deswege alleen aan zich zelven rekenschap verschuldigd. Eene regering daarentegen handelt krachtens en ter uitvoering van vaste regelen van het regt. Zoo lang zij zich daaraan houdt is zij verantwoord. Wijkt zij daarvan af en geeft zij aan een subjectief gevoel van billijkheid toe, dan is zij dit strikt genomen niet meer. Evenmin zou een lasthebber het zijn, indien hij van de door den lastgever gestelde regelen afweek, ten einde ten koste van dezen laatste aan zijn gevoel van billijkheid toe te geven. Eene stedelijke regering heeft niet alleen te letten op de belangen harer schuldeischers, maar ook en bovenal op hen, wier belangen zij geroepen is te verdedigen, gelijk dit zeer teregt door den Heer Wolterbeek in de jongste raadszitting is betoogd.

Wij willen hiermede wel niet ontkennen, dat er gevallen kunnen zijn, waarin het ook voor eene stedelijke regering wenschelijk kan zijn eenigszins van het strikte regt in haar nadeel af te wijken, maar toch brengt hare roeping mede dit niet dan noode en zoo min mogelijk te doen.

Op welke wijze nu zou men in dezen aan de billijkheid kunnen te gemoet komen? Er is beweerd, dat men ten deele op de conversie van 1828 moest terugkomen en dat men, daar toen gemiddeld f 143 nominaal, gemiddeld 3½ pCt. rente dragende, tegen f 100 à 5 pCt. is ingewisseld, thans nagenoeg het omgekeerde moest doen plaats hebben. Dit zou echter niet op een terugkomen op de conversie van 1828, maar op het boven besproken decreet van Napoleon van 1811. Door dat decreet toch hebben de fondsenhouders alle regt op aflossing a pari of met premie verloren en heeft de stad daarentegen het regt verkregen de schuldbrieven door inkoop te amortiseeren. Thans zou men den schuldeischer het regt op aflossing a pari teruggeven. Is dit inderdaad de bedoeling, dan moet men consequent zijn en aan de vroegere houders der 4 pCt. schuldbrieven, die met eene premie aflosbaar waren, ook het regt op die premie weder terug geven, anders zou men voor deze laatsten onbillijk zijn.

Sommigen hebben dit dan ook begrepen, o. a. de Heer Dinger (*Amst. Ct.* van 9 Nov. jl.). Deze wil namelijk aan de houders der 4 pCt. schuldbrieven van vóór 1828 meer kapitaal terug geven dan het nominaal kapitaal hunner obligatien bedroeg, maar hij wil dit doen, en hier komen wij op het onbillijke van den billijkheids-maatregel, ten koste van de houders van vroegere lager rentende schuldbrieven. Men zie slechts. In 1828 is f 100 à 5 pCt. gegeven voor

f 333	rentende	1¼ pCt.
» 250	»	2 »
» 200	»	2½ »
» 166	»	3 »
» 143	»	3½ »
» 125	»	4 »

Onder den schijn van billijk te zijn zou men dus de houders van 1¼ pCt. f 190, van 2 pCt. f 107, van 2½ pCt. f 57 en van 3 pCt f 23 te weinig geven. De houders der 3½ pCt. zouden om ons onbekende redenen juist hun deel krijgen, terwijl de gelukkige houders der voormalige 4 pCt schuldbrieven, omdat sommigen dezer met 10 pCt. premie aflosbaar waren en dus de houders daarvan hoogstens op f 137.50 aanspraak zouden hebben nog daarenboven een geschenk van f 5.50 zouden bekomen. Wij zeiden sommigen, omdat de 4 pCt. schuld van 1791, die in 1828 nog f 5,174,000 groot was, gelijk uit ons vorig artikel is gebleken, tegen pari aflosbaar was. Den houders van schuldbrieven van deze leening zou men dus, om billijk te zijn, behalve een geschenk van f 5.50 eene premie van 10 pCt. geven, die hun niet toekomt.

Men heeft, naar wij gelooven, bij het ontwerpen en verdedigen van het bedoelde stelsel te veel vergeten, dat het bestemd was, om aan de eischen der billijkheid te gemoet te komen. Ons althans komt het onbegrijpelijk voor, dat men het billijkheid kan noemen, als men A f 190 ontneemt en B f 18 winst geeft, ofschoon beide even veel aanspraak hebben.

Maar er is nog een bezwaar tegen dit stelsel, waarbij men aan de fondsenhouders wil teruggeven, wat hun in 1811 is ontnomen. Men mag gerust aannemen, dat de fondsenhouders in 1811 niet aan de kracht van Napoleon's decreet hebben getwijfeld en evenmin de hoop zijn blijven koesteren, dat zij ooit hun regt op aflossing a pari of met eene premie terug zouden krijgen; zoodat de beursprijzen der stedelijke schuldbrieven na 1811 ook in verhouding stonden tot hunne door het decreet van 1811 verminderde waarde. Wil men dus volgens het stelsel van den Heer Dinger billijk zijn, dan moet men onderzoeken, wie in 1811 houders waren der 1¼, 2, 2½, 3, 3½ pCt. met premie en 4 pCt. zonder premie aflosbare schuldbrieven en voorts nagaan, of zij nog in leven zijn en zoo niet, wie hunne erfgenamen zijn. Mogt de raad het voornemen hebben zoodanig onderzoek in te stellen, dan willen wij hem gaarne de verzekering geven, dat wij hem het gras niet voor de voeten zullen wegmaaijen.

Maar misschien hebben wij ons reeds te lang bij dit stelsel van billijkheid opgehouden. Wil men inderdaad op het decreet van 1811 terugkomen? Wij kunnen dat niet gelooven. Zonder dat decreet, men bedenke dit wel, ware eene tiercering bijna onvermijdelijk geweest. Het decreet, wij erkennen het gaarne, was in strijd met de regten der fondsenhouders, maar waar moet het heen, indien men op alle maatregelen van Napoleon, waarbij hij de regten van anderen over het hoofd zag, moest terugkomen?

De bedoeling van de strijders voor de billijkheid is, naar wij vertrouwen, alleen, om op de conversie van 1828 terug te komen. In de onderstelling, dat dit inderdaad het geval is, zullen wij den eenigen practischen weg aanwijzen, die naar onze meening tot dat doel kan leiden.

Wij hebben vroeger aangetoond, dat houders der oude schuldbrieven, na 1811 geen regt hadden om aflossing te vorderen, en dat de stad daarentegen het regt had, om door inkoop van schuldbrieven te amortiseren. De beursprijzen van dergelijke schuldbrieven zijn dus de eenige maatstaf van hunne waarde.

Door nu de tegenwoordige schuldbrieven te vervangen door de waarde die de geconverteerde schuldbrieven hadden, hetzij volgens den gemiddelden beursprijs der laatste jaren, die de conversie vooraf gingen, bijv. van 1819 tot 1828, hetzij volgens den beursprijs kort voor de conversie, gelooven wij, dat men inderdaad aan alle eischen der billijkheid zou voldoen.

Volgens de gemiddelde beursprijzen van 1819—1828 nu, was de waarde,

van de 3	pCts.	f 63.62	in 1828 ingewisseld tegen	f 60
» » 3½	»	» 68.41	» » » » »	70
» » 4	»	» 79.86	» » » » »	80
Dus gemiddeld		f 211.89	» » » »	f 210

Daar nu de beursprijzen kort voor de conversie weinig verschil opleveren, met de bovenvermelde en de lager rentende fondsen weinig in getal waren, mag men veilig aannemen, dat gemiddeld in 1828 f 100.9 is verwisseld tegen f 100, zoodat men thans, om op die conversie terug te komen, de f 100 tegen f 100.9 zou moeten inwisselen.

Wij moeten evenwel bekennen, dat hetzelfde gebrek, dat aan het stelsel van den Heer Dinger is verbonden, dat namelijk niet ieder erlangt hetgeen hem toekomt, zij het dan ook al in mindere mate, insgelijks dit stelsel aankleeft. Men zou echter het cijfer van f 100,9 met niet veel behoeven te verhoogen, om althans zeker te zijn dat niemand schade leed.

Er is echter nog een andere weg, om aan de eischen der billijkheid voor te geven. De stedelijke regering heeft sedert 1828 het regt gehad, om de schuldbrieven tegen beursprijs in te koopen en te amortiseren. Als men nu de schuldbrieven, hetzij tegen den gemiddelden beursprijs der laatste jaren, hetzij tegen den beursprijs in den laatsten tijd, bij de conversie in betaling aanneemt, dan zal naar onze meening het verwijt van onbillijkheid al zeer onbillijk zijn. De gemiddelde beursprijs der 5 pCt. schuldbrieven van 1829 tot heden bedraagt ongeveer 102½ pCt. Wij behoeven niet te vermelden, welke de prijs in den laatsten tijd is geweest.

Wij zijn thans genaderd tot de laatste vraag: Is in het thans vastgestelde conversieplan de billijkheid geheel over het hoofd gezien? Men oordeele.

Uit hetgeen wij omtrent het plan van den Heer Dinger, den onvermoeiden strijder voor de belangen der fondsenhouders, in ons nommer van 17 Julij jl. hebben medegedeeld, volgt, dat de houder van een 5 pCt. schuldbrief dien zou verwisselen tegen eene obligatie welke $3\frac{1}{10}$ pCt. rente draagt en gemiddeld na 100 jaar met 43 pCt. premie wordt afgelost, zoodat de reële waarde dezer premie thans f 0.86 zou bedragen. Volgens het thans door den raad vastgesteld conversieplan bekomt de houder van een 5 pCt. schuldbrief nominaal f 118,64½ rentende 3½ pCt., gelijkstaande met eene obligatie van f 100, rentende $4\frac{3}{20}$ pCt., die gemiddeld in 60 jaar met eene premie van ruim 18¼ pCt. wordt afgelost. Wij behoeven niet aan te toonen, wat voordeeliger is voor de fondsenhouders.

Indien men op de conversie van 1828 wilde terugkomen, dan zou men de 5 pCt. schuldbrieven tegen ongeveer $100\frac{9}{10}$ pCt. in betaling moeten aannemen. Volgens de gemiddelde beursprijzen der 5 pCt. schuldbrieven sedert de conversie zouden zij eene waarde hebben van 102½ pCt. en volgens de tegenwoordige beursprijzen van ongeveer 104 pCt. Welnu volgens het onbillijke plan van den raad worden zij tegen 105 pCt. in betaling aangenomen. Inderdaad de raad is door de schuldbrieven tegen 105 pCt. in betaling aan te nemen, zelfs in de onderstelling, dat het *onbetwistbaar* ware, dat vroeger de niet aflosbaarheid is bedongen, zoo ver op den weg der billijkheid gegaan, als zij maar eenigzins kon en mogt. Zij zou misschien na de in de laatste raadszitting aan het licht gekomen feiten eer het verwijt van te groote vrijgevigheid dan van onbillijkheid verdienen.

De slotsom onzer beschouwingen is dus:

1°. Dat de Regering nimmer afstand heeft gedaan van haar regt van aflossing.

2°. Dat, al ware dit zoo, de toenmalige houders der stedelijke schuldbrieven wisten of konden weten, dat dit beding in regten nietig is en dat dus ook in dit geval van billijkheid geene sprake kan zijn.

3°. Dat de Stedelijke Regering zelfs al kon men in dezen redenen van billijkheid doen gelden, den besten weg heeft ingeslagen, om daaraan gehoor te geven en dat zij daarop zoover is voortgegaan, als zij maar eenigzins kon.

Wij hopen door het bovenstaande vele onjuiste [illegible]ingen tegen het conversie-plan geopperd, voor goed te hebben wederlegd. [illegible] beschouwingen hebben wij zoo veel mogelijk op feiten gegrond [illegible] afgeweken van den weg, gevolgd door eenige tegenstanders van den maatregel, wier krachtigste argumenten in groote woorden schijnen te bestaan. De maatregel is echter van te veel belang voor de toekomst van Amsterdam, om zich daardoor tot tegenwerking te laten verleiden. [illegible] hopen wij dan ook, dat velen zullen zamenwerken, om de conversie tot stand te brengen, maar vooral verwachten wij van hen, die haar [illegible]keuren, dat zij met naauwgezetheid het voor en tegen zullen overwegen.

BUITENLAND.

Engelsche Post.

LONDEN, Maandag 12 November (des Avonds).

Morgen zal in lord Palmerston's officiele residentie een kabinetsraad worden gehouden; al de ministers zullen, naar men zegt, tegenwoordig zijn.

— In de laatste dagen zijn de aanvallen op den Heer Klotz Rowsell, als ontwerper van het vrijwilligers uitstapje naar Parijs, zoo hevig geweest, dat hij het waarschijnlijk noodzakelijk achtte zich openbaar te verdedigen. Tot dat einde rigt hij heden morgen een Franschen brief aan den *Times*, waarin hij de aantijging tegen hem, in een brief van lord Bury vervat, tracht te ontzenuwen en aan het publick mededeelt, zonder vrees van te worden gelogenstraft, dat de Hertog van Cambridge kennis van het plan droeg. De Hertog zou van hem een eigenhandigen brief hebben ontvangen, waarin hij hem het antwoord van Napoleon mededeelt en daarop onmiddellijk en zeer vriendschappelijk er zijne goedkeuring over hebben te kennen gegeven. Wat meer is, hij autoriseerde hem aan Napoleon des Hertogs persoonlijke voldoening over te brengen. Ook de minister van oorlog, de Heer Sidney Herbert, zou daaraan zijne goedkeuring hebben verleend, doch met een weinig meer reserve. Wat er ook van zij, de vrijwilligers gevoelen geen lust zich nu naar Parijs te begeven; daarbij heeft de *Times* hun den angst op het lijf gejaagd door hun te vertellen, dat de Franschen zulke dolle liefhebbers van duelleren zijn.

— Door ministeriele bladen wordt verzekerd, dat in geval Engeland door een buitenl. vijand wierd aangevallen, in den tijd van weinige weken meer dan 500,000 vrijwilligers zouden gereed staan, om in vereeniging met het leger en de vloot den vermetelen aanrander te verdrijven.

— De kardinaal Antonelli heeft een brief gerigt aan den kardinaal Wiseman, waarin hij hem dringend aanbeveelt in ieder bisdom van Engeland den St. Pieterpenning te doen inzamelen, ten einde de uitgeputte pauselijke schatkist weder te vullen. Kardinaal Wiseman heeft onmiddelijk afschrift aan de respective bisschoppen van Engeland gezonden en tevens een brief gerigt aan de Catholieke geestelijkheid in het district van Westminster, waarbij hij hen aanspoort vergaderingen te houden en alle mogelijke pogingen in het werk te stellen om aan het verlangen van den Paus te voldoen. Beide brieven werden gisteren in de verschillende kerken, gedurende de mis voorgelezen.

— Men verneemt het faillissement der HH. Halmacar, suikerraffinadeur, en Williams, koopman in suiker, ieder met een deficit van ruim 50,000 £.

— Te Dublin is gisteren nacht het Kildarestreet clubhuis afgebrand, bij welk ongeluk drie vrouwelijke bedienden zijn omgekomen. Het gebouw was voor 14,000 £ geassureerd.

— In de fabriekdistricten is gedurende de vorige week weinig verandering geweest; de handel was van niet veel beteekenis en de prijzen waren nagenoeg als die der week te voren.

— Ten gevolge van het springen des stoomketels, aan boord van de Tonningen, nabij den Engelschen wal, waarvan dezer dagen is melding gemaakt, zijn nu reeds 13 personen aan de bekomen kwetsuren overleden.

— Uit Melbourne heeft men dd. 26 Sept. berigt, dat de schepen Saluette met 13,752, Sussex met 62,161 en Anglesea met 57,598 oncen goud naar Engeland waren vertrokken.

Duitsche Post.

WEENEN, 11 Nov. Het aantal Hongaren door de regering benoemd tot gouverneurs der verschillende comitaten, die vroeger hebben geweigerd die betrekking te aanvaarden, maar later daarvan zijn teruggekomen, bedroeg reeds meer dan dertig. Ter vervanging van de magnaten, die niet van hun voornemen zijn af te brengen, zullen weldra anderen worden gekozen. Langzamerhand keert het revolutionaire element tot de orde terug, om in de zittingen der comitaatsraden en op den landdag als oppositie te voorschijn te treden. Men houdt zich overtuigd, dat de meerderheid gestemd is, om de ontwikkeling des lands door wettige middelen te bevorderen. Het eerste en voornaamste doel is reeds bereikt: het beheer des lands is in handen van Hongaren overgegaan.

— Het berigt omtrent eene uitnoodiging door Keizer Napoleon aan den groothertog van Toscane gezonden, om naar Parijs te komen, beschouwt men in goed onderrigte kringen als volkomen onjuist. Men houdt zich daarvan te eerder overtuigd, dewijl het voornemen der Fransche regering tot het benoemen van consulaire agenten in Midden Italie volstrekt niet aanduidt, dat er uitzigt op eene verandering van zaken ter gunste van den bedoelden groothertog bestaat, gelijk gezegd werd, dat door Keizer Napoleon in die vermeende uitnoodiging aan den groothertog van Toscane was te kennen gegeven.

— De jongste vermeerdering der in omloop gebragte muntbilletten, ten bedrage van 14 mill. florijnen, heeft niet geringe bevreemding verwekt in de financiele kringen. Aanvankelijk wist men niet, waarin de oo zaak van dezen vreemden maatregel moest worden gezocht. Men verneemt thans, dat het grootste gedeelte der bedoelde 14 mill. door de regering is gebruikt tot bestrijding der uitgaven, vereischt voor de bevestiging van Venetie, Verona en verschillende punten van Tyrol. Volgens het beweren van sommige personen, naar hun voorgeven zeer goed onderrigt, zal in den loop dezer maand nog eene veel grootere som in bankbilletten worden uitgegeven.

— Het dagblad *Hirnok* deelt mede, dat in de vorige week eene vergadering is gehouden op het kasteel van graaf Stephan Karoliji, door de Magnaten benoemd tot de waardigheid van gouverneur. Aldaar is het besluit genomen om die betrekking te aanvaarden, dewijl het belang des vaderlands dit eischt.

— Uit Pesth wordt medegedeeld, dat in de eerstvolgende week in het Pesther comitaat eene vergadering zal worden gehouden, bestaande uit adellijken, burgers en boeren, ten einde te beraadslagen over de organisatie van bedoeld comitaat.

— Naar uit Konstantinopel gemeld wordt, is de baron Prokesch-Osten den 30sten jl. naar zijn hotel overgebragt; hij neemt toe in beterschap. De Sultan heeft een zijner geneesheeren ter beschikking van onzen gezant gesteld.

BERLIJN, 13 Nov. (des Ochtends). Prins Friedrich Wilhelm is door eene ligte ongesteldheid aangetast, ten gevolge waarvan hij sedert verscheidene dagen zijne kamer niet heeft kunnen verlaten.

— De Prins-Regent, die gedurende eenige dagen ongesteld was, is thans hersteld; hij heeft gisteren een bezoek afgelegd bij den hertog George van Mecklenburg-Strelitz, die zich naar Petersburg begeeft met zijne gemalin Catharina van Rusland. Zij is de eenige nog in leven zijnde dochter van den grootvorst Michael, oom van den tegenwoordigen Keizer.

— Van eene gewoonlijk goed onderrigte zijde wordt verzekerd, dat de regering het voornemen koestert, om in den loop der aanstaande zitting van den landdag een wets-ontwerp in te dienen betreffende den aanleg van een spoorweg ter regtstreeksche verbinding van Straalsund met de hoofdstad. Deze spoorweg staat in verband met het aangenomen stelsel van de bevestiging onzer kusten; hij zal tevens de kortste weg zijn tot verbinding van de hoofdstad met de Oostzee.

— Volgens mededeelingen van het bestuur van het Gertrudenhof te Keulen, bedraagt de gezamenlijke ouderdom der 72 aldaar verpleegde behoeftige grijsaards 5269 jaren. De oudste hunner heeft den leeftijd van 85 jaren bereikt.

— Uit Hamburg wordt berigt, dat de geboortedag van Schiller aldaar gedurende twee dagen op eene waardige wijze is gevierd. Zaturdag jl. werd een rijk voorziene bazar gehouden tot stijving van het fonds tot oprigting van het standbeeld ter eere van Schiller.

— Ook te Hanover zal een standbeeld ter eere van Schiller worden opgerigt. De eerste steen van het voetstuk is op den 10den jl. gelegd en naar men hoopt zal het gedenkteeken op den 10den November van het volgende jaar worden onthuld.

— Het dorpje Hulhoven is voor een paar dagen door een zwaren brand geteisterd. Achttien woningen met de daartoe behoorende schuren, waarin het grootste gedeelte van het ingeoogste graan zich bevond, zijn eene prooi der vlammen geworden.

— Volgens een berigt, voorkomende in het dagblad *Czas*, hetwelk te Posen het licht ziet, heeft de regering den aartsbisschop verboden om zich te bedienen van de uitdrukking „Poolsche Kerk." Men voegt er bij, dat de aartsbisschop geweigerd heeft daaraan te voldoen, op grond, dat deze zelfde uitdrukking voorkomt in vele door den Pauselijken Stoel bevestigde acten van synoden, in Polen vroeger gehouden.

— Naar luid van berigten uit Petersburg, is de Grootvorst Constantyn benoemd tot tijdelijk president van het hoofdcomité tot opheffing der lijfeigenschap. Dagelijks worden zittingen door het comité gehouden. De graaf Orloff, president van het comité, wordt door ongesteldheid verhinderd, die betrekking waar te nemen.

— Volgens mededeelingen uit Stockholm worden in Zweden allerwege scherpschuttersvereenigingen opgerigt.

FRANKFORT, 12 Nov. Het officiele *Bundesblatt*, hetwelk te Bern het licht ziet, bevat de nota's met de Fransche regering gewisseld wegens de plaats gehad hebbende conflicten, betreffende de voorgewende beleedigingen der Fransche vlag aangedaan. Niettegenstaande den hoogen toon, door den Franschen gezant daarin gevoerd, wordt gezegd, dat de markies de Turgot de bewoordingen van den Heer Thouvenel nog veel heeft verzacht.

— Sedert eenige dagen passeren hier weder talrijke benden Heidenen, uit de Donau-streken komende en zich naar den Rijn begevende.

— De Beijersche landdag is tegen het begin der volgende maand bijeen geroepen. Er is een gerucht te Munchen in omloop, dat de regering het voornemen koestert om eene leening ten bedrage van 20 millioen guldens aan te gaan.

Fransche Post.

PARIJS, Maandag 12 November.

Behalve de circulaire van den minister van binnenlandsche zaken betreffende den Pieterspenning, zal, naar men verneemt, weldra een tweede stuk van soortgelijke strekking van het departement van den Heer Billault uitgaan, waarin bevolen wordt alle mandementen, die als brochure verschijnen, voor de uitgifte te doen zegelen. Bij overtreding echter zullen niet de betrokken prelaten, maar de drukkers worden vervolgd.

— De bank zal 50 millioen francs in gouden munt doen slaan.

— Men wil weten, dat de Keizerin hare reis naar Engeland en Schotland nog in deze week zal aanvaarden. Later zal zij zich naar Spanje begeven, waarheen het stoffelijk overschot van hare zuster, de Hertogin van Alba, zal worden vervoerd.

— Sedert eenigen tijd was er sprake, dat eerstdaags een artikel in den *Moniteur* zoude verschijnen, behelzende eene uitvoerige uiteenzetting van de staatkunde der regering. Thans verneemt men dat het plan tot zulk een manifest inderdaad bestaan heeft, maar dat de Keizer er na rijpe overweging van heeft afgezien.

— Heden is aan den gemeenteraad de begrooting aangeboden. De entréeprijzen aan de beurs zijn weder geraamd op 750,000 frs.

— De markies de Turgot is nog niet naar Bern vertrokken ter wederaanvaarding zijner betrekking van Fransch gezant bij de Zwitsersche regering. De staatkunde is echter vreemd aan deze vertraging, welke alleen het gevolg is van eene rheumatische ongesteldheid, waaraan die staatsman thans lijdende is.

— De *Moniteur de l'Armée* deelt berigten uit Beyruth van 27 Oct. mede. Daaruit blijkt, dat de Fransche bevelhebber van den togt naar het noordoosten van den Libanon terug gekomen was, zonder iets uitgerigt te hebben, daar hij geene krijgsmagt genoeg had om de Drusen, die naar den Haurau geweken zijn, te kunnen vervolgen, en dat de Fransche troepen nu de winterkwartieren zullen betrekken. Verder leest men daarin, dat Fuad-Pacha de volksstammen van den Libanon van hun zelfbeheer beroofd en onder regtstreeksch bestuur der Porte gesteld heeft, op grond dat de Turksche overheden alzoo beter in staat zullen zijn nieuwe twisten tusschen de Drusen en de Maroniten voor te komen.

— In de militaire kringen wil men thans met zekerheid weten, dat het getal Fransche troepen in Syrie niet zal worden vermeerderd, maar dat de duur van den termijn der occupatie zal worden verlengd. Dit zou het middel van transactie zijn tot het bewaren van de goede verstandhouding tusschen de Fransche en Engelsche regering.

— Heden is het gerucht in omloop, dat Lord Stratford de Redcliffe benoemd zal worden tot Britsch gezant te Weenen. Dit zou eene uittarting zijn jegens Frankrijk, weshalve het gerucht weinig geloof verdient.

— De Heer de Vatisménil, oud-minister van onderwijs onder Karel X en een der voornaamste hoofden van de legitimistische partij, is in hoogen ouderdom overleden.

— Het afbreken der onderhandelingen te Tien-Tsin, wegens de weigering der Chinesche gevolmagtigden om het tractaat te teekenen, waartoe zij zeggen, geene volmagt te bezitten, wordt door de *Patrie* bevestigd. Het is echter volgens genoemd blad niet waarschijnlijk, dat de vijandelijkheden zullen hervat worden, daar de Fransche en Engelsche gevolmagtigden onmiddellijk naar Thung-Tchou, eene stad in de nabijheid van Peking waren vertrokken, alwaar de geallieerden post zouden vatten; men denkt dat deze demonstratie het gewenschte gevolg zal hebben. *(Zie verder telegram van den Morning Post van heden onder Londen.)*

— Uit Turyn wordt gemeld, dat men daar algemeen van gevoelen is, dat de diplomatieke betrekkingen met Rusland eerlang zullen hervat worden. Het hof heeft den rouw aangenomen wegens het overlijden van de Keizerin van Rusland, ofschoon er geene kennisgeving is ontvangen.

De reorganisatie van de troepen des lands, is aan den generaal La Marmora opgedragen. Volgens het plan zal de krijgsmagt van Italie niet minder bedragen dan 177 regementen van verschillende wapens en 54 bataljons bersaglieri. Als men overweegt, dat de Fransche armee, de keizerlijke garde inbegrepen, in het geheel bestaat uit 208 regementen en 20 bataljons jagers te voet, dan kan men zich een denkbeeld vormen van de indrukwekkende magt, welke het nieuwe koningrijk, zelfs zonder Rome en Venetie zal kunnen ontwikkelen. Niet zonder reden rijst het vermoeden, dat die armee bestemd is om in het voorjaar tegen Venetie te ageren.

De keten der orde van de Anunziada, welke door Garibaldi is geweigerd, zal aan den markies Trivulzio Pallavicino, prodictator te Napels, worden geschonken. De ministers hebben gemeend, dat zij op die wijze Garibaldi zouden vereeren. Deze orde, welke de Souvereinen trotsch zijn, te schenken aan den man, dien Garibaldi tot zijn stedehouder heeft verkozen, is op bedekte wijze aantoonen, dat men den ex-dictator als verheven beschouwt boven al de gewone eerbewijzen.

— De geruchten dat Koning Frans zich gereed maakt om Gaëta te verlaten, worden door de *Presse* tegengesproken. Dit blad beweert, dat hij zich tot het uiterste wil verdedigen.

— De kapitein Guerrier, die met den kapitein Schmidt het eerst in het groote Takufort binnengedrongen en in het legerrapport eervol vermeld is, telt nog slechts 25 jaren. Zijn 24sten verjaardag bragt hij in den veldslag van Solferino door en werd daar door een Oostenrijkschen kogel getroffen, die het gewricht zijner regterhand en ook zijne linkerhand ernstig kwetste.

Belgische Post.

BRUSSEL, Dingsdag 13 November (*Particuliere Correspondentie*).

Zoo als aangekondigd was, heeft Z. M. heden, wegens ongesteldheid de wetgevende kamers niet kunnen openen. Nadat de Heer d'Autrebande als oudste in jaren de zitting voor geopend had verklaard, heeft de minister van binnenl. zaken het spreekgestoelte beklommen, ten einde 's Konings leedwezen te kennen te geven, over de omstandigheid die hem verhinderde aan die plegtigheid deel te nemen. Hij berigtte een brief van Z. M. te hebben ontvangen, waarvan hij lezing gaf. Dit stuk was van den volgenden inhoud: »Ik hoopte tot op het laatste oogenblik dat eene zware verkoudheid, voor de middelen daartegen aangewend, zou wijken en mij veroorloven de kamers te openen, zoo als mijn voornemen was. De hoest is zoo hevig gebleven, dat het mij zeer moeijelijk zou zijn mijne redevoering voor te lezen. Ik heb een diep leedwezen ondervonden wegens deze verhindering, want na de zoo eenparige, zoo hartelijke en zoo vaderlandslievende demonstratien, die bij gelegenheid van de 29ste verjaring mijner regering zoo in de hoofdstad als in de provincien hebben plaats gehad, ware het mij bijzonder aangenaam geweest, om wanneer ik de welwillende medewerking der wetgeving voor mijne regering inriep nogmaals aan de vertegenwoordigers van het land te verklaren, hoe zeer ik getroffen ben door de bewijzen van gehechtheid en getrouwheid van de gansche bevolking." Een driemaal herhaald: leve de Koning! volgde op deze mededeeling. De minister verzocht vervolgens, dat de kamer het budget van binnenlandsche zaken bovenaan op hare orde van den dag zou plaatsen. Nadat daartoe was besloten is de kamer tot morgen uiteengegaan.

BINNENLAND.

AMSTERDAM, Woensdag 14 November.

De Heeren van Heiden Reinestein en van der Veen hebben op het thans aanhangig wets-ontwerp de navolgende wijziging voorgesteld:

Aan het slot van art. 63 voor *Leeuwarden* te lezen »Groningen."

Uit de Memorie van Beantwoording, betreffende het IIIde Hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1861, nemen wij het volgende over:

Door eenige leden der Tweede Kamer is de wensch te kennen gegeven, om nadere officiele mededeelingen te ontvangen omtrent den tegenwoordigen stand der onderhandelingen met betrekking tot de kwestie der aftapping van de rivier de Maas. Ter voldoening aan dien wensch deelt de minister mede, dat de onderhandeling in denzelfden toestand is gebleven, waarop zij zich bevond tijdens de aanneming van het voorstel tot enquête. Dadelijk na die aanneming, en op grond van deze, is Zr. Ms. gezant te Brussel aangeschreven, om ter kennis van de Belgische regering te brengen, dat de onderhandelingen voorloopig gestaakt werden, en om voorts te trachten bij haar eene goede gezindheid te onderhouden, ten einde later eene geleidelijke afdoening der zaak zoo veel mogelijk in de hand te werken en eene wijziging van het status quo voorshands te verhoeden. Aan een en ander is het noodig gevolg te geven.

De Nederlandsche vertegenwoordigers in Duitschland zijn in tijds onderrigt geworden, dat de tegenwoordige Minister van Buitenlandsche Zaken, even als zijn voorganger, doordrongen is van de wenschelijkheid om de provincie Limburg ontslagen te zien van de op haar rustende verpligtingen tot den Duitschen Bond, mits zulks kunne geschieden op eene wijze, die de bestaande onderlinge goede verstandhouding niet in de waagschaal stelle.

De regering meent te mogen betwijfelen, of het geraden zoude zijn, de bate, welke de paspoorten voor de schatkist oplevert, prijs te geven. Tot het zich voorzien van een buitenlandsch paspoort is trouwens geen reiziger verpligt.

Of onderhandelingen met andere mogendheden er toe zouden kunnen leiden om de passen geheel af te schaffen, meent men te moeten betwijfelen. De Britsche regering althans, die gedurende vele jaren sterk tegen het systema der paspoorten geijverd heeft, heeft er ten laatste toe moeten besluiten, ook zelve paspoorten af te geven.

Bij den Minister bestaat de overtuiging, dat de Nederlandsche handelsbelangen bij de hoven te Parijs en te Brussel voortdurend met de meeste zorg worden gadegeslagen en vlijtig behartigd. Korten tijd na het in Jan. jl. tusschen Frankrijk en Engeland gesloten handelsverdrag is de vraag overwogen, wat er dezerzijds zoude te doen zijn, om de gunsten door Frankrijk bij dat verdrag verleend, voor zoover Nederland daarbij belang kan hebben, deelachtig te worden.

Krachtens art. 11, al. 2, van het tractaat met Frankrijk van 1840 (*Staatsblad* N°. 23 van 1841) heeft Nederland op de bovenbedoelde gunsten alleen regt tegen aequivalent. Dien ten gevolge zijn door Zr. Ms. gezant te Parijs stappen gedaan, welke aanvankelijk gunstig zijn opgenomen, doch de behandeling is afhankelijk gesteld van den uitslag van een onderzoek, opgedragen aan eene keizerlijke commissie, nopens den voet, waarop Frankrijk deswege met andere gouvernementen zoude kunnen overeenkomen.

Wat aangaat de gewenschte vermindering van inkomende regten in Belgie op visch, deze wordt geenszins door den gezant te Brussel, evenmin als door de regering, uit het oog verloren, maar bij iedere gelegenheid wordt de doelmatigheid daarvan betoogd. Het voornemen bestaat dan ook bij de Belgische bewindslieden, om bij de herziening van het tarief dit punt in ernstige en gunstige overweging te nemen. Het ontwerp dier herziening schijnt echter nog wachtende te zijn op den afloop eener onderhandeling met Frankrijk, Intusschen is gedurende het thans loopende jaar de invoer van visch uit Nederland in Belgie niet onaanzienlijk toegenomen, zijnde gedurende de eerste 8 maanden van 1860 ingevoerd: Van haring 937,093 kilo's, van gedroogde schol 1,119,282 kilo's en van verschen zeevisch 396,083 kilo's, tegen 694,450, 756,533 en 232,132 in 1859 en 751,310, 907,719 en 355,882 in 1858.

De onderhandelingen nopens den Stadertol geven uitzigt op eene aanstaande opheffing van dien tol door middel van afkoop.

De Regering acht het van groot belang, niet alleen voor alle zeevarende staten, maar ook in het bijzonder voor Nederland, dat veiligheid van elk particulier eigendom op zee, in den uitgebreidsten zin, door alle, maar bepaaldelijk door de groote staten, als regel van internationaal zeeregt erkend, aangenomen en geëerbiedigd worde, en dat iedere onzekerheid verdwijne omtrent wat al dan niet als contrabande te beschouwen is. Deze is ook de strekking van het in het voorloopig verslag vermeld adres. In dien geest is de Regering bereids werkzaam geweest, zoo door zich te verstaan met sommige andere gouvernementen om het aanwenden, bij een eventueel te houden Europeesch congres, van gemeenschappelijke pogingen ter bereiking van opgedacht doel, als door mededeeling harer beschouwingen en wenschen ten deze aan 's Konings gezantschappen buitenslands, met aanbeveling meer bijzonder ook aan die te Washington en te Londen, om hunne aandacht op dit onderwerp gevestigd te houden en onverwijld kennis te geven van al wat eene gunstige gelegenheid zou kunnen aanbieden om het tot stand komen der beoogde maatregelen te helpen bevorderen.

Ten aanzien van de werking der wet, regelende de tucht op de koopvaardijschepen, zijn tot dusver bij de regering zeer weinig rapporten uit den vreemde ingekomen. Deze omstandigheid mag doen onderstellen, dat die wet, waar zij in het buitenland hare toepassing erlangt, in het algemeen geregeld werkt.

In Groot-Brittannie en in de Engelsche kolonien mist de wet, om eene andere reden, in eenige gevallen hare toepassing. Blijkens rapporten van Zr. Ms. consulaire agenten in Australie en in de Kaapstad, zijn de plaatselijke autoriteiten; krachtens de koloniale wetten, niet bij magte de consuls bij te staan in het ten uitvoer leggen hunner uitspraken. Op het eiland Mauritius is die bijstand, met het oog op de artt. 10 en 12 der consulaire conventie van 6 Maart 1856, voorloopig toegezegd, in afwachting van bepaalde voorschriften van het Britsche gouvernement

De regering is ook nu nog, even als in het vorig jaar, van oordeel, dat de uitgave van een *Recueil consulaire* weinig praktisch nut voor den handel zou hebben, zoowel met het oog op belangrijkheid van inhoud, als wat den spoed der berigten betreft, en zeer weinig zou toevoegen aan hetgeen reeds, en uit den aard der zaak veel tijdiger, door de handelsdagbladen en correspondentien geleverd wordt. Eene periodieke uitgave van handelsberigten zou voor onmiddellijke mededeeligen, zoo als die ten behoeve des handels moeten zijn, niet kunnen dienen.

Aan de memorie van beantwoording betreffende het IXde hoofdstuk *A.* der staatsbegrooting, ontleenen wij het volgende:

Wat de wenschelijkheid betreft om de in de schatkist voorhanden gelden op de eene of andere wijze rentegevend te maken, meent de minister voor 's hands te kunnen volstaan met een beroep op hetgeen deswege door hem in de redevoering bij de indiening der begrooting en bij § 5 der memorie van bantwoording op het Iste hoofdstuk werd gezegd.

In overeenstemming met de daaromtrent bij de memorie van toelichting gedane toezegging, wordt hiernevens een gewijzigd wets-ontwerp overgelegd.

Daarbij is de rentebesparing, verkregen uit de aankoopen, welke gedaan zijn krachtens de wet van 7 Junij 1860 (*Stbl.* N°. 25) voor welke besparing in het aanvankelijke wets-ontwerp een globaal bedrag van *f* 192,500 was afgetrokken, alsnu over de betrokken artikelen der 1ste afdeeling van het hoofdstuk vermeld, tot een gezamenlijk bedrag van . . *f* 197,717.75
hetwelk echter, om tot het geheel beloop dier rentebesparing te geraken, is te vermeerderen met de renten, die bij aankoop van 3 en 4 percents nationale schuld zijn bijbetaald over een gedeelte der half jaren, verschijnende 1 Maart en 1 April 1861, en derhalve nog ten laste komen der begrooting voor 1861, tot een gezamenlijk bedrag van . . . *f* 559.75

Die rentebesparing bedraagt dus in haar geheel . . *f* 198,277.50

De *Staatsbladen* N°. 66 en 68 bevatten de koninkl. besluiten van 3 en 7 Nov 1860, houdende goedkeuring van de statuten der vereeniging genaamd: Maatschappij ter bevordering van nijverheid in het Westerkwartier der provincie Groningen en der vereeniging voor de zieken-inrigting voor Israëlieten te Amsterdam, en erkenning dier vereenigingen als regtspersoon.

Z. M. heeft herbenoemd: tot burgem. van Renesse, Noordwelle en Serooskerken J. Hoogenboom Bz.; tot burg. van Sneek H. C. Wouda.

Z. M. heeft aan Mr. J. J. Loke, op zijn verzoek eervol ontslag verleend als auditeur bij den schuttersraad van de rust. schutterij in N.-Brabant; en als 2den luit. bij de dienstd. schutterij te Breda, en benoemd bij de dienstd. schutterij te Breda, tot 2den luit. K. A. A. Loonen; bij de dd. schutterij te 's Gravenhage tot 2de luits. Jhr. A. v. Citters en J. Viruly.

Z. M. heeft aan J. Henkes, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als luit.-kol., comm. der dienstd. schutt. te Leyden, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezen langdurige en goede diensten, en met vergunning om de uniform der schutterij en de aan zijnen rang van luit.-kol. verbonden onderscheidingsteekenen voortdurend te blijven dragen.

Z. M. heeft benoemd tot president curator van het weeshuis te Buren, den Heer G. H. van Everdingen, wonende te Buren; tot curator van gezegd weeshuis den Heer A. van Steenis, wonende te Erichem.

Z. M. de Koning van Zweden en Noorwegen heeft den hoogl. J. van der Hoeven, begiftigd met het commandeurskruis der orde van de Poolster.

Zr. Ms. schroefstoomschip Retch, onder bevel van den luit. ter zee 1ste kl. Jhr. P. H. de Kock, is 13 dezer te Plymouth aangekomen. Alles was wel aan boord.

Volgens een berigt van Zr. Ms. consul-generaal te Napels, is bij besluit van 2 dezer bepaald, dat de vervaltijden in alle handelsaangelegenheden met 10 dagen verlengd zijn, mits die verlenging zich niet verder uitstrekke dan tot 31 December 1860.

Door de commissie voor de rijks-statistiek is onlangs aan den minister van binnenl. zaken een uitvoerig rapport ingediend, betreffende den inhoud en de zamenstelling van het uitvoerig en beredeneerd verslag van den toestand der provincie, dat jaarlijks door de Ged. Staten aan de Staten der provincien wordt aangeboden. Ofschoon de commissie erkent, dat het modelverslag van 1851 niet meer voldoende is, heeft zij geoordeeld, dat het buiten hare roeping lag, nu reeds voorstellen te doen omtrent eene andere inrigting van dat model, daar die zich thans niet meer binnen een engen kring zouden laten bepalen en eene geheele omwerking volgens de eischen eener methodische behandeling van de statistiek des rijks misschien noodzakelijk zou zijn. Die taak zou vele en langdurige overwegingen vorderen en werd daarom door de commissie aan eene latere behandeling voorbehouden. Zij heeft zich uit dien hoofde voorloopig bepaald tot het aangeven van een groot getal verbeteringen, ten aanzien van het statistisch gedeelte, en wenscht onderscheidene zaken voortaan meer tabellarisch te zien behandeld, waartoe zij een aantal model-tabellen overlegt. Op het administratief gedeelte des verslags heeft de commissie geene aanmerkingen gemaakt, iets, dat zij ook minder tot hare roeping beschouwde.

Heden werd voor het prov. hof van N.-Holland behandeld de zaak van G. P., schipper, geboren te Durgerdam, beschuldigd van poging tot moedwilligen doodslag en wel door bij het binnenzeilen der haven te Durgerdam, na op een tegen het zijne aanvarend scheepje te zijn overgesprongen en na het uitspreken der woorden: Ik zal je doodslaan op je eigen schuit, den zich daraop bevindenden schippersknecht met een handspaak zoodanig op het hoofd te hebben geslagen, dat hij duizelend achterover met eene bloedende wonde in het water stortte. Het O. M. eischte wegvoering naar een oord van ballingschap. Den beschuldigde stond ter zijde de Heer Mr. J. A. Levy, die de qualificatie bestreed op grond van het ontbreken van den animus occidendi. Uitspraak Dingsdag a. s.

Bij vonnis van de arrondissements-regtbank alhier (eerste kamer), voorzitter Jhr. Mr. C. Dedel, is gisteren eene regtsvraag beslist, die voor zoo ver wij hebben kunnen nagaan, aldus zuiver gesteld, nog nooit aan 's regters kennisneming is onderworpen. Het was namelijk de vraag, welk voordeel bij tweede huwelijk aan den tweeden echtgenoot bij de vermenging der goederen mag opkomen, in geval er kinderen of afstammelingen uit het eerste huwelijk aanwezig zijn. De regtbank toetste in een belangrijk vonnis die vraag zoowel aan de geschiedenis als aan de letter der wet en kwam tot het resultaat, dat door geene vermenging van goederen, hetzij huwelijks gemeenschap, hetzij huwelijksvoorwaarden, hetzij testamentaire dispositie, ooit eenig meerder voordeel mag opkomen aan den tweeden echtgenoot dan ten beloope van het minste gedeelte, hetwelk een der kinderen of afstammelingen uit vroeger huwelijk geniet, zonder dat dit voordeel immer het één vierde des boedels van den hertrouwden echtgenoot mag te boven gaan. Het vonnis der regtbank is overeenkomstig de zeer uitgewerkte conclusie van het O. M., bij monde van Jhr. Mr. C. H. Backer uitgebragt. De tweede echtgenoot was in casu in gemeenschap van goederen gehuwd en was bovendien bij testament ingesteld als erfgenaam voor het beschikbaar gedeelte, uit welken hoofde door haar werd gevorderd, dat als grondslag der scheiding zou worden aangenomen, dat haar één vierde krachtens testament (zie art. 949 van het Burg. Wetboek) en één vierde krachtens huwelijksgemeenschap (zie art. 236 van het B. W.) zou worden toebedeeld. Gepleit voor den executeur der nalatenschap van den hertrouwden echtgenoot Mr. G. J. de Martini en voor de tweede echtgenoot Mr. A. S. van Nierop. Naar men verneemt zal men van dit vonnis in hooger beroep komen.

In de aflevering voor November van het Nieuw Tijdschrift voor volksvlijt, nijverheid, enz., komt een belangrijk artikel voor, over het Chinesche plantengroen Lokao. Zoo als bekend is, werden in 1846 katoenen stoffen, met dit plantaardig groen geverwd, voor het eerst in Europa ingevoerd. De nieuwe oorspronkelijke kleur, die bij kunstlicht onveranderd bleef, trok spoedig de algemeene aandacht, en de nouveautés in die nuance lieten niets te wenschen over. Na uit China inlichtingen aangaande de bereiding te hebben ontvangen, beproefde men in Engeland en in Frankrijk om de genoemde verwstof ook uit inlandsche planten te vervaardigen. Na vele mislukte pogingen om den prijs van 6000 francs, door de Kamer van Koophandel te Lyon uitgeloofd, te behalen, is het onlangs aan den Heer Charvin te Lyon gelukt om het vraagstuk op te lossen, en de door hem geleverde verwstof bezit al de eigenschappen van het beroemde Chinesche groen; terwijl ook de vastheid der kleur dezelfde is. De commissie met het onderzoek van het geleverde monster belast, heeft tevens medegedeeld, dat het nieuwe plantengroen voor den prijs, die in het programma tot voorwaarde was gesteld, namelijk 100 francs. per Nederlandsch pond, kan worden geleverd. Deze voortreffelijke verwstof wordt gemaakt uit de schors der zaagbladige wegedoorn, Rhijnbeziendoorn (rhamnus catharticus), een heester, die ook in onze duinen in het wild groeijende voorkomt. De vraag naar de nieuwe verwstof zal ongetwijfeld spoedig toenemen, doch de grondstof zal gaan ontbreken, indien men den heester niet door aankweeking vermenigvuldigt, en daar deze vooral op schrale gronden voorkomt, zal zij daaraan waarschijnlijk nieuwe waarde kunnen verschaffen.

Het verongelukken der Scheveningsche en Katwijksche visscherspinken, hetwelk in den loop van dit jaar teregt zoo veel medelijden opgewekt heeft, heeft bij eenige onzer landgenooten het plan doen ontstaan om te Leiden in het belang van de zeedorpen Katwijk en Noordwijk, in navolging van hetgeen men thans te 's Gravenhage ten behoeve van Schevingen doet, en eene vereeniging tot stand te brengen, die zich ten doel zal stellen de ondersteuning der nagelatene betrekkingen van verongelukte visschers uit de dorpen Katwijk a/Z. en Noordwijk a/Z. De gelden, daartoe benoodigd, zullen worden gevonden uit jaarlijksche bijdragen, giften voor eens en legaten. De jaarlijksche bijdrage is 50 cents of hooger, naar verkiezing. De Heeren Dr. E. Laurillard en Mr. J. G. de Sain, die zich met vele anderen aan het hoofd dezer onderneming hebben geplaatst, hebben bij circulaire de medewerking hunner landgenooten ingeroepen. Men mag vertrouwen dat deze vereeniging zich in gelijke belangstelling zal mogen verheugen als die voor Scheveningen.

* 's GRAVENHAGE, 13 Nov. Op 15 dezer zal de gewone audientie van den minister van staat en van financien niet plaats hebben.

— De Hooge Raad der Nederlanden heeft bij arrest van hed[en] ... pen de voorziening in cassatie, ingesteld door C. van O., tegen ... van het hof in Noord-Holland, en daa bij overwo[g]en, dat het arrest, ... het hooger beroep van het vonnis der regtbank, (waarbij hij ... mishandeling zijner huisvrouw tot twee jaren gevangenisstraf is ... de zaak naar den procureur generaal ten criminele is verwezen, ... schouwen als een arrest van teregtstelling, waartegen de voorz... cassatie reeds dadelijk openstaat en dat mitsdien art. 380 Wet... Strafvordering hier niet toepasselijk is.

LEYDEN, 12 Nov. De Société Entomologique Belge heeft in h... vergadering onzen stadgenoot Mr. S. C. Snellen van Vollenhove ... norair lidmaatschap toegekend.

— Het Rijks museum van natuurlijke historie alhier is de... verrijkt geworden met eene uitgebreide verzameling insecten uit ... een geschenk van den Heer Ludeking, offic. van gez. op geno... Deze verzameling bevat insecten van allerlei orden, doch voorna... vers en vlinders en is in meer dan een opzigt merkwaardig, ... omdat al deze dieren uit de Padangsche bovenlanden afkomstig ... waar nog slechts zelden iets naar Europa is overgebragt, ten ... omdat zich in deze collectie vele zeldzame soorten en vele nog o... ven insecten bevinden.

* GORINCHEM, 13 Nov. Heden had alhier de najaarsbe... plaats. De aanvoer was ruim zoo groot als op de St. Hubert... wel bedroeg het aangevoerde ongeveer 3500 stuks. In alle so... toonde zich groote levendigheid in den verkoop tot hooge prijzen, ... boven verwachting waren. Vele kooplieden onzer omstreken, die ... vee op onze markten aanvoeren, hadden dan ook reden zeer tevre... Eenige Duitsche, Fransche en Belgische kooplieden kochten veel ...

* UTRECHT, 13 Nov. Heden werd de Heer J. P. F. Filz, ... rang, na verdediging van Theses Jurid. inaugurales, tot doc... beide regten bevorderd.

ZWOLLE, 13 Nov. Heden morgen heeft voor het Prov. Ger... Overijssel plaats gehad de behandeling der zaak van A. J. V., ... Delden, beschuldigd van zijne moeder met eene zeis te hebben d... gen. Negen getuigen, waaronder twee mede als deskundigen, ... deze zaak gehoord, hebbende de beschuldigde op de dispositie ... tuigen *niets* aan te merken gehad, steeds bewerende: *het wel* ... *gedaan hebben, doch het niet te weten.* De adv.-gen. heeft ver... eene uitvoerige pleitmemorie de beschuldiging volgehouden; daar... hij in de eerste plaats aan, de daadzaken en de schuld van den ... digde, welke uit de stukken en de gehoudene debatten waren ... vervolgens ontwikkelde hij de toerekenbaarheid van het feit, ... staande beweerde volslagen dronkenschap en terwijl hij eindelijk ... lificatie van het feit behandelde. Op grond van een en ander re... hij de schuldigverklaring van den beschuldigde aan moeder... zijne veroordeeling tot de straffe des doods. Mr. E. G. van Se... cureur te Zwolle, vervolgens voor den beschuldigde als verdedig... dende, beweerde dat er geen opzet om te dooden bij den beschu... stond en dat er slechts termen aanwezig waren, om den besch... veroordeelen ter zake van onwilligen doodslag, strafbaar ingevolg... van het Wetboek van Strafregt met eene gevangenisstraf van d... den tot twee jaren en eene geldboete van 50 tot 600 francs. ... heeft de uitspraak bepaald op 20 Nov.

Nederlandsche Kolonien.

(PER OVERLAND-MAIL VIA MARSEILLE.)

BATAVIA, 24 September 1860.

Bij besluit van den gouverneur-generaal van 17 dezer is het ... bepaald: Met 1 Dec. 1860 worden op Java en Madura buiten ... steld de recepissen van *f* 100 en *f* 500, uitgegeven krachtens de ... van 4 Februarij 1846 (*Staatsblad* N°. 3). Tot en met 30 Nov. ... deze recepissen bij 's lands kassen te Batavia, Samarang en S... alsmede, voor zooveel de aanwezige middelen zulks toelaten, ... kassen op de hoofdplaatsen der verschillende gewesten van Java ... verwisselbaar tegen zilveren munt, gulden om gulden. Van ... 1sten Dec. 1860 zijn de recepissen, welke niet binnen den bep... mijn ter verwisseling zijn aangeboden, alleen bij 's lands kas ... verwisselbaar. Ten gerieve van het algemeen worden de recepis... tot en met den laatsten Februarij 1861 bij alle lands kassen in ... aangenomen.

— Krachtens magtiging des Konings is, bij besluit van den go... generaal het onder-regentschap Grobogan (residentie Samarang) ... tot een regentschap.

— In de bestuurs-vergadering der Ned.-Ind. Maatschappij v... heid, op Maandag 10 Sept. jl., zijn benoemd tot gewone leden ... E. Netscher, Dr. J. A. C. Oudemans en G. A. de Lange, allen ... C. A. Vermandel te Manondjaja (Preanger Regentschappen), G... dens te Djokjokarta en W. Egter van Wissekerke (tevens lid-corr... te Tjilatjap; en tot leden correspondent de Heeren P. F. C. ... Soerabaya en P. Weijermans te Passoeroean.

— Met leedwezen wordt gezegd, dat de Heer Steinmetz, o... bestuur de residentie Passaroean zoo zeer in bloei is toegenomen, ... nemen heeft opgevat, om met verlof naar Nederland te vertrekk...

— Ll. Zondag morgen den 9den dezer, verzamelden zich de... vroeg een groot getal inwoners dezer plaats aan den Boom, om ... vaarwel toe te roepen aan den Heer Potter, oud resident van S... die met zijne familie naar Nederland vertrok. In korte, doch ha... woordingen nam de Heer Potter afscheid van de talrijke vrienden, ... op deze plaats, waaraan hij door zoovele banden was verbonden. ... Hoewel niemand den Heer Potter zijne door eenen langdurigen ... ken diensttijd verkregene rust zal misgunnen, zagen allen des ... man met leedwezen vertrekken, en niet alleen bij hen die daar ... dig waren, maar ook bij vele anderen, die verhinderd zijn ge... morgen daar tegenwoordig te zijn, zal zijne herinnering nog ... dig blijven.

— Nog altijd wacht men hier te vergeefs op een bezending e... van Max Havelaar, en gering is het aantal der gelukkigen di... genheid hadden dat merkwaardig boek *à tête reposée* te lezen en ... Multatuli zal wel doen, voor zijne volgende geschriften een ... kiezen van minder slaperigen aard.

— Den 15den Sept. 1860 heeft de stoomboot Koningin der ... den, kapt. Lewis, deze reede verlaten, zich begevende regtstr... Singapore, tot het overbrengen der suppletoire pakketten. Het ... ven, ditmaal verzonden, is als volgt: Per landmail via Mar... via Triëst 465; via Southampton 162. Naar Singapore 567, ...

— De suikeroogst belooft bijzonder gunstige resultaten, ... beweren van hen, die tegen de analogie en de uitspraak der ... volhouden, dat de suikerproductie op Java haar toppunt ... bereikt, op schitterende wijze zal worden gelogenstraft. Ook de ... 40,000 picols suiker, op 15 dezer te Batavia gehouden, is goed ...

— Men berigt van Passaroean: Eene ongekende productie ... suikeroogst in deze residentie. Eenige fabriekanten verwachten ... 90 picols per bouw.

— Op 20 Aug. werd door Zr. Ms. stoomschip Merapi een kr... dernomen in de wateren van Lingga. De kusten van Indragiri ... verder de oostkust van Sumatra tot aan de Toenkal-rivier, werden ... togt onderzocht, zonder evenwel verdachte vaartuigen aan te ... het aandoen van de reede van Lingga, is tevens de baai van ... zocht, waar een paar gewapende sloepen, onder bevel van den ... zee 1e kl. C. A. B. D. Rijk, naar den wal werden gezonden, ... te onderzoeken naar de aanwezigheid van verdachte vaartuigen ... voorwerpen, welke het vermoeden van zeeroof konden opwekken. ... echter niets verdachts gevonden, om welke reden de woningen ... het verschijnen van het stoomschip, gevlugte bevolking werden ... en de bezittingen geëerbiedigd.

— Gedurende de maand Julij 1860 is aan inkomende en uit... ten op Java en Madura ontvangen eene som van *f* 889,573.27. ... vangst over de zeven eerste maanden van 1860 bedraagt *f* 5,58... Hieronder is echter begrepen: Aan fictive regten op gouvern... ducten *f* 721,884.04½, aan terugbetaalde regten *f* 77,284.58½, ... *f* 799,168.63. Zuivere ontvangst *f* 4,785,020.19½. Gedurende de... ste maanden van 1860 is meer ontvangen dan over dienzelf... 1858 *f* 1,038,445.39½ en in 1859 *f* 956,777.51.

— De vorstin en verdere hoofden van Sanraboni hebben ... diensten verleend bij het lossen en bergen van goederen uit het ... van dit landschap gestrande Nederl. schip Juno. Eene billijke ... van kosten is door hen ingediend en door de betrokkenen onverw...

— Men leest in het *Bataviaasch Handelsblad*: De laatste tien da... weinig belangrijks opgeleverd. Onder de vreemde troepen hebben ... andere ongeregeldheden voorgedaan, en de schrik van het gebeurde te ... begint plaats te maken voor het vertrouwen, dat dergelijke voorvallen ... eerst niet zullen herhalen. Een bewijs, dat onder de vreemde soldaten ... vele goedgezinden bevinden, werd nog dezer dagen geleverd door de ... der officieren, onder wier commando een detachement van 125 ... boord van de Joan, uit Nederland herwaarts is overgekomen. ... dier manschappen heeft niet de minste reden tot klagten gegeven ... men zich nu slechts ernstig en duurzaam wil bezig houden ... sporen der middelen, om het leven van den soldaat aangenamer ... zoover de discipline dit toelaat; indien men bij de verdere aanw... vreemde manschappen voor de koloniale dienst zeer voorzigtig te ... en op de in Indie aanwezige Zwitsers een wakend oog gevestigd ... dan kan de toekomst, zoover dit punt betreft, zonder vrees wo... moet gezien.

— Uit Banjermassing zijn op nieuw ongunstige berigten ... Een aanval der onzen op een vijandelijke benting is afgeslagen. ... van een herhaalden aanval is nog onbekend. Het blijkt steeds ...

...oorlog geen einde te voorzien is, zoolang de hoofden van den ...gevallen of tot onderwerping gebragt zullen zijn. En hoe lan... oorlog duurt, hoe meer het prestige der Europesche wapenen ver...n, en 's vijands overmoed toenemen zal. Het is daarom te wen... men den commandant der expeditie de middelen, om zoo krachtig te ageren, niet zal onthouden.

...gens een Singapoorsch blad zal een nieuwe telegraafkabel gelegd ...schen Singapore en Batavia, zooveel mogelijk langs de kusten, ...ten minste een gedeelte der bezwaren, waarmede men nu te kam... zoude worden vermeden. Het zal echter moeijelijk blijven kwaad... te beletten den kabel met opzet te beschadigen, hetwelk nu en ...t te hebben plaats gehad.

...RANG, 18 Sept. *Koffij* niet onder *f* 34.50 te koop, met aan... de vraag. — De afloop der gouvernements *Suiker*-veiling had een ...invloed op dit product, dat nu op *f* 16.50 gehouden wordt, hoe... laatste prijs voor enkele alleen uit hooge nummers bestaande ...besteed is. — *Indigo* is op *f* 4.15 teruggegaan; tot dezen prijs ...er veel vraag. — *Rijst*: *f* 150 a 160 voor goed tot mooi blank; ...20 a 145 per koyang. — *Cubeben* *f* 85 en moeijelijk verkrijgbaar. — ...schaarsch en gezocht; Koe-*f* 66 per corge, Buffel-*f* 50. — In de ...veertien dagen hebben er geene veranderingen noch verbeteringen ...stand der markt alhier en te Soerabaija plaats gevonden, wat Invoer... en in de eerste plaats *Lijnwaden* betreft; de tweede hand is ruim ...zoowel van de alhier aangevoerde partijen als van de van Batavia ...gezondene; daarbij is het debiet van witte Goederen, door den ...toestand der inlandsche Batik industie, ook zeer beperkt; de ...unstige uitzondering zijn Drills, die steeds gezocht blijven en thans ...bedingen voor 1ste kwal.; de noteringen van ruwe en witte Katoe... onveranderd als volgt: Holl. gebl. Madapollams 5/4 *f* 4.80 a 4.90, ...90 a 6, 7/4 *f* 7; ruwe dito 5/4 *f* 5, 6/4 *f* 6.05 a 6.10, 7/4 *f* 6.50. ...irtings steeds met grooten voorraad; voor gebl. merk Koninklijk ...5/4 *f* 7.50, 6/4 *f* 9.75; ongebl. 5/4, 38/39 yards, *f* 6.75, 6/4 *f* 8.75. ... witte Goederen steeds overvoerd. Effen Turksch rood Katoen ...koopbaar tot vorige noteringen. Chitsen door grooten voorraad ge... Batik-Goederen: Europeesch fabricaat in de goede soorten schaarsch ...gd. Wollen Goederen met weinig debiet. — *Metalen* onveranderd ...koper is te plaatsen a *f* 123 per pic. — *Provisien* en *Dranken* ...en zonder omzet. Boter overvoerd. Kaas ontbreekt. Hammen in ...per stuk. Amerik. Meel tot *f* 41 per vat afgedaan, Holl. dito *f* 30 ...Genever met weinig debiet, voor groote kelderflesschen noteert men ...kelder; kleine dito onverkoopbaar. — *Vrachten* souteneren zich op ...last zwaar goed naar Nederland, waartoe eenige charters geslo...en. Voor China is geen vraag naar scheepsruimte. — *Wisselkoers* ...land 101¼ pCt.

...AB, 3 Oct. *Rijst* was heden a rs. 44 te koop, waartoe 115/m. mds. ...werden. Buitendièn werden nog 60/m. mds. a rs. 42.8 gedaan, ...a 15/m. mds. tot rs. 41, 42 en 43 naar kwal. Uit het binnen...amen nog eenige aanvoeren aan, die rs. 40 a 45 naar kwal. op... De nieuwe oogst laat zich zeer goed aanzien. De totale uitvoer ...ropa bedraagt 5,524,084 mandjes.

...KONG, 27 Sept. *Thee*: Sedert den 1sten Julij werden in het ...ar Engeland verzonden 24 millioen ℔ tegen 17 dito dito in het ...saizoen, en naar Amerika 5¾ millioen ℔ tegen gelijk bedrag in ..., naar het Continent 624,700 ℔ tegen 271,300 ℔ in het vorige ... Te Canton verwacht men weldra 7 chops Ningchow ter markt, ...we Congo werden overigens sedert de vorige mail slechts 2 chops ...en 1 dito Ningchow aangevoerd, en er werden gecontracteerd 2 chops ...ot ts. 25¾ a 28¾ voor Ningchow, 1000 halve k. Taysam tot ts. 22 ...00 k. Souchon a ts. 44, 4/m. k. Oranje Pecco tot ts. 22 a 34, 3/m. k. ...ot ts. 16 a 28, 3600 halve k. Pouchong tot ts. 18 a 23, en van groene ...00 k. Gunpowder en Imperial tot ts. 22 a 24, 300 halve k. Hysan ...en 200 dito dito Young Hysan a ts. 22. Er bleven onverkocht ...Ningchow Congo, 2 dito Oopack, 8 dito Souchon, Scented en te ...gereed gemaakte Thee. — *Zijde* werd te Canton weinig aangebragt, ...0 pic. Lonkong werden a £ 440 verkocht. — *Droogerijen*: Van ...werden alhier 1000 pic. aangebragt, waarvan de helft a doll. 27 ...werd; maar men houdt nu hooger. — *Invoerartikelen*: Over het ...ging er meer om, dan men verwacht heeft, de prijzen van ver... ...artikelen waren bepaald beter, te Canton werden verkocht 7/m. ...Shirtings, en 1500 ps. gebl., 5¼ a 7½ catti ruwe doll. 2.20 a 3.50, ...a 64 dr. doll. 2.40 a 70, 3/m. dito Spotted bragten doll. 3.20 a ...Long Ells gevraagd tot betere prijzen, men noteert gesorteerde ...20 a 11; alhier is de markt voor Katoenen Garens mede beter ge...23 b. werden verkocht, van ruwe Shirtings 9250 ps., ook dit arti...eer gewild, van gebl. dito werden 1500 ps. afgedaan, van T-Cloths ..., 4¾ a 5¾ catti doll. 1.43 a 1.65 waard. — *Vrachten* sedert de ...ail met nog al omgang. Van Macao naar Londen werd £ 3 be... *Koers* op Londen in dalende stemming, per 6/m. zigt 4/8¾ a 4.9¼.

(VERVOLG DER BERIGTEN ZIE BLADZ. 5.)

CORRESPONDENTIE.

...verzoekt de policie, om des avonds een oog te houden zoowel ...Singel tusschen de Munt en Heiligenweg als op het Spui stille zijde, ...de voorbijgangers op eene onbehoorlijke wijze worden vastgehouden ...uwspersonen.

ADVERTENTIEN.

...en van eene *DOCHTER*, W. J. VAN DER MEER MOHR, ...Echtgenoote van A. IMMINK.
...RDAM, 12 November 1860. (19256)

...n van eene welgeschapen *DOCHTER*, A. DEN BREEMS—
...DINGEN, 11 November 1860. (19271)

...en van eene *DOCHTER*, A. OVERMEIJER—VERRUYT.
...TERDAM, 13 November 1860. (19321)

...overleed tot onze diepe droefheid na eene langdurige ziekte, onze ...derde Dochter CATHARINA ANTONIA ANNA, diep betreurd ...Familie en verdere Betrekkingen.
...RDAM, ...mber 1860.
...12)
A. H. FRIJE.
A. FRIJE,
WIJTLANDT.

...overleed aan eene langdurige Borstkwaal in den ouderdom van ...Jaren, Mejufvrouw PETRONELLA MEIJERINK, Weduwe ...r DIRK GROEVEVELD. Slechts kortstondig mogt zij haren ...ot overleven, doch blijve haar aandenken des te langer bij Bloed... en Vrienden bestaan.
...RDAM, ...mber 1860.
...78)
Namens de Familie-Betrekkingen:
K. L. J. HOEBÉ,
Executeur Testamentair.

...overleed na een langdurig en geduldig lijden, mijne geliefde ...oote MARIA JOHANNA ROEMER, in den ouderdom van ...e-en-Veertig Jaren. H. J. BOLDOOT.
...EM, 10 November 1860. (19277)

...overleed tot onze diepe smart, onze geliefde jongste Zoon ...T, in den ouderdom van ruim 19 Jaren, na eene ongesteldheid ...ts vijf dagen.
...OOT, 10 November 1860. G. SCHALK. (19193)
J. SCHALK, DE JONG.

...overleed mijne geliefde Moeder en Behuwdmoeder JOANNA ...TA WILHELMINA VAN DE POLL, in den ouderdom van ...
...VENHAGE, ...ember 1860.
A. L. WÄCHTER.
J. A. C. WÄCHTER,
HELAUT.
Eenige Kennisgeving. (19313)

...overleed tot mijne groote droefheid mijne geliefde Dochter ...HINE ANTOINETTE, in den jeugdigen ouderdom van ruim ..., na tijdig voorzien te zijn van de H. Sacramenten der Stervenden.
...N, 12 November 1860. Wed. B. SCHMIER,
...19236) M. E. DE VETTE.

BEKENDMAKING.

...RGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad ...enbosch maken aan de daarbij belanghebbenden bekend, dat de ...St. NICOLAAS-MARKT invalt op Maandag den 3den ...r aanstaande, en dat de Loting voor de Standplaatsen der Kramen, ...s hebben op Woensdag den 28sten dezer Maand, des Voormid... 11 Ure, op het Stadhuis; zullende alle Brieven dienaangaande, ...voor Tenten waarin Vertooningen worden gegeven, vrachtvrij ...gezonden worden aan den Heer Commissaris van Policie dezer Stad, ...men voor de Loting zal moeten doen blijken, dat men van be... Patent voorzien is, om de Markt bij te wonen.
...TOGENBOSCH, ...vember 1860.
Burgemeester en Wethouders voornoemd:
DE KUIJPER,
Voorzitter.
J. N. G. SASSEN,
Secretaris.
...)

OPROEPING VAN
BEURTSCHIPPERS,
VAN EN OP AMSTERDAM DE ZUIDERZEE BEVARENDE.

Het plan dezer **OPROEPING** is eene onderlinge verzekering aan te gaan of daar voorloopig over te raadplegen, op Dingsdag 20 November 1860, ten huize van den Heer BRUININGRAAF, te Amsterdam, tegenover het Zeeregt.

'tWelk doende, **A. THOMAS Hz.,**
Beurtschipper op Almelo.
J. SMIDT,
(19164) Idem op Assen.

MAATSCHAPPIJ
TOT VERBETERING VAN DEN WERKENDEN STAND.
AMBACHTSSCHOOL

Het **BESTUUR** berigt aan **OUDERS UIT DEN ARBEIDENDEN STAND,** die hunne Kinderen op bovengenoemde **SCHOOL** wenschen geplaatst te zien, dat de **INSCHRIJVING** daartoe zal geschieden aan het Gebouw der Maatschappij, O. Z. Voorburgwal bij den Korte Niezel en wel gedurende de eerste Zes Werkdagen in December, des Avonds van 6 tot 9 Ure.

N. TETTERODE, *Voorzitter.*
(19122) **GEO. PECK JUNR.,** *Secretaris.*

LET WEL.

IEMAND, genegen zijnde werkzaam te wezen in het Vak van **SCHEEPSMAKELAAR,** tevens niet onbekend met **ROEI- en ZEILBOOT** om te gaan en eenige Talen sprekende, kan op zeer aannemelijke Voorwaarden en ruim Salaris eene **VASTE BETREKKING** vinden met goede vooruitzigten, bij den Heer J. SMITH, Vice-Consul van verschillende Rijken te Vlissingen. Men adressere zich ten spoedigste in Persoon zelve of per Brieven Franco. (19235)

EUROPEESCHE
LEVENSVERZEKERING-MAATSCHAPPIJ.
2. WATERLOO PLACE PALL MALL LONDON.
PRESIDENT:

Z. Exc. de Heer F. MILNER GIBSON, Minister, President der Kamer van Koophandel.

Voorzitter van den Raad van Directeuren, de Heer H. WICKHAM WICKHAM, Parlementslid voor Bradford.

De Heer W. CLELAUD, besturend Directeur en Secretaris.

De soliditeit dezer Maatschappij is boven allen twijfel verheven, zoowel door haar Kapitaal van *f* 6,000,000 en hare Jaarlijksche Ontvangst van *f* 1,500,000 als door de erkende omzigtigheid, waarmede de Zaak wordt beheerd en de soliditeit harer Directie. Zij is de eenige **LEVENSVERZEKERING- en WAARBORGMAATSCHAPPIJ,** wier Polissen, krachtens eene bijzondere Parlements-Acte, door de Britsche Regering als waarborg mogen worden aangenomen.

De zoo matig gestelde Premien kunnen in eens, jaarlijks, halfjaarlijks of driemaandelijks worden betaald.

Onder degenen, die verzekerd zijn »met aandeel in de Winst," wordt 75 pCt. van het geheele batige saldo uitgekeerd.

Geene kosten buiten de Premien.

Bij verzekeringen boven *f* 2400 op het gansche leven, kan de helft der Premien gedurende 3 jaren, tegen uitkeering van Interessen, onbetaald blijven.

De Maatschappij koopt die Polissen, waarop Vijf Jaarlijksche Premien betaald zijn.

Van hen, die woonachtig zijn in Nieuw Zeeland, Australië (uitgenomen in de mijn-districten aldaar), in de Kaap Kolonie of in Canada, wordt geen extra-premie gevorderd.

Verzekeringen voor Indie, China en op het leven van Zeevarenden, worden tot Matige Premien gesloten.

De Maatschappij verleent onmiddellijke, benevens toekomstige Lijfrente.

De Heer C. F. HEYNEN, te Amsterdam, is met het Agentschap van bovengenoemde Maatschappij belast, en gemagtigd aanvragen te ontvangen; de door de Directie opgemaakte Polissen en Kwitantien uit te reiken en daarvoor het bedrag der Premien te innen.

ROTTERDAM, 12 November 1860. *De Directeur voor Nederland,*
(18377) **S. VAN DER HELD Wz.**

De Heer C. F. HEIJNEN, Agent, Geldersche Kade M 68, alwaar Inlichtingen en Prospectussen kosteloos te verkrijgen zijn.

J. SLEUMER, Mr. Rijtuigmaker, Rapenburg, N°. 216, te Amsterdam, heeft weder **TE KOOP**: Eene lage ligt loopende beste **COUPÉ-VIGILANTE,** verder levert hij alle **VOORWERPEN** in gemeld Vak voorkomende ten gebruike van behoefte en weelde, neemt alle Reparatien aan, ruilt en koopt oude **RIJTUIGEN** in en zijn diverse **RIJTUIGEN** bij hem te bevragen Brieven Franco. (19279)

TE HUUR.

TE HUUR tegen 1°. Mei een Droog en Logeabel **HUIS,** staande op eene Vrolijke Gracht in de nabijheid van den Kloveniersburgwal. Nader te bevragen bij den Boekhandelaar B. H. DE RONDEN, Utrechtschestraat bij de Keizersgracht N°. 858. (19290)

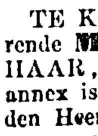

MEN VRAAGT TE HUUR,

op of in de nabijheid der Lauriergracht: Een **HUIS** met tamelijk ruime Localiteit, of ook een **ONDERSTUK** van een Pakhuis. Verzoeke opgaaf van Stand en Huurprijs, franco, onder Lett. V. B, bij den Boekh. A. HOOGENBOOM, in de Reestraat. (19291)

ZELDZAAM VOORKOMENDE GELEGENHEID.

TE KOOP een **KONINKLIJK OCTROOI,** met alle bijbehoorende **MACHINES,** ter Zuivering van BEDVEDEREN, PAARDENHAAR, BONTSOORTEN, PLUIMEN, enz., en waar nog veel meer annex is tot zeer billijken Prijs. Adres Franco Motto ZELDZAAM, bij den Heer L. F. J. HASSELS, Boekhandelaar Blaauwburgwal. (19289)

ATTENTIE.

Door vertrek naar elders wordt in ROTTERDAM en wel op een der beste Standen aldaar, tegen Primo Mei 1861, ter OVERNEMING aangeboden: Eene sints eenige jaren bestaande en goed beklante **TABAKSAFFAIRE,** met volledigen OPSTAL en voorhanden zijnde WINKELGOEDEREN; alsmede eene op een ruimen Zolder, nieuw getimmerde Sigaren-Fabriek met al derzelver Toebehooren, Winkelhuis en Zolder, kunnen alleen in Huur aanvaard worden. Adres Franco, onder Lett. T. bij H. T. HENDRIKSEN, Boekhandel, Hoogstraat, Rotterdam. (19280)

AMSTERDAM—KAAP DE GOEDE HOOP.
NAAR DE KAAPSTAD, PORT-ELISABETH EN PORT-NATAL

ligt te Amsterdam in Lading, om vermoedelijk bij open water in den loop der Maand Februarij te vertrekken: Het snelzeilend gekoperd en reeds in deze vaart zoo gunstig bekende **BARKSCHIP**

PROVINCIE DRENTHE,

gevoerd bij Kapitein H. BECKERING, zijnde weder in alles behoorlijk ingerigt voor den overvoer van Passagiers, zoowel der Eerste, Tweede en Derde Klasse; terwijl een bekwaam Geneesheer de reis mede zal maken.

Adres bij den Heer Reeder F. U. H. REIGER, bij den Heer M. C. LAPIDOTH, Agent der Nederlandsche Landbouw-Emigratie-Maatschappij of bij de Cargadoors HOYMAN EN SCHUURMAN, allen te Amsterdam woonachtig. (19139)

Bij de Uitgevers GEBROEDERS DIEDERICHS,
te Amsterdam, zijn,

voor *f* 20 in plaats van *f* 100,

NOG WEINIGE COMPLETE EXEMPLAREN VERKRIJGBAAR VAN:

WED. A. B. VAN MEERTEN, GEB. SCHILPEROORT,

PENÉLOPE.

MAANDWERK aan het Vrouwelijke Geslacht toegewijd, bevattende de beschrijving en afbeelding van allerhande soorten van Vrouwelijke Handwerken, benevens eenige zeer onderhoudende Lectuur over onderwerpen uit den Vrouwelijken Kring. 8 Deelen met 192 meestal gekleurde Platen en Houtsnêe Figuren, gr. 8°. (*Wordt niet in commissie gezonden.*) (18004)

AU GRAND CAFE RESTAURANT.

Zijn Ontvangen de **JAVASCHE COURANTEN,** alsmede de **JAVA BODE,** tot en met 24 September jl.
(19322) **MULDER.**

CONVERSIEPLAN. De begaafde uitlegger en voorvechter van niet opgevolgde of op te volgen verpligtingen schenken mij zijn tweede vervolg HBl. Nu weder rijke beloften van voordeelige uitlotingen, in 1828 waren het schoone cijfers voor Inkoop minstens van *f* 60,000 nu alles in rook, denkelijk wel alles later in damp éénmaal het woord weg, van zelf het vertrouwen weg. Tot slot: In een faillite of insolvente Boel worden de Crediteuren in hun belang nog gehoord, maar hier wordt maar beslist. Zij voor de stad moeten betalen **H. . . . .**
UTRECHT 13 November. (19301)

LOKAAL ANNA PAULOWNA,
TE ZAANDAM.

Ter gelegenheid der **EERSTE GAZVERLICHTING** op Vrijdag den 16den November 1860:

Soirée à la Musard.

Breeder volgens Programma's aan het Lokaal verkrijgbaar.	Entrée voor een Heer . . . . *f* 0.99
	Voor een Heer en eene Dame » 1.50
	Meerdere Dames pp. . . . . » 0.75
(19295)	Aanvang ten 8 ure.

HARTZ & WAHLEN, IN ALTONA (HOLSTEIN)

empfehlen ihr **SPEDITIONS-GESCHÄFT** nach **MECKLENBURG,** den **DÄNISCHEN STAATEN,** ETC. dem resp. Publicum bestens, prompte und billige Beförderung zusichernd. (19282)

ATTENTIE S. V. P.

Ik Ondergeteekende acht mij verpligt bekend te maken, door welke reden ik mijne BETREKKING bij den Heer J. H. B. LOOTS, Rusland 163, waar ik circa 8 Jaar geweest ben, zoo spoedig heb verlaten, om de Geruchten tegen te gaan, welke er loopen over Oneerlijkheid of slecht Gedrag, doch daar zulks het geval in het geheel niet is, maar alleen **GODSDIENST-VERSCHIL.** **F. J. WIJS,**
Spinhuissteeg bij den Achterburgwal, 199.

PS. Mogt IEMAND in het Vak van WIJNEN en STERKE DRANKEN op mij Reflecteren, gelieve zich S. V. P. te vervoegen aan bovenstaand Adres.

AMSTERDAM, 14 November 1860. (19281)

DE NIEUWE PORCELEINWINKEL,
NIEUWENDIJK bij de St. JACOBSTRAAT. L 328,

is ruim voorzien van witte en gekleurde **TAFEL- en DESSERT-SERVIEZEN,** Goudrand Theeserviezen met 12 paar Kop en Schotels van af *f* 7.75, dito Brood- en Soesmanden, Dessertschalen, Botervlootjes. Borden, Fruitschalen, Dejeuners, Eijerstellen, Punschketels, Flaconbeelden, Pronkvazen volgens de nieuwste modellen, Kristal- en Glaswerk, Victoria Theeserviezen, gebronsde Figuren, Wedgwood en ordinair Aardewerk en vele **ARTIKELEN,** zoo voor luxe als huiselijk gebruik, tot zeer laag gestelde prijzen. **J. VAN HEES.**

NB. Bij verzending Emballage vrij. (17791)

MANUFACTUREN.

Een fatsoenlijk **JONG MENSCH,** R. C. Godsdienst, bekend met het Vak, drie moderne Talen, alsmede met Administratie, wenscht zich geplaatst te zien op een **KANTOOR, MAGAZIJN** of **FABRIEK.** De beste getuigenissen kunnen geproduceerd worden. Franco Brieven s. v. p. onder Lett. A. V. H., Bureau Handelsblad. (19297)

ZOO SPOEDIG MOGELIJK

WORDT GEVRAAGD, op eenen Fatsoenlijken Stand: 2 à 3 Gemeubileerde of Ongemeubileerde **KAMERS,** voor de Wintermaanden. Adres, onder Lett. C. L. A., bij den Boekverkooper VAN ROSSEN, Heerengracht, Hoek Koningsplein, N°. 431. (19226)

LIJDERS,

die aan de zoo hoogst onaangename kwaal lijdende zijn, bestaande in het ongevoelig afloopen van het Water, of daarmede gepaard gaande uitvloeijing, kunnen hiervan geheel genezen worden. Nadere onderrigting met franco Brieven, Lett. P. P., bij den Heer H. KNOOP, Klein Heiligland, te Haarlem. (19288)

KOFFIJHUISBEDIENDE.

IEMAND, sedert lang in een KOFFIJHUIS geweest zijnde, en thans door buitengewone omstandigheden zijne Betrekking verlatende, zag zich gaarne zoo spoedig mogelijk weder in zulk eene Betrekking geplaatst, kunnende de beste getuigenissen produceren. Adres Franco Lett. L. L. bij den Boekh. H. J. VAN KESTEREN, Warmoesstraat, J 595. (19284)

KRUIDENIERS-BEDIENDE.

In eene KRUIDENIERS-AFFAIRE verlangt men om dadelijk in Betrekking te treden, een bekwaam en vlug **WINKELBEDIENDE,** van de P. G., tegen genot van Kost, Inwoning en behoorlijk Salaris. Alleen diegenen komen in aanmerking, welke van goede Getuigenissen zijn voorzien. Adres franco met opgaaf waar informatie te bekomen onder Letter R., bij den Boekverkooper B. STENVERS, Utrechtschestraat bij de Heerengracht. (19296)

PIANO, ZANG EN PIANINO.

Eene **JUFVROUW,** uit den fatsoenlijken stand, P. G., sedert Jaren bij verscheidene achtingswaardige Familien Onderwijs gevende in Piano en Zang, zou gaarne die enkele Uren, welke zij op sommige Dagen nog open heeft, bezet zien met Les te geven in genoemde Vakken. Prijs per Les-Uur 50 Cent. Nadere informatie bij den Boekh. A. TH. VAN ROSSUM, Kerkstraat bij de Vijzelstraat, BB 523, te Amsterdam.

Aan hetzelfde adres ter bezigtiging gesteld eene extra fraaije **FRANSCHE PIANINO,** Palissanderhout, met vergulde Lusters, Handvatsels en Pedaal, 3 snarig, buiten en binnen als nieuw, zonder eenig gebrek, waarvoor in der tijd *f* 600 betaald is, thans aangeboden, door overlijden voor *f* 290. (19283)

DE JAVA-BODE

geeft in elk N°. een Naauwkeurig en Getrouw **VERSLAG** van hetgeen in NEDERLANDSCH INDIE voorvalt. Abonnementen en Advertentien voor dit Blad worden voor Nederland aangenomen, bij den Boekhandelaar J. NOORDENDORP, te Amsterdam. Prijs per Jaar Franco per Mail *f* 45, buiten het Zegel. (19285)

Bij alle Boekhandelaren is verkrijgbaar:
D. BOMHOFF, Hz.
NIEUW GROOT WOORDENBOEK DER NEDERLANDSCHE TAAL,
met eene Voorrede van Dr. L. A. TE WINKEL.
oct. 1218 bladz. Prijs f 15,60.

(19292)

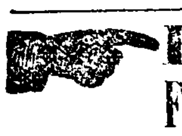

Exportatie voor de Indiën
FABRIEK VAN VALSCHE BYOUTERIEN.

A. DUBOIS, rue de Ligne, 2, te Brussel.

DOUBLÉ D'OR, DORÉ, nagebootst BLOEDKORAAL, STRAS enz. Handringen, Armbanden, Broches, Oorbellen, Doekspelden, Kapspelden Kettingen, Horologiesleutels, Mode-Artikelen, Charivaries, Fantaisie, enz.

NB. Op aanvrage worden tegen remboursement, Franco Monsters afgezonden, doch niet minder dan ter waarde van 75 Francs. (17776)

PAPIER NOUVEAUTÉ.

ELEGANT BILLET-PAPIER voor **DAMES** in verschillende Dessins en kleuren à *f* 1.75 en *f* 2 per Doos; **ENVELOPPES** à 80 C's. is ontvangen bij den Boekh. A. J. CRAMER, N°. 477, Singel over de *Garnalen Doelen*, bij wien ook tevens steeds voorradig is eene ruime keuze van de gunstig bekende LUXE-PAPIEREN en NOTE-PAPER, CREAM-LAID in eerste kwaliteit. (19069)

Door Overlijden **TE KOOP**: Eene sedert Vijf Jaren met succes gedreven **LEERLOOIJERIJ**, met alle daartoe behoorende GEREEDSCHAPPEN en WERKTUIGEN, benevens WERKKAMER, SCHUUR voor Schors en Turfloods.

Het daaraan belendende **WOONHUIS**, bevattende twee Benedenkamers en een Winkel, een Keuken en vijf Bovenkamers, met ruimen Zolder en Tuin, is voor het geheel **TE KOOP** of geheel of gedeeltelijk **TE HUUR** voor een aantal Jaren.

Ook kan des verkiezende de Koopprijs voor het grootste gedeelte in het Huis gevestigd blijven.

Reflecterende gelieven zich franco te adresseren onder Lett. A. d. B., aan het Postkantoor te Zevenaar. (19275)

Men is van meening op Dingsdag 4 December 1860, des Avonds ten 6 Ure, ten Herberge *Landzigt*, aan de Koediefiaan, onder Heemstede, door den Notaris J. DOLLEMAN, te Verkoopen:

De bijzonder gunstig gesitueerde en wel onderhoudene **HUIZING**, genaamd *KLEIN LANKHORST*, met **TUIN** en **SCHUUR**, gelegen aan den Heemsteder Binnenweg, nabij den Haarlemmerhout, Kad. Sectie A., N°. 742, groot 5 R. 65 E. Deze Huizing heeft de ruimste uitzigten, zoowel op den Steenweg naar Heemstede als over de achter gelegene Landerijen op het Spaarne en is ook, wat de inrigting betreft, allezins geschikt, zoowel voor ZOMER- als WINTERVERBLIJF, waarvoor het tot hiertoe ook steeds is gebezigd geweest.

Breeder bij Biljetten. Te bezigtigen des Dingsdags en Zaturdags van 's Morgens 10 tot 2 Ure. De Veilconditien zullen 3 dagen vóór en op den Verkoopdag ten Kantore van den genoemden Notaris te Heemstede ter visie liggen, alwaar inmiddels inlichtingen te bekomen zijn. (19276)

LANDGOED TE KOOP.

Gelegen op den Regteroever van den Rijn, in de onmiddelijke nabijheid van Coblenz, met het fraaiste uitzigt op de overschoone Omstreken, eene bedrijvige Chaussée aan de eene, den Rijn aan de andere zijde en in het rond omhaagd.

Het WOONHUIS voor eenige Jaren in modernen stijl gebouwd, heeft 3 Verdiepingen en bevat twaalf Vertrekken, een Tuin, een Salon met Balkon, groote Keuken, droogen Zolder, alsmede een gewelfden Kelder onder het geheele Huis.

Het mede nieuwe Oeconomie-Gebouw heeft twee Verdiepingen en bestaat uit drie Vertrekken, Paarden- en Veestallen, Remisen en Bergplaats voor Hooi, Stroo, enz.

Gezamenlijke Gebouwen zijn gelegen in het midden van behoorlijk Plantsoen, omgeven van Wijnbergen, Moestuin en Boomgaard met jonge vruchtdragende Boomen en met de edelste Leiboomen van alle mogelijke Ooftsoorten. De Wijnbergen leverden in de laatste Jaren eenen uitmuntenden Wijn op.

Het geheel met eenig BOUWLAND, circa 12 Morgen groot, is niet alleen een verrukkelijk Landverblijf, maar ook voor eene industriële Onderneming zeer geschikt.

De Verkoopprijs is matig en kan des noods een gedeelte tegen billijke Interest op het Goed blijven staan.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij den Heer BENJ. MEIJER, te Coblenz. (19253)

OPENBARE VERKOOPING,

op Donderdag 29 November 1860, des Avonds ten 6 Ure, te Westzaan, in de Herberg *de Prins*, in Perceelen en Massa, van:

Eene kapitale, bijzonder goed onderhouden **HEERENHUIZING**, bevattende verscheiden Beneden- en Bovenkamers, Dienstbodenkamer, Keuken, Droogzolder, Kelder, twee Regenwatersbakken en verdere Gemakken, met schoonen aanleg tot Vermaak en Moestuin met Volière, Vijver, Broeijerij, Bergplaats en verdere aanhoorigheden, alles door Boomen omringd en door een IJzeren Hek van den weg afgescheiden.

Een kapitaal **KOETS-** of **WAGENHUIS**, met Stalling voor Vijf Paarden, **HOOIZOLDER**, **ERF** en **BOOMGAARD**.

Een **WOONHUIS** met **ERF** en **BOOMGAARD** en ruim Drie Bunders weltoegemaakt **WEILAND**.

Alles staande en gelegen te Westzaan, aan en bewesten den weg en bij Billetten breeder omschreven.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris S. HEINIS, te Westzaan, alwaar de Verkoops-Voorwaarden Vier dagen vóór de Veiling ter lezing zullen liggen. (19267)

UITSLAG DER VEILING

VAN ONGEVEER

TWEE DUIZEND BUNDERS

BOUW, WEIDE, BOSCHGROND EN HEIDE.

DE MAATSCHAPPIJ VAN WELDADIGHEID

maakt door deze aan de belanghebbenden bekend, dat de onder WATEREN, Gemeente Vledder, Appelscha, Gemeente Ooststellingwerff, Diever en Smilde, gelegen **GRONDEN**, in Veiling, en met de Verhooging hebben opgebragt:

1°. De Perceelen Een tot en met Zeven, uitmakende ongeveer 1235 Bunders **BOUW-, WEIDE-, BOSCH-** en **HEIDEGROND**, behoorende onder Wateren, Gemeente Vledder, zoo als nader omschreven is in de Verkoopboekjes	*f* 40,370.—
2°. De Perceelen Acht tot en met Vijftien, gelegen als voren, uitmakende ongeveer 73 Bunders **BOEKWEITVEEN**	„ 1,514.—
3°. De Perceelen Zestien tot en met Drie en Twintig, gelegen in het Dieverveld, Gemeente Diever, uitmakende ongeveer 87 Bunders **HEIDE**	„ 1,770.50
4°. De Perceelen Een tot en met Dertien, gelegen te Hoogersmilde, uitmakende ongeveer 30 Bunders **BOUWLAND** en **HEIDEGROND**	„ 3,838.10
5°. De Perceelen Een tot en met Vier en Veertig, gelegen onder Appelscha, Gemeente Ooststellingwerff, uitmakende ongeveer 643 Bunders **BOEKWEITVEEN** en **HEIDE**	„ 8,574.60
Te zamen 2068 Bunders à	*f* 56,067.20

De Finale Toewijzing zal plaats hebben, wat de Perceelen, gelegen onder Wateren en Diever, betreft, in het Logement te Frederiksoord, op Woensdag den 21sten November, des Morgens ten Tien Ure, en *niet op den 12den November*, zoo als in vorige Annonce was bepaald.

De Finale Toewijzing van de onder Appelscha en Hoogersmilde gelegen Perceelen zal plaats hebben op Vrijdag den 23sten November e. k., des Morgens ten 10 Ure, in het Logement *de Oude Veenhoop*, te Smilde, en dus *niet op den 16den November*, zoo als bij vroegere Annonce was bepaald.

Nadere informatien zijn op Franco aanvrage te bekomen bij den Heer GERAËTS Instituteur te Wateren en bij CASPER, te Groot-Wateren, door wien de Perceelen worden aangewezen, en bij den Ondergeteekende.

FREDERIKSOORD, 1 November 1860. (18479)

De Directeur der Maatschappij van Weldadigheid:
(GET.) **C. J. M. JONGKINDT CONINCK.**

DE POMERANZEN-SPIRITUS,

UIT DE FABRIEK DER

Firma H. Ketjen & Zoon,

te Doetinchem, wordt op Flesschen van verschillende grootte, gecacheteerd met den naam der Distillateurs en in door hen onderteekende vellen Papier gewikkeld, afgeleverd.

Depothouders: L. C. VAN DER DUYS JR., te Amsterdam; H. en J. C IENCK, te 's Gravenhage; B. SCHERMER, te Hoorn, en de Erven A. J. DRONKERS te Middelburg. (15788)

WATERGENEESKUNDE.

INRIGTING GODESBERG BIJ BONN,

onder Doctoraal toezigt van Dr. BOECKER.

Deze Inrigting is gedurende het geheele jaar geopend tot opneming van **BADGASTEN.** De BADEN en het BADHUIS worden gedurende den Winter verwarmd. Nadere inlichtingen zijn des verlangd te bekomen bij den Opzigter-Bestuurder **WERNER KREWEL.** (15831)

TE KOOP:

Eenige **RIJ-, KOETS-** en **PHAETON-PAARDEN**, bij den Koetsier op de *Hartekamp*, bij het Station Vogelenzang, boven Haarlem. (19083)

Bij GEBROEDERS KRAAY, te Amsterdam, ziet het licht:

HOLLAND.

ALMANAK VOOR 1861.

Uitgegeven door **MR. J. VAN LENNEP.**

Onder medewerking van *Nicolaas Beets, S. J. van den Bergh, P. A. de Génestet, J. ter Gouw, W. J. Hofdijk, J. J. L. ten Kate, Dr. E. Laurillard, Mr. J. A. Molster, H. J. Schimmel, W. J. van Zeggelen*, enz.

Met Staalgravures naar *J. Israëls, D. F. Jamin, H. F. C. ten Kate, Mari ten Kate* en *C. Rochussen*.

Keurig gebonden door F. A. L. JAPIN, met Relief Stempelwerk in een geheel nieuw *genre* en Verguld op snede. Prijs *f* 3.90. (18930)

HET LEVEN VAN
JAN KLAASSEN,

VERTELD AAN DE NEDERLANDSCHE JEUGD

DOOR J. SCHENKMAN.

In Roijaal Kwarto met 79 Kluchtige Plaatjes. Prijs *f* 1.80.

Verschijnt bij **G. THEOD. BOM**, Kalverstraat, E 10, en op bestelling alom. (19266)

Bij de Boekhandelaren VAN HULST & VAN DAM, te Kampen, ziet het licht:

OVER DE RECENSIE DER

BROCHURE VAN L'HOMME GRIS.

OPEN BRIEF door ALEXANDER.

Prijs 35 Cents. (19274)

Door DE ERVEN DOORMAN, Boekhandelaren te 's Gravenhage, is uitgegeven:

HANDLEIDING

TOT DE KENNIS VAN DE BESTAANDE KRIJGSREGELING DER LANDMAGT,

DOOR **H. HARDENBERG**, *Hoofd-Intendant.*

De prijs van dit WERK, met de **TWEE** vervolgen, loopende tot Junij 1860, is *f* 8.20.

DE GYMNASTIEK, als Volksonderwijs voor allen bevattelijk gemaakt, door den Luit-Kolonel J. C. J. SMITS, 170 Bladzijden, met twee Groote Platen. *f* 0.75.

De Tweede Vermeerderde Druk van het:

BOUWKUNDIG WOORDENBOEK,

bevattende de Verklaring van alle KUNSTTERMEN en BEWOORDINGEN bij de **BOUWKUNDE** voorkomende, ten dienste van Ingenieurs, Architecten, Opzigters, Aannemers en verdere Bouwkundigen, door den Majoor-Ingenieur J. D. PASTEUR en den Kolonel-Ingenieur P. NOOT, 3 Deelen (1140 Bladzijden), *f* 5.

De TWEEDE VERMEERDERDE DRUK van het **THEORETISCH** en **PRACTISCH BOUWKUNDIG HANDBOEK**, ten dienste van Ingenieurs, Architecten, Opzigters, Timmerlieden, Metselaars en verdere Bouwkundigen, door W. C. BRADE, Kapitein Ingenieur, 4 Deelen in Kwarto, met 37 Platen *f* 10. (19270)

GEENE GRIJZE HAREN MEER.

Het **EAU CHANTAL**, het eenige door de Chemie goedgekeurde Artikel, om het Haar en den Baard oogenblikkelijk in alle Kleuren te Verwen zonder het minste nadeel, en **L'EPILATOIRE CHANTAL**, met hetwelk men oogenblikkelijk alle overtollige Haren verdrijft, zijn te bekomen à *f* 3 elk artikel, bij J. P. RIETSCHI, Amstel, Y, N°. 29. Brieven Franco. (15790)

HUILE DE SEVIGNE

Recommandeert zich bij voortduring als het voedzaamste en het voortreffelijkste middel tegen alle soorten van **HAARZIEKTEN.** Wordt met succes bij den Ondergeteekende en de bekende **60** Depothouders verkocht à *f* 1 per Flacon; zij zijn met mijne Handteekening voorzien.

AMSTERDAM. **ETIENNE**, *Coiffeur Parfumeur,*
(15789) Kalverstraat, E 271.

BLAARTREKKENDE PLEISTERS

van ALBESPEYRES.

Met de zwarte zijde, die kleverig is, op de huid gelegd, maken zij eene blaar in 6 of 8 Uren tijds, terwijl de gewone Pleisters eerst in 24 Uren hunne werking uitoefenen. — Het **PAPIER VAN ALBESPEYRES** onderhoudt vervolgens, *geheel alleen*, eene overvloedige en geregelde suppuratie, zonder reuk, noch pijn. — Sedert meer dan 40 Jaren wordt de Zalf van Albespeyres voortdurend aanbevolen door de voornaamste Geneeskundigen, Professoren, Chefs van Hospitalen, Leden van Geleerde Genootschappen; op last van den Gezondheidsraad wordt zij aangewend in de militaire dienst van Frankrijk; het is een der voortreffelijkste verbeteringen, waarvan de Geneesheeren wel nota mogen nemen zegt het *Institut médical.* — Verkrijgbaar bij den Uitvinder te Parijs, Faubourg St. Denis 80, en in de Apotheken en Droogistwinkels van alle Landen, die van de wezenlijk aanbevelingswaardige Fransche Geneesmiddelen voorzien worden. — Aangezien een namaker tot een jaar gevangenzetting is veroordeeld geworden, moet men zich wel overtuigen van den naam Albespeyres en dat het Middel van de behoorlijke plaats afkomstig is. (18678)

OVERLAND-MAIL
NAAR JAVA, JAPAN, CHINA, AUSTRALIE, ENZ.

VOOR GOEDEREN, SPECIE EN PASSAGIERS,
per **MAIL STEAMERS** naar
KAAP DE GOEDE HOOP, PORT NATAL, WEST-INDIEN, BRAZILIE, VEREENIGDE STATEN, GIBRALTAR, NAPELS, GENUA, KONSTANTINOPEL, SPANJE.

PER CLIPPERSCHEPEN
viâ de KAAP DE GOEDE HOOP
naar SINGAPORE, CHINA, CEYLON, PORT NATAL, enz.

Adres: Rotterdam, G. P. ITTMANN & ZOON, Comm. Expediteurs.
Amsterdam, LUBLINK VAN MEETEREN & C°., Cargadoors.
's Hage, F. L. DER KINDEREN. (18757)

REGTSGELEERDE WERK

FREDERIK MULLER, te Amsterdam, heeft geven de nieuwe uitgaven van:

THEOPHILI Paraphrasis in Justin. Instit. sec. vers. Lat. cum Instit. Justin. ex recens. SCHRADERI. 436 pag. 8°. *f* 4.

VAN DER KEESSEL, Theses Selectae ad Grotii Jurispr. Holland. Acc. Index liborum citat. 308 pag. 8°. *f* 3.

NIEUW HOLLANDSCH-LAAGMALEISCH
WOORDENBOEKJ

BEVATTENDE EENIGE DUIZENDE WOORDEN, BE
VERKLARING VAN ONDERSCHEIDENE SPREEKW

DOOR **DR. J. A. VAN DISSEL** EN **H. G. LUC**

495 Pag. In Linnen gebonden *f* 1.80.

Het is een Boekje, geschikt voor den Zeeman, hoogst nuttig Koopman, die op Oost-Indië handel drijft en kan niet ontbe door hem die zich daar vestigt. Ieder Oudgast zal het met ge bladeren.

A. W. SIJTH

Bij W. P. VAN STOCKUM, te 's Graven is verschenen:

I. DE OPKOMST VAN DE NEDERLANDSCHE REP door **JOHN LOTHROP MOTLEY**, vertaald onder Dr. R.C. BAKHUIZEN VAN DEN BRINK, 2de Druk, 11de vering à 65 Cents. (De laatste Aflevering volgt nog dit Jaar)

II. UITTREKSEL uit het DAGBOEK van W. J. C. HUYSSEN VAN KATTENDIJKE, gedurende zijn Verblijf 1857, 1858 en 1859, met eene Kaart van Kiusiu en Japan *f*

De Kaart van Kiusiu en Japan afzonderlijk op zwaar Papier

III. ONS T'HUIS, Beelden uit het Kinderleven naar B. NAU, door **A. ISING**, met Vignet in Carton *f* 1.60.

IV. LAVATERS BRIEVEN, over den staat der Ziel na vertaald door **J. J. L. TEN KATE**, Predikant te *f* 0.75.

Als een boek van onwaardeerbaar prachtisch nut wij aanbevelen, het bij den Boekhandelaar D. HOVEN VAN GOOR, te Leyden, dezer uitgegeven:

MUNT-, MAAT- EN GEWIGTBO

Alphabetische vraagbaak betreffende de Geldspecien, Maten ten, Effecten, Actien-, Wisselwezen en Koersen, Banken, tingen en Usantiën van alle landen en plaatsen. Het besluit druks en kost met het AANHANGSEL *f* 7.50.

G. B. VAN GOOR, te Gouda, debiteert met bij succes à *f* 1.75, het in zijne soort geheel werk van

ALEXIS SOYER,

DE BEKWAME HUISVROU
OF NIEUW KOOKBOEK,

bevattende eene regelmatige en volledige reeks van voorschriften, bereiding van alle dagelijks voorkomende, zoowel als van meer spijzen, gepaard aan een helder onderrigt in het **INLEGGEN** **MAKEN** van allerlei groenten, moeskruiden, vruchten, vleesch anderen winter voorraad.

In Engeland verschenen achtereenvolgend 25 drukken van dit stuk van SOYER, wiens overlijden als de dood van een wereld man door de dagbladen werd aangekondigd, (zie het Handels 11 Augustus 1858) en de menigvuldige hoogst gunstige beoord door de Dagbladpers daarover geveld, pleiten gewis krachtiger degelijkheid, dan onze aanbeveling dit zou vermogen.

Bij A. W. SYTHOFF, te Leiden, is verschenen

HET BOEK DER UITVINDING

AMBACHTEN EN FABRIEKEN.

MET EENE VOORREDE VAN

DR. J. BOSSCHA, JR.

Met 600 tusschen den Tekst gedrukte Houtgravuren.

PRIJS PER AFLEVERING 35 CENTS.

Een geheel nieuw en krachtig Levensbeginsel heeft zich bij geopenbaard, nadat Handwerken en Kunstvlijt eene hoogere vlugt nomen, ten gevolge van de pogingen om de natuurwetenschappen gemeenschappelijk eigendom der menschheid te maken. In onze dagen het noodzakelijk geacht, dat de ontwikkelde beoefenaar van wiens kinderen zich voorbereiden voor het betreden van hetzelfde dat de onderwijzer, die door indrukwekkende voorstellingen uit heid en uit verre landen het onderwijs vruchtbaar maken wil, in één woord, den blik heenwenden naar hetgeen wel niet onmid hunne nijverheid behoort, maar toch hunne kennisneming ten dient, als behoorende tot de verschijnselen van den dag, die als het onderwerp der gesprekken van den dag uitmaken.

Die verschijnselen bestaan niet enkel in de algemeen bekende gen, welke al de perken van tijd en ruimte overschrijden, zoo wegen, stoombooten, gaslicht, stoomwerktuigen en dergelijke; maar gen ook door in de werkplaats van iederen Kunstarbeider, ja van ringsten Handwerksman en tot de keuken van de eenvoudigste ning. De eischen van het dagelijksche leven aan de wetenschap steeds hooger, op eene wijze, die voor een paar tientallen jaren denkbaar scheen.

Er is dus niemand van eenige beschaving, die heden ten dage zakelijkheid van kundigheden uit het onmetelijk gebied van en kunstvlijt, van land-, volken- en geschiedkunde betwijfelt. de jongeling, die dorst naar uitbreiding zijner kennis, maar ook der onderscheid, die deel nemen wil aan de reuzenschreden steeds voorwaarts strevenden tijd, moet gevoelen, dat de inspanning beste krachten der menschheid slechts ten beste kan verstrekken algemeene belang; dat bij het verouderde te blijven staan, niets dan achterblijven bij den vooruitgang; dat hij, die niet medegaat ten tijd overschaduwd wordt.

Voor dit doel van Algemeene Beschaving moet alzoo die Werken dienen, welke onder den algemeenen naam van GE **TREERDE FAMILIE-BIBLIOTHEEK** door ons wordt ven ter verspreiding van Nuttige en Onontbeerlijke Kundigheden

Al die Praktische Geschriften, Volksboeken in den edelsten zin onderscheiden zich evenzeer door keurigheid van uitvoering als langrijkheid van inhoud. Tot bevordering van duidelijke en lijke voorstelling is de **FAMILIE-BIBLIOTHEEK** opgeluisterd eene menigte fraaije Houtgravuren. De Prijs is uiterst gering, den raad in aanmerking genomen, dien men er voor ontvangt.

EOLUS.

WAARBORG-MAATSCHAPPIJ TEGEN WINDSCHADE,

GEVESTIGD TE AMSTERDAM.

KANTOOR: Keizersgracht bij de Hartenstraat, KK, N°. 34

Deze **MAATSCHAPPIJ** heeft ten doel het verzekeren van alle soorten van **ONROERENDE** en **ROERENDE GOEDEREN** Schade door **WIND** veroorzaakt, onverschillig of de Schade direct aan het verzekerde zelf of door belendende Perceelen, Boomen, enz. zaakt, alsmede voor de gevolgen van dien, als vernieling, bederf, vermindering of beschadiging door instorting, regen, enz., enz.

Zij vergoedt mede de schade, welke veroorzaakt is door Bliksem, zonder Brand ten gevolge te hebben gehad, **WELKE DOOR BRAND-ASSURANTIE-MAATSCHAPPIJEN NIET WORDT VERGOED.**

Bij genoegzame deelneming zal de Maatschappij in werking komen DEN EERSTEN JANUARIJ 1861, zullende in eene in December te houden Vergadering van Deelnemers daarover door hen worden besloten en Commissarissen worden benoemd.

REGLEMENTEN, TARIEVEN en alle verdere inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore der Maatschappij en bij de AGENTEN BRANDWAARBORG-MAATSCHAPPIJ *DE ADELAAR* in de voornaamste Plaatsen van het Rijk.

BEURS: VOOR PILAAR 36.

De Directeur,
F. VERSCHUUR

In alle Gemeenten van het Rijk worden DESKUNDIGE PERSONEN voor **TAXATEURS** gevraagd. Adres met Franco aan den Directeur.

AMSTERDAM, Woensdag 14 November.

[Gis]teren stond voor het Prov. Geregtshof teregt H. T., timmermansknechtje [te] Alkmaar, beschuldigd van moedwilligen manslag op den persoon van [...] Wit. De procureur generaal heeft wegens verzachtende omstandigheden [ge]requireerd veroordeeling tot een jaar correctionele gevangenisstraf, in [eenza]me opsluiting te ondergaan. Bij arrest van heden is de beschuldigde [ver]oordeeld tot eene cellulaire gevangenisstraf van 3 maanden.

[G]isteren avond werd door het Italiaansche opera-gezelschap alhier voor [het] eerst opgevoerd *Rigoletto*, zangspel in 4 bedrijven, muziek van Verdi. [De] uitvoering dezer opera kan men over het algemeen als zeer gunstig [ge]slaagd beschouwen. Mej. Noëmi de Roissy, die voor het eerst alhier als [Prim]a Donna Assoluta, in de rol van Gilda optrad, bezit een vrij sterk en [om]vangrijk sopraangeluid, dat een zeer gunstigen indruk op het publiek [te]weeg bragt. Zeer geächeveerd schenen ons hare crescendo's, decrescendo's [en] trillers toe, terwijl zij over het algemeen hare partij voortreffelijk zong [en] voordroeg. Wij wijzen slechts op haar aria in het 2de en hare duetten [met] Rigoletto in het 2de en 3de bedrijf, die daverend toegejuicht werden. [De] Heer Enrico Crivelli, die de rol van Rigoletto vervulde, droeg zijne [partij] mede op eene verdienstelijke wijze voor en ontving ook dikwerf [blijk]en van goedkeuring van de zijde des publieks De Tenor Agostino [dell] Armi die als de hertog van Mantua optrad, gaf herhaalde blijken dat [hij] zijne partij goed had bestudeerd, en zich hier beter op zijne plaats ge[voel]de dan in de vorige opera. Over het geheel genomen zong hij met veel [gevoe]l. De Heer Giovanni Capponi die voor het eerst als Primo Basso assoluto [in de] rol van den bandiet Sparafricile debuteerde, scheen ons toe een zuiver [g]eluid te bezitten, ofschoon wij hem eerst in een meer omvangrijken [rol w]enschen te hooren, alvorens een juist oordeel over zijne verdienten te kunnen [vellen]. Mej. Angiolina Baldi, als Madalena, was mede zeer goed op hare plaats, [terw]ijl de overige hoofdvertooners, de koren en het orkest, er het hunne toe bij[droe]gen om een goed ensemble te vormen. Onder de beste nommers dezer [opera] rekenen wij het quartet in het 4de bedrijf, hetgeen op eene uitste[kende] wijze gezongen door de Dames de Roissy en Baldi, benevens de [Here]n dell Armi en Crivelli, zeer toegejuicht werd. Over het algemeen [ontv]ingen de verschillende hoofdvertooneas dikwerf blijken van goedkeu[ring] van het vrij talrijke publiek, zoodat het ons geenszins twijfelachtig toe[sch]ijnt of deze opera en hare uitvoering zal ook hier ter stede hetzelfde succes [verwerv]en dat haar in vele hoofdsteden van Europa te beurt is gevallen.

[Zoo]als wij vernemen heeft de Heer Caucci, de ijverige ondernemer van [het] Italiaansche opera-gezelschap, op veler verlangen, bereids een anderen [eersten] tenor, de Heer Fancelli, uit Italie ontboden, die reeds binnen weinige [dage]n hier verwacht wordt.

[D]oor de Staten van Zuid-Holland is heden met algemeene stemmen goed[gek]eurd het vroeger vermelde ontwerp-adres aan de Tweede Kamer der [Stat]en-Generaal, houdende aandrang op de aanneming van het ontwerp [van] wet tot verbetering van den waterweg naar zee.

[B]ij het ter perse leggen van dit nommer van ons blad is de tweede [Engel]sche post wederom niet aangekomen.

'sGRAVENHAGE, 14 Nov. Men verneemt, dat Ds. Molenaar zijn [em]eritaat heeft aangevraagd.

— Bij arrest van den Hoogen Raad der Nederlanden van heden is ver[nieti]gd een arrest van het hof in Noord-Holland, waarbij A. H. is schul[dig] verklaard aan valschheid in authentiek en openbaar geschrift, door [vera]ndering van verklaring, die deze acte moest inhouden en het des be[wus]t gebruik maken van die aldus vervalschte acte, en veroordeeld tot [een]e cellulaire gevangenisstraf van zes maanden en twee geldboeten, elk [van] *f* 30.

De Raad heeft ten principale regt doende, den requirant schuldig ver[kla]ard aan valschheid in eene onderhandsche acte en het des bewust ge[bru]ik maken daarvan; en hem veroordeeld tot eene cellulaire gevangenis[straf] van zes maanden en betaling van twee geldboeten, elk van *f* 50.

[I]n dezelfde zitting is *verworpen* het beroep in cassatie ingesteld door [...] R. c. s. tegen een arrest van het hof in Noord-Holland.

VLAARDINGEN, 14 Nov. Sedert onze laatste mededeeling tot giste[ren] avond, zijn weder acht schepen van de haringvisscherij te huis geko[men] met 95 last haring. Men kan reeds nu veilig aannemen, dat de ha[ring]visscherij dit jaar ongunstig voor de reeders uitvalt. Slechts enkelen [zull]en misschien geen verlies hebben. De prijs van den vollen haring liep [to]en tot *f* 26.

ARNHEM, 14 Nov. Men spreekt er van, dat bij den aanleg van den [Gelder]sch-spoorweg een nieuw station zou worden gebouwd aan de oostzijde [de]r stad, bij het Arnhemsche Broek. Van een anderen kant is er ook [spra]ke van vergrooting van het bestaande Rijnspoorweg-station, waartoe dan [het] landgoed Marienberg zou dienen onteigend te worden. Iets zekers dien[aang]aande weet men nog niet. Zeker is het echter, dat, wanneer de spoor[weg] langs de hooge zijde der Veluwe naar Zutphen wordt gelegd, de ont[eige]ning enorme sommen zal kosten, daar alsdan verscheidene groote land[goed]eren moeten doorsneden worden, als Klarenbeek, Roosendaal, Beek[hui]zen, enz. De werkzaamheden der ingenieurs, die op het gemeentehuis [hunn]er bureau zullen houden, schijnen weldra te zullen aanvangen. Een der [ing]enieurs, de Heer Reuvens, heeft zich hier stede met der woon gevestigd.

BREDA, 13 Nov. Zoo als reeds gemeld is zal weder, even als in [vori]ge jaren, aan de officieren der onbereden wapens en diensten door de [ber]edene corpsen, waar deze zich in garnizoen bevinden, onderrigt in de [rij]kunst gegeven worden, hetwelk zal aanvangen 15 dezer en eindigen zal [ult]. Maart des volgenden jaars; zijnde tot dat einde alhier aangekomen [een] bereden detachement van het 1ste en 2de escadron van het 4de reg. [dra]gonders uit 's Hertogenbosch, hetwelk tot het laatste van de maand Maart [all]ier garnizoen zal houden, onder commando van een officier; terwijl ook [tot] opgemeld einde gedurende dien tijd in de vestingen Nijmegen en Bergen-[op-]Zoom mede detachementen kavallerie gevestigd zijn, respectievelijk van [het] 1ste reg. dragonders uit Arnhem en van het 3de reg. dragonders uit ['s Gr]avenhage. Na afloop der oefeningen rejoigneren zij weder bij hunne [voor]gemelde garnizoenen.

NEUZEN, 13 Nov. De Heer J. de Smidt Jz. is voor het vol[gen]de jaar aannemer geworden der leverantie van het munitiebrood voor [de] militaire bezetting te dezer stede, voor den prijs van 1 $\frac{75}{100}$ cents het ration [va]n 75 looden.

[T]ELEGRAMMEN van het Kon. Meteorol. Observat. te Utrecht, dd. 13 Nov.

NAMEN DER STATIONS.	Barom.-ter-afwijking. Millimet.	WIND. Rigting.	WIND. Kracht	Temperatuur.	TOESTAND DER Lucht.	TOESTAND DER Zee.
[illegible]	—12.6	N O.	0	+9.0c	mist, regena.	stil, effen.
[illegible]	—	O.Z.O.	1	3.6	betrokken.	holle zee.
[illegible]	— 9.1	O Z.O.	1	6.4	idem.	—
[illegible]	— 4.1	Z.O.	—	10.0	somber.	slecht water.
[illegible]	storing.	—	—	—	—	—
[illegible]	— 6.6	O.	—	6.7	mistig.	gewone zee.
[illegible]	— 4.7	O.	0	4.2	bijna helder.	—

[...] Grootste verschil der afwijk. tuss. Hartlepool en Brest.........12.2.
" " " " Idem " Idem......... 8.5.

METEOROLOGISCHE WAARNEMINGEN van 14 November 9 u.

NAMEN DER PLAATSEN.	BAROMETER.	WIND. Rigting.	WIND. Kracht.	Temperat.
[Ut]richt......	42.87	W.Z.W.	2	9.2
[Gro]ningen......	42.82	Z. t.W.	0.5	4.8
[...]wed. (Helder)	41.35	Z.	0.4	6.4
[Vlis]singen......	41.30	Z.	1	8.8
[Gro]otste verschil..	1.57	Z.	1	8.8

Nederlandsche Kolonien.

BATAVIA, 24 September 1860.

De Java-Bode van 15 Sept. meldt het volgende van Bandjermas[sing]: Zoo wij wel onderrigt zijn, heeft het volgende aldaar plaats gehad. De majoor Verspijck zoude zich door valsche berigten hebben laten [m]isleiden en zich met zijne geheele strijdbare magt noordelijk begeven [heb]ben, bijna niets tot bescherming der hoofdplaats achterlatende. Dit [ge]bruik zouden de opstandelingen hebben waargenomen om met plus [minus] 2000 man, die in den omtrek der stad verborgen lagen, de plaats [in] te loopen en alles te vermoorden en uit te plunderen. Dit zou bij [gelu]kken een tooneel van gruwelen gegeven hebben, nog erger dan bij [het] uitbreken van den opstand, dat den oorlog met een jaar voor het [minst] zou hebben verlengd. Gelukkig was juist de Ardjoeno aangeko[men], dank zij den spoed, waarmede hier de afscheping van het regterhalve [13de] bataillon heeft plaats gehad. De opstandelingen, die de stad geheel [onbe]waakt waanden, zagen zeer vreemd op, toen zij in hunne moorddadige [ople]g door de nieuw aangekomen troepen werden verijdeld. Onbekend [of het] regterhalve 13de bataillon débarqueren zou en of zij misschien [dade]lijk zouden moeten ageren, was uit voorzorg door den Milt. Komd. [aan] ieder man 50 patronen uitgedeeld, welke voorzorg dan ook met [het] beste gevolg is bekroond; onze troepen hebben dan ook den vuurdoop [glo]rierijk doorgestaan, de opstandelingen zijn met een groot verlies afge[slag]en en nog een eind wegs vervolgd geworden; van onzen kant zouden [een] gering getal aan dooden en gekwesten gebleven zijn.

[...] een officier van gezondheid der marine, even voor onze troepen [aangek]omen, met sloep en opvarenden vermist, die vermoedelijk in [handen] der opstandelingen zullen gevallen zijn.

In één volgend nommer van hetzelfde Blad leest men een berigt, overgenomen uit den *Oostpost* van 11 Sept.:

Wij hebben ons vergewist, dat hier op de plaats tijdingen zijn van Bandjermassing, loopende tot den 29sten, en van daar verzonden per Zr. Mr. stoomschip Ardjoeno, dat het regterhalf 13de bataillon daarheen transporteerde. Deze tijdingen spreken met geen enkel woord van de ongunstige berigten, waarvan wij gisteren hadden vernomen.

De *Soer. Courant* bevat het volgende: Brieven van Bandjermassing ontvangen, luiden niet gunstig van het tooneel des oorlogs, dat in vele opzigten op een guerilla-oorlog gelijkt.

De HH. Strengnart en Boers denken dezer dagen het hospitaal aldaar te zullen verlaten.

In ons berigt van Bandjermassing van den 8sten dezer leze men Martapoera als door de muitelingen aangevallen en niet de hoofdplaats, zoo als wij gemeld hebben.

— Van Boni wordt gemeld dat de leenvorst Tjinrana heeft verlaten en zich naar Kajoe begeven, alwaar hij eenigen tijd denkt door te brengen. Aroe Oedjoeng hield zich nog te Palima op.

— De Soppengsche prins La Sangadji Datoe Bakka (voormalig echtgenoot van de leenvorstin van Tanette), die zich verleden jaar, na in Tanette velerlei ongeregeldheden gepleegd te hebben, gewapender hand tegen het gouvernement verzette, en dien ten gevolge uit dat land verdreven werd, is op den 20sten Augustus te Makassar verschenen, met het doel om vergiffenis te vragen; nadat hij daartoe vooraf vergunning gevraagd en verkregen had onder de uitdrukkelijke voorwaarde, dat hij er niet aan denken mogt weder in Tanette toegelaten te zullen worden. Van de leenvorstin gelijktijdig berigt ontvangen zijnde, dat de volgelingen van Datoe Bakka op hunnen doortogt over het grensgebied van Tanette in de kampong Amarroeng roof gepleegd hadden, en dat zij zelve voornemens was, om voor het doen der jaarlijksche hulde naar Makassar te komen, zoo is hare komst en nadere opheldering omtrent den bedoelden roof afgewacht, alvorens Datoe Bakka te ontvangen. De leenvorstin is op den 25sten Augustus te Makassar aangekomen, vergezeld van de Hadat, van Aroe Lalolang en van eenen vertegenwoordiger van Aroe Lipoekasi, die door ziekte verhinderd werd in persoon te verschijnen. Onderscheidene aangelegenheden het land van Tanette betreffende, zijn met haar besproken.

— Op den 26sten Augustus jl., 's namiddags ten 5 ure, is tusschen Blitar en Welingi (Kediri), op een afstand van 6 à 7 palen van eerstgenoemde plaats, in een afgelegen bosch vermoord de Amboinees Honi Poeti, mandoer bij den tabaks ondernemer Nauta, terwijl hij van Welingi, waar hij eene som van *f* 1000 had ontvangen, naar Blitar terugkeerde. Eenige personen, die met het doel zijner reis schijnen bekend te zijn geweest, hebben hem aldaar opgewacht, gedood en van zijn geld beroofd. Geene moeite wordt gespaard om deze zaak, welke de resident zelf heeft onderzocht, tot klaarheid te brengen. Door de bemoeijingen der politie waren den 6den September jl. reeds drie personen opgevat, die van medepligtigheid aan deze misdaad verdacht worden.

BATAVIA, 21 September. *Koffij.* Van Java zijn geene transactien te melden. Op de kust is *f* 34½ à 35 besteed. Padang zonder voorraad. De Gouvernements-veiling zal tegen het einde dezer maand aldaar plaats vinden, en zal bestaan uit circa 35/m. picols. — *Suiker.* De Gouvernements-veiling van 40/m. picols op 15 dezer gehouden heeft *f* 16.25 voor N°. 16 gemiddeld opgebragt. Particuliere verkoopen alhier van *f* 16 à 16½ per picol, voor N°. 16, grootendeels lage Nummers. — *Arak*, met verkoopen van *f* 50 à 52. — *Rijst*, met weinig vraag; 1ste kwaliteit Batavia *f* 150 à 170; tweede kwal. *f* 132.50 à 145; witte Carga *f* 120 à 130, ordinaire *f* 115. — *Indigo*, afgedaan te Samarang van *f* 4.20 à 4.15. — Van eerste kwaliteit *Gutta Percha* niets ter markt, de nominale waarde is circa *f* 85. — *Gom Elastiek* afgedaan a *f* 105 per picol. — *Gom Damar* met verkoopen a *f* 23. — *Huiden* *f* 3 à 4 nominaal, weinig gezocht. — *Notenmuscaat.* Benkoelsche *f* 90 à 95; zonder omzettingen. *Foelie* *f* 60 à 65 veronachtzaamd. — Zwarte *Peper.* Benkoelsche *f* 21 a 22, met voorraad; Lampongsche *f* 20, stil. Witte niet voorhanden, het laatst werd *f* 40 betaald. Lange Peper *f* 18, met beperkte aanvoeren. — *Cubeben* schaarsch, *f* 85 werd laatst besteed. — *Rotting*: Banjermassing met verkoopen a *f* 8; Padang moeijelijk te plaatsen a *f* 6. — *Sapanhout*: Manilla tot *f* 6 in Ent. verkrijgbaar. Java stil *f* 3 a 4.

INVOERARTIKELEN: *Madapollams.* Voor Hollands wit is hoegenaamd geen vraag; Ruwe slechts tot verminderde prijzen te plaatsen, Eng. wit geene verbetering te noteren en moeijelijk te plaatsen; Ruwe steeds traag van de hand gaande. — *Shirtings.* Holl. wit met zeer geringe vraag; ruwe verkoopbaar doch transactien zeer beperkt. Witte Eng. Shirtings met weinig vraag en van ruwe is de markt voorzien bij dalende prijzen. — *Gedrukte Katoenen* steeds in dezelfde flaauwe stemming met ruimen voorraad. — Van *Battiks* zijn slechts de gewilde desseins te plaatsen. Geweven goederen stil met voorraad. Jaconets onverkoopbaar. — *Adr. rood Katoen.* Holl. verbeterde vraag. Engelsch meer gewild, doch prijzen nog laag. — *Drills.* Amerik. met tamelijken voorraad. Holl. gewild naar merk en kwaliteit. Eng. flaauw. — *Ruwe Garens* met tamelijke vraag, doch prijzen achteruitgaande. Groen en oranje te plaatsen. — *Wollen goederen* lusteloos. — *Metalen.* Zweedsch IJzer met grooten voorraad en weinig afdoeningen. Eng. overvoerd. Bladkoper en Spijkers groote voorraad met geringe vraag.

Wisselkoers op Holland 6/m. 101½ pCt.

Vrachten: Otto naar Rotterdam a *f* 70 voor Rijst en Koffij, *f* 72.50 voor Suiker en *f* 80 voor Huiden; Maria Anna en de Zwaan zijn door de N. H. M. opgenomen a *f* 75 voor Suiker en Koffij; Brederode is bevracht naar Rotterdam a *f* 75 voor Suiker en *f* 90 voor Huiden; de Theodora Machtilda a *f* 75 voor Suiker en *f* 70 voor Koffij hier te laden; de Noach naar Rotterdam laadt gedeeltelijk voor eigen rekening en gedeeltelijk op vracht a *f* 75 voor Suiker.

Onbevracht zijn de volgende Ned. schepen: Amazone, Maria Eliza Wilhelmina, Acadia, Joan en Henriette.

LAATSTE BERIGTEN.

LONDEN, , Dingsdag 13 November.

Er is voor een bedrag van 300,000 £ uit de bank genomen. Dien ten gevolge heeft het bestuur der bank haar disconto tot op 5 pCt. verhoogd.

WEENEN, Dingsdag 13 November.

Men verzekert, dat de onderhandelingen tusschen onze regering en die van Engeland gevoerd, betreffende het overwinteren van een Engelsch eskader in eene Oostenrijksche haven, geheel zijn afgebroken; het Engelsche kabinet is ten dien opzigte van inzigt veranderd en heeft van verdere onderhandelingen daaromtrent afgezien.

WEENEN, Dingsdag den 13den Nov. Metall. 5 pCt. 66.50; Dito Nation. 77.70; Bank-Act. 768; Noordb. Dito —; Loten —; Nieuwe Dito 1858 —; Cred. Anstalt —; Frans. Oost. Spoorw. —; N. Lomb. —. — Wissel: Londen 13.37½.

Slotkoersen: Metall. 66.50; Dito Nat. 77.70; Loten 1854 —; Dito 1858 —; Bank-Act. 756; Noordb. Dito 190; Cred. Anst. 174; Fransch-Oost. Spoorw. 274; N. Lombard.—. — Wissel: Londen 13.37½; Goud. —.

BERLIJN, Dingsdag 13 November.

Behalve het hoogste lot bij de trekking der Schiller-loterij, gevallen op N°. 97,417 (in ons blad van gisteren reeds medegedeeld), is de brief van Schiller getrokken op N°. 355,972; een haarlok des dichters op N°. 508,432; het huis van Jahn op N°. 371,192. Men verneemt dat de Villa bij Eisenach is getrokken door een inwoner van Herford.

FRANKFORT, Dingsdag den 13den Nov. Slotkoersen: Metallick 5 pCt. 48¼; Dito Nat. 55¼; Bank-Actien —; 5 pCt. N. W. Loten —; 3 pCt. Spanje 47; 1¼ pCt. Dito 39⅞. — Wissel: Londen 116⅝; Weenen 86¾.

HAMBURG, Dingsdag den 13den Nov. 3 pCt. Russen 59¾; 3 pCt. Spanje 44¾; 1¼ pCt. Dito 38; Vereinsb. 98; Noord-Duitsche Dito 81¼. — Wissel: Londen 13.02⅛; Amst. 35.80.

KOPENHAGEN, Dingsdag 13 November.

Ten gevolge der gelijkluidende nota's van Engeland, Pruisen, Rusland en Oostenrijk, betreffende de zaak der hertogdommen aan het Deensche gouvernement gerigt, is eene crisis in den boezem van het kabinet ontstaan.

TURYN, Dingsdag 13 November.

De generaal Fanti is alhier aangekomen.

Volgens berigten uit Napels van heden, is de Heer Deblasio benoemd tot prefect van policie. De vice admiraal Persano is met de aangelegenheden der marine belast.

De Sardinische kieswet is te Napels afgekondigd. Er is ook een raad van generaals ingesteld tot organisatie van het leger in Zuidelijk Italie.

Het vertrek des Konings naar Palermo is uitgesteld.

In de Marken en Umbrie worden feesten voorbereid, ter gelegenheid der inlijving bij Sardinie.

RAGUSA, Dingsdag 13 November.

De Fransche consul de Heer Hecquard heeft zich naar Cettinje begeven. De weduwe van vorst Danielo begeeft zich, door dien heer en den regerenden vorst tot Scutari vergezeld, morgen met de stoomboot over Corfu naar Parijs. Hare dochter laat zij achter.

BRUSSEL, Woensdag 14 November.

De Senaat heeft in zijne zitting van gisteren, na mededeeling ontvangen te hebben van den brief des Konings, waarbij hij zijn leedwezen betuigt, dat ongesteldheid hem verhindert de zitting der Kamers te openen, den Prins de Ligne tot president, de HH. de Renesse-Breedbach, d'Omalius d'Halloy, tot vice-presidenten, de HH. Spitaels en de Thuin tot secretarissen, de HH. du Trieca de Terdonck en de Rasse tot plaatsvervangende secretarissen, de HH. van Schoor en Markies de Rhades tot questoren benoemd. De vaste commissien van den Senaat zijn benoemd, waarna de Senaat tot nadere bijeenroeping is uiteengegaan.

SCHIEDAM, 14 Nov. Moutwijn *f* 13¾; Genever *f* 19¼; Amst. Proef *f* 20¼.

HAMBURG, 13 Nov. *Koffij* onveranderd, zeilende zijn 1400 b. Rio tot 6¼ sch. verkocht.

ROTTERDAM. Woensdag 14 Nov. W. S. 2½ pCt. 62$\frac{15}{16}$; Dito 4 pCt. 97⅝; Spanje 1¼ pCt. 40$\frac{1}{16}$; Portug. 3 pCt. 44⅞; Dito 1856/57 43⅝; Rusland 4½ pCt. 1860 89¾; Dito Spoorweg-Aand. volgef. 208½; Oostenr. Met. 46$\frac{7}{16}$; Dito 2½ pCt. 25$\frac{1}{16}$; Dito Nat. 53$\frac{9}{16}$; Ecuador 12¾.

PER TELEGRAAF.

LONDEN, HEDEN, Woensdag 14 November.

De *Times* meldt, dat het gerucht, volgens hetwelk sir James Hudson van Turyn teruggeroepen is, ongegrond is.

De *Morning Post* houdt vol, dat de vrede met China onderteekend is en dat de troepen naar het moederland zullen terugkeeren.

TWEEDE DEPECHE.

Cohens Tel. Corr. Bureau. Er is een gerucht in omloop, dat de bank haar disconto morgen tot 5½ pCt. zal verhoogen.

LONDEN, HEDEN Woensdag 14 November.

Thee zonder omzet. — *Koffij* en *Suiker* flaauw. — *Rijst* vast. — Schotsch *IJzer* 53. — *Granen* onveranderd stil. — *Raapolie* 42.3 a 42.6. — *Lijnolie* 29.9 a 30.

LONDEN, HEDEN, Woensdag 14 Nov. Consols 93; Mexik. 21¾; Portug. 45⅛; 3 pCt. Spanje 49¼; 1¼ pCt. Dito 40¾; Cert. Coup. —; Amort. —; 5 pCt. Russen 105½; 2½ pCt. Holl. —; 4 pCt. Dito —.

LIVERPOOL, HEDEN, Woensdag 14 November.

Van *Katoen* zijn heden 6000 b. omgezet.

BERLIJN, HEDEN, Woensdag 14 November.

Rogge flaauw: Nov./Dec. 52, Dec./Jan. 51⅜, Voorjaar 50¾; *Raapolie* Nov./Dec. 11½; Dec./Jan. 11½; Voorjaar 12¼.

BERLIJN, HEDEN, Woensdag 14 Nov. 5 pCt. Metalliek 49; Dito Nation. 57⅛; Dito N. Loten 1860 66; Stieglitz 5de Serie 92⅛; Dito 6de Serie 101; 3 pCt. Eng. Russen —; 5 pCt. N. Dito 61¾; 4 pCt. Pruisen —; 5 pCt. Dito 105⅛; Cred. Actien —; Fr. Oostenr. —; N. Oost. Leenig — Wissel: Londen 2/m. —.—; Parijs 2/m. —; Hamburg 2/m. —; Amst. k. z. —; Weenen k. z. —; Petersb. 3/w. —.

HAMBURG, HEDEN, Woensdag 14 November.

Olie: Nov./Dec. 26; Voorjaar 27.

PARIJS, HEDEN, Woensdag 14 November.

Raapolie: Nov. 109, Nov.—Dec. 109.50, Voorjaar 111.50.

PARIJS, HEDEN Woensdag 14 Nov. Fransche 3 pCt. 69.80, later 69.85; Dito 4½ pCt. —; Fransch-Oostenr. Spoorweg 510.—; Credit-Mob. 750; 3 pCt. Spanje 48¼; 1¼ pCt. Dito 40⅛; Russen 4½ pCt. —; Lombard. —; Nord-Espagn. —; Mobil. Dito —. — Wissel: Petersburg 3/m. —; Londen 3/m. —; Amst. 3/m. —; Hamb. —.

MADRID, Dingsdag 13 Nov. 3 pCt. 50.25; 1¼ pCt. 42.—.

TEXEL, HEDEN, Woensdag 14 Nov. Wind Z. W., dikke mist. Binnen: Twee Gezusters, de Jong, Londen. - Zenobia, S., Yarmouth.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, Woensdag 14 November.

Afloop der op gisteren avond gehouden veiling van circa 50 booten Xeres-Wijn:

20 booten, gem. D, N°. 1, uit de hand verkocht. 20 b. dito N°. 2, opgeh. tot 45 £. 10 b. dito N°. 3, 1 kaveling verkocht tot £ 46; de overige opgeh. tot £ 46 a 46½.

Gisteren zijn aan één huis verkocht 2900 balen Padang Koffij, aangevoerd per Capella, tot 38¾ a 39½ c.

Ter Kaasmarkt van heden was geen aanvoer.

De prijzen van het Vee, besteed ter markt van heden, waren als volgt: Kalveren 1ste kwal. *f* 50 a 70, 2de kwal. *f* 40 a 60, 3de kwal. *f* 30 a 50; Schapen *f* 22 a 26; Varkens 46 a 50 c. per Ned. ℔.

De staat van den voorraad van KOFFIJ en SUIKER op de 6 hoofdmarkten van Europa, berekend in centenaars, was op 1°. November der drie laatste jaren als volgt:

KOFFIJ.

	1858.	1859.	1860.
Holland	502,000	579,000	510,000
Antwerpen	92,000	72,000	33,000
Hamburg	115,000	90,000	60,000
Triëst	63,000	39,000	50,000
Havre	56,000	72,000	79,000
Engeland	190,000	213,000	145,000
Totaal.	1,018,000	1,065,000	877,000

Aanvoeren in 10 maanden:

	1859.	1860.
In Holland	967,000	883,000
" Antwerpen	272,000	240,000
" Hamburg	670,000	715,000
" Triëst	149,000	199,000
" Havre	402,000	455,000
" Engeland	466,000	521,000
Totaal.	2,926,000	3,013,000
Voorraad op 1 Januarij	1,197,000	1,045,000
Te zamen.	4,123,000	4,058,000
Voorraad op 1 Nov.	1,065,000	877,000
Afleveringen in 10 maanden	3,058,000	3,181,000

SUIKER.

	1858.	1859.	1860.
Holland (*)	125,000	270,000	145,000
Antwerpen	33,000	61,000	16,000
Hamburg	30,000	115,000	80,000
Triëst	142,000	79,000	39,000
Havre	10,000	179,000	115,000
Engeland	2,086,000	2,504,000	2,085,000
Totaal.	2,426,000	3,208,000	2,480,000

Aanvoeren in 10 maanden:

	1859.	1860.
In Holland	1,800,000	1,805,000
" Antwerpen	274,000	216,000
" Hamburg	465,000	380,000
" Triëst	169,000	148,000
" Havre	420,000	453,000
" Engeland	7,895,000	7,525,000
Totaal.	11,023,000	10,527,000
Voorraad op 1 Januarij	2,236,000	2,505,000
Te zamen	13,259,000	13,032,000
Voorraad op 1 Nov.	3,208,000	2,480,000
Afleveringen in 10 maanden.	10,051,000	10,552,000

(*) *Alleen in de 1e hand; alle overige markten in de 1e en 2e hand.*

SCHIEDAM, 13 Nov. Rogge verkocht: 144, 146/2 ℔ n. Archangel *f* 210 6/w., *f* 212 1/m.; 144/2 ℔ Koers. *f* 216 3/m.; 147/2 ℔ Pernau *f* 230 3/m.; 145/2 ℔ Libau *f* 220 6/w. Garst: 129/2 ℔ Koersche *f* 224 3/m.; 128/2 ℔ Libau *f* 222 6/w.; 131/2 ℔ dito *f* 230 3/m. — Moutwijn *f* 13.75; Genever *f* 19.25; Amst. Proef *f* 20.50.

PURMERENDE, 13 Nov. Ter Kaasmarkt waren heden aangevoerd 118 stapels kleine en 12 middelbare. Prijs *f* 29.75 en 29.50. — *Boter* van *f* 1.05 tot *f* 1.15 per Ned. ℔.

Runderen 221 stuks met beter handel; 8 Paarden; 42 vette Kalveren prijs dezelfde 50 a 70 c. per ℔; 48 nuchtere van *f* 4 tot 13 met tragen handel; 196 vette Varkens met goeden handel van 44 tot 54 c. per ℔; 9 magere van *f* 10 tot 16 per stuk en 376 Biggen van *f* 4 tot 5 met beteren handel dan verleden week, even als Schapen en Lammeren, waarvan aangevoerd 1004 stuks; 380 Ganzen a *f* 2.50 en 20 Zwanen a *f* 5 per stuk.

ANTWERPEN, 13 Nov. *Koffij:* Bij voortduring wordt Domingo in de tweede hand met 42⅝ en zelfs 42¾ c. voor behoefte betaald. — *Primedanten* belangrijk hooger, sedert gisteren werden 230 k. verhandeld. —

Potasch met vraag voor uitvoer en 2de soort Newyork met *f* 14¾ betaald. — Van *Rijst* werden 1200 b. gepelde Aracan van *f* 9 a 9¾ in ent. afgedaan. — *Granen*: Tarwe stiller; Rogge daarentegen zeer gezocht en met belangrijken omzet; voor Memelsch gebroeid is *f* 7½ in ent. besteed en voor Champagne *f* 8½. Van Deensch Garst werd eene lading zeilende tot geheimen prijs afgedaan. Lijnzaad: Berdianski *f* 14¾ a 15.

BREMEN, 12 Nov. Van *Tabak* zijn verkocht 58 v. Baay ord., bruin en kleurig Baay, 168 v. goed ord. a mooije Marijland, en 336 v. ord. a mooi Kentucky en 89 v. Stelen. De voorraad in de 1ste hand bestaat uit 2174 v. Maryland, 267 v. Virginy, 4041 v. Kentucky en 2852 v. Stelen.

RIGA, 8 Nov. *Zaailijnzaad* met meer toevoeren en eenigzins lager. — *Hennep* op levering in Mei iets hooger; men heeft betaald voor rein 100 r. kontant en 105 r. b. met 10 pCt. avans. — *Granen:* Rogge flaauwer, men kan 116, 117 ℔ Russische koopen a 92 r. kontant, 94 r. met 50 pCt. en 97 r. met 25 pCt. — *Koers* op Amst. 181.

LONDEN, 12 Nov. *Suiker* zeer stil doch ferm prijsh.; sedert Zaturdag werd slechts de verkoop bekend van 1500 z. Madras a 33.6. — *Koffij* stil en met weinig affaire. — *Rijst* zeer willig en op nieuw 1½ p. hooger. Eergisteren werden in het geheel 23,000 b. verkocht en heden heeft men afgedaan 7 a 8000 b. tot zeer vaste prijzen goed jarig Aracan a 11.3. Eene lading Rangoon werd a 12 sh. verkocht en Zaturdag werd eene lading Aracan afgedaan, ex Emma en Mathilde van 480 ton a 12 sh. voor Holland of Belgie. — *Nagelen* waren dezer dagen goed gevraagd en tot hoogere prijzen werden ca. 1000 b. verhandeld; men besteedde van 3⅛ a 4⅛ p. — Valentia *Rozijnen* met koopers tot 41 sh. — *Lijnzaad* hooger, Calcutta 57 a 58 sh. betaald. — *Talk* vast.

LONDEN, 12 Nov. Er was redelijke aanvoer van Inl. Granen, van vreemde was weder grooten aanvoer, vooral van Tarwe en Haver. Eng. Tarwe slap, goede soorten tot vorige prijzen, wakke 2 sh. lager. Voor buitenl. was goede vraag tot onveranderde prijzen. Londens Meel onveranderd. Binnenl. iets lager. Amerik. vast voor goede soorten. Puike Garst voor mouterij tot vorige prijzen langzaam afgaande, andere soorten 1 a 2 sh. lager. Puike Mout met goede vraag. Oude Boonen schaarsch en duur. Nieuwe weinig aangeboden en onveranderd. Erwten willig. Goede oude Haver 6 d. hooger dan ll. Maandag, nieuwe slap. Lijnzaad 1 a 2 sh hooger. Raapzaad iets beter.

De invoeren van vee van het Vasteland in de afgeloopene week zijn zeer groot geweest en bedroegen te zamen 14,356 stuks. Heden ter markt was de aanvoer belangrijk en bedroeg niet minder dan 6000 stuks Hoornvee, doch meest in de mindere soorten, waardoor de handel zeer slap was en prijzen iets lager gingen behalve voor puike soorten die gereedelijk 5 sh. per stone opbragten. Ook Schapen waren veel ter markt en prijzen 2 p. lager. Middelbare soorten waren niet gezocht. Voor Kalveren en Varkens bestond goede vraag met redelijken aanvoer tot onveranderde prijzen.

NEW-YORK, 30 Oct. *Katoen* goed gevraagd en vooral de soorten beneden middling bedongen de volle prijzen. De verkoopen der week bestaan uit 12,000 b.; men noteert middl. Upland 11¾. De aanvoeren bedragen thans 536,000 b., zijnde 109,000 b. minder dan verleden jaar en de voorraad op heden is 463,000 b., tegen 450,000 b. in 1859. — *Potasch* met 5¼ c. betaald. — In *Koffij* bestond de omzet uit 1800 b. Rio van 13¾ a 14¼ en 75 b. Dom. a 13 c. — *Huiden* williger. Men heeft 13,000 stuks Buenos-Ayres afgedaan van 24¾ a 25 c. en 3800 st. Rio Grande a 24¼ c. — *Reuzel:* Nieuwe 12¾ a 13 c. — *Suiker* vast doch stil. — *Talk* 10¼ a 10½ c. — *Tabak* met eenige vraag. — *Granen* voor uitvoer gevraagd en vaster op de berigten van Europa.

BALTIMORE, 29 Oct. *Tabak:* Sedert ons laatste berigt werden geinspecteerd 1294 v. Maryland, 279 v. Ohio en 40 v. Kentucky en Maryland. Voor alle soorten bestond goede vraag, en aangezien fijne en goede middel kwal. schaarsch zijn, zoo waren de koopers genoodzaakt ook mindere soorten te nemen, uithoofde er vele schepen voor Bremer rekening zijn aangenomen, die van lading moeten worden voorzien. De houders zijn vast gestemd, doch de prijzen onveranderd. Van Somborn is nog niet veel aan de markt gebragt en uithoofde der groote concurrentie vonden die tot ferme prijzen nemers, doch die men niet als maatstaf voor de markt kan aannemen. De prijzen daarvoor besteed, zijn van 4 tot 12½ c.; goede zuivere Somborn goed van blad en kleurig is met 8 a 12½ c. betaald. Ohio onveranderd. De berigten aangaande den nieuwen oogst stemmen overeen, dat deze dit jaar het getal van 12,000 v. niet zal te boven gaan; Kentucky onveranderd. Gezeild naar Liverpool: Bazar, met 409 v. Maryland, Ohio; Continental, met 282 v. Maryland, Ohio. In lading n. Rotterd., Juliet Frundy; n. Bremen, Jenny, W. Paine, Union, Ocean, Rowland. Naar men zegt, is het schip Falmouth voor Amsterdam aangenomen tot 35 sh. — *Vracht* naar Holland 32 £ 16 a 35 sh., naar Bremen 27 £ 6. *Koersen* flaauw, Amst. 60 d. z. 41¼, Bremen 60 d. z. 78¾, Antwerpen 60 d. z. 5.18¾.

NEW-ORLEANS, 29 Oct. (per telegraaf). De *Katoen*-markt souteneert zich ferm op de volgende prijzen, Low middling 11 c., middl. 11⅝ c., good middling 12¼ c. De verkoopen bestaan uit 10,000 b. — *Vrachten* 9/16 d. — *Koers* op Londen 7¾ fl

MOBILE, 27 Oct. (per telegr.) *Katoen:* Deze week zijn aangevoerd 14,000 b. tegen 26,000 b. in het vorig jaar. Gedurende de week zijn 5000 b. verkocht; middling 11 c.

COLOMBO, 15 Oct. *Koffij* met eenige affaires in Plantation van 11.3 a 11.6; voor zeer mooije merken vraagt men 12 sh.; native hooger gestemd; voor inferieure kwaliteiten werd tot 43 sh. betaald. — *Katoen:* Tinnevelly is gestegen op 74 rs., tot dien prijs zijn eenige inkoopen gedaan. — *Wisselkoers* op Londen 6/m. is gedaald op 4 pCt. disconto.

Fondsen en Beurstijdingen.

LONDEN, 12 Nov. Consols blijven vast op ⅛ pCt. prijsverhooging. Van buitenl. fondsen zijn 6 pCt. oude Turken ¼ pCt. gerezen; Engelsche dito zijn ¼ pCt. gedaald; Spaansche fondsen begeerd; 3 pCt. rezen ⅜ en 1¼ pCt. dito ¼ pCt.

Consols 3 pCt. 93⅞; Dito op 6 Dec. 93⅞ a ½; Brazil. 5 pCt. 98½ a 99; Dito 4½ pCt. 1860 88½ a 89½; Buenos-Ayres 6 pCt. 94½ a 95½; Mexico 3 pCt. op 15 Nov. 22; Portug. 3 pCt. 1853 op 15 Nov. 45⅝; Russen 5 pCt. op 15 Nov. 105¼ a ¾; Sard. 5 pCt. op 15 Nov. 86½; Spanje 3 pCt. op 15 Nov. 49¼ a ½; Dito 1¼ pCt. op 15 Nov. 40⅜ a ⅝; Dito Cert. Coup. 6⅛; Turken 6 pCt. op 15 Nov. 71¼ a ¾; Dito Nieuwe Leening 57½; Dito op 15 Nov. 57¾, 58 a 57½; Dito Geguarand. 4 pCt. 10.¼ a ¼.

Scheepstijdingen.

Gepraaid: 24 Sept; op 5° NB. en 22° WL., Peking, Croese, v. Amst. n. Melbourne. — 27 Sept.; op 8°. NB. en 24° WL., Maria Elisabeth, v. d. Valk, v. Rott. n. Hong-Kong. — 14 Oct., op 4 mijlen afstand ten oosten van Kaap Three Points Burgemeester Hoffman, de Witt, v. Rott, n. de kust van Guinea. — 3 Nov.; op 47° NB. en 10° 39′ WL., Postillon, v. Someren Greve, v. Amst. n. Soerabaya.

Gepraaid, op 12° 15′ N. Br. en 109° 58′ O. L.: Aegidia en Pauline, Itz, van Hongkong n. Bangkok.

ROTTERDAM, 13 Nov. Volgens telegrafisch berigt is het alhier te huis behoorende schip Tollens, kapt. v. Rossem, vóór 24 Sept. van Hongkong op Java aangekomen.

BRISTOL-PILL, 10 Nov. Het van Rotterdam naar Bristol bestemde ijzeren stoomschip Pioneer, heeft hier ter reede ten gevolge van aanzeiling eenige schade bekomen.

BATAVIA, 24 Sept. Het schip Biesbosch, kapt. Mugge, van Passaroeang naar Nederland, is alhier lek binnengeloopen; moet lossen.

HONG-KONG, 27 Sept. De Nederlandsche schepen Drie Gebroeders, kapt. Kramer; Hollands Trouw, Keuker, en Jacoba Cornelia, Rosenboom, zijn nog steeds als transportschepen in dienst der Engelsche marine. Allen zijn op de Noord-Kust gestationeerd.

Met het Ned. fregatschip Eva Johanna, kapt. Bochove, is alhier aangebragt een gedeelte der bemanning van het Engelsche schip Africa, kapt. Jordan, v. Cardif met eene lading kolen naar Shanghay bestemd, welke bodem 4 Sept. in straat Macclesfield gestrand en wrak geworden is. Op het oogenblik der stranding bevonden zich in de nabijheid de Nederl. schepen Eva Johanna, kapt. Bochove, v. Batavia n. hier, en Hendrika, kapt. v. Aalberg, v. Newport n. Singapore bestemd. Deze beide schepen zijn twee dagen bij de Africa gebleven ten einde de ekwipaadje te assisteren om het schip vlot te krijgen; maar alhoewel men 300 ton kolen over boord wierp, mogt het niet gelukken het schip in vlot water te brengen. De Africa werd alstoen verlaten en de ekwipaadje werd gedeeltelijk op de Hendrika en gedeeltelijk op de Eva Johanna overgenomen en daarmede respectivelijk naar Singapore en hier gebragt.

Het alhier van Sunderland gearriveerde Nederl. barkschip Columbine, kapt. Malbrane, heeft op de reis veel slecht weder ondervonden. Het schip was 14 dagen op de hoogte van onze haven, doch werd door hevigen N.O. wind en zwaren stroom verhinderd binnen te komen.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL, 13 Nov.; Alert, S., Hull. (Benevens het schip per telegr. gemeld.)
VLIE, 11 Nov.; Wilhelmina Klazina, de Jonge, Rendsburg. - Stad & Landen, Wyma, Fredrikstad. - Noordstar, Burghardt, id. - Jonge Marie, S., Hamb.
HELVOETSLUIS, 13 Nov.; Louise, S., Grangemouth. - Hillegien Vos, Lever, Riga. - Iduna, Möller, id.
BRIEL, 13 Nov.; Balmoral, S., St. Nazaire. - Holyrood, S., Leith. - Zingari, S., Hartlepool.
BROUWERSHAVEN, 13 Nov.; Assidious, Att, Newc. n. Rott.
VLISSINGEN, 12 Nov.; Zeemeeuw, Sikkema, Riga.
ZIERIKZEE, 12 Nov.; Ocean Queen, Shotton, Sunderl. n. Schiedam.
ZOLTKAMP, 12 Nov.; Afiena, Pruim, Dantzig.
TERMUNTERZIJL, 7 Nov.; Maria Edina, Stamhuis, Noorwegen. — 1 Nov.; Elizabeth, Remts, id. - Catharina, Feiken, id. — 9 Nov.; Jantina, Horning, id. - Irene, Wey, id. - Johanna, Meinders, id.
HAMBURG, 10 Nov.; Amsterdam, S., Amst.
HARBURG, 5/8 Nov.; Drie Broeders, Veenhoven, Bremerhaven.
CUXHAVEN, 12 Nov.; Maasstroom, S., Rott.
BREMERHAVEN, 11 Nov.; Vr. Mettina, Scholtens, Hamburg.
STETTIN, 10 Nov.; Emma, Kraeft, Amst.
LEER, 11 Nov.; Frau Trientje, Juist, Amst. - Gesina Lammeg., Braamhorst, Stettin.
STOKHOLM, 6 Nov.; Médéa, S., Amst.
GOTHENBURG, 7 Nov.; Sieka, de Groot, Petersb.
KOPENHAGEN, 13 Nov.; Rembrandt, S., Amst. n. Koningsbergen (zou 14 dito de reis voortzetten).
HOLTENAU, 8 Nov.; Luctor et Emergo, Kuipers, Koningsb. n. Gron. — 9 Nov.; Klazina, de Jonge, Petersb. n. Bremen. — 10 Nov.; Vr. Geertruida, Bontekoe, Stettin n. Amst.
TONNINGEN, 6 Nov.; Georgina Wubbina, Heins, Koningsb. n. Gron. — 7 Nov.; Emma Maria, Sap, Harburg n. Apenrade. - Vrouw Hillechina, Joosten, Dantzig n. Amst.
ELSENEUR, 9 Nov.; Eersteling, Coerkamp, Petersb. n. Rott. - Johanna Petronella, Visser, id. n. id. — 11 Nov.; Concurent, Teensma, id. n. id. - Libra, Oostra, id. n. Aberdeen. - Heiko Prins, Prins, Reval n. Schiedam.
PLYMOUTH, 10 Nov.; Maria, Mense, Galatz n. Schiedam.
FALMOUTH, 9 Nov.; Jonge Boll, Kolk, Bordeaux n. Bremen.
LONDEN, 12 Nov.; Unite, Calverson, Rott. - Alida, Veen, Stettin. - Feijenoord, S., Rott.
SORLINGS, 7 Nov.; Cornelia, Jentsema, Nantes n. Rott.
HULL, 10 Nov.; Maria, Pronk, Petersb. - Libra, van Wijk, Gothenburg.
GRIMSBY, 10 Nov.; Regina Hillechina, Scholten, Rugenwalde.
DUNDEE, 10 Nov.; Nijverheid, Bossinga, Koningsb.
ABERDEEN, 9 Nov.; Sophia Klasina, Wolthekker, Koningsb.
CARDIF, 9 Nov.; Eclipse, Doeksen, Amst. - Isabella, Squire, Rott.
SHOREHAM, 11 Nov.; Gazelle, Seager, Rott.
SHIELDS, 11 Nov.; Young, Ogilvie, Brouwersh. - Devonport, Bell, Rotterdam. - Glouchester, Morrum, id. — 13 Nov.; Traveller, Young, id. — Teruguit zee: Anna Berendina, Kwint.
IPSWICH, 10 Nov.; Eagle, Garwood, Rott. - Thames, Ford, id.
SWANSEA, 10 Nov.; Johannes Hermanus, Visser, Zwolle.
LYNN, 10 Nov.; Catharina, de Wal, Petersb.
GOOLE, 8 Nov.; Tjallinga Aurelia, Fekkes, Stettin.
LITTLEHAMPTON, 9 Nov.; Maria Theresia, Lindeboom, Helsingborg.
RIJDE, 12 Nov.; Catharina, Zeegers, Porto n. ...
LISSABON, 2 Nov.; Agatha Geertruida, Potjewijd, Cardif.
NEW-YORK. 24 Oct.; Johanna Hendrika, v. d. Weyden, Amst. — 29 Oct.; Wildeman, Driest, Newc. (het laatste met verlies van kluiverboom en andere schade). - Naragansett, Brandt, Rott.
HAVANA, 18 Oct.; Cuba Packet, Harken, Amst.
BATAVIA, 22 Sept.; Henriette, van Loenen, Macao.
STRAAT-SUNDA, 22 Sept.; Shanghae, Uitermark, Padang n. Hongkong.
MACASSAR, 26 Aug.; Ulysses, Möllinger, Newc.
SINGAPORE, 24 Sept.; Dionysia Catharina, Berkelbach van den Sprenkel, Newport. - Almonde, Surie, id. — 29 Sept.; Cornelia, Witt, Cardif. — 1 Oct.; Beatrix, van der Wijck, Sunderl.
HONGKONG, 23 Sept.; Eva Johanna, van Bokhove, Newport, l. v. Bat. — 25 Sept.; Columbine, Malbrane, Sunderland.
SHANGHAE, 12 Sept.; Prinses Charlotte, Hille, Kanagawa. - In lading: Henriette Louise, Dercks, Foo-Chow-Foo. - Jacobus Martinus, Meppelder, Amoy. - Stad Enschedé, Hegt, Swatow.
WHAMPOA, 17 Sept.; Prins Hendrik, Verloop, Shanghae, l. v. Hongkong.
SWATOW, 20 Sept.; in lading: Bosphorus, Kruisinga, Shanghae.
AMOY, 20 Sept; in lading: Davo, Weytenhorst, Bat.
KANAWAGA, 14 Aug.; H. Liduina, van Brink, Shanghae. — 18 Aug.; Zr. Ms. schip Groningen, Yeddo, (29 dito n. Nagasaki vertrokken). — 24 Aug.; ter reede: Krimpen aan de Lek, Ouwehand.
SYDNEY, ...; Wilhelmina, Ihnen, Melbourne.

UITGEZEILD.

TEXEL, 13 Nov.; Maroim, Kuijper, Alexandrie (E.) - Geertruida Jacoba, Bontekoe, Porto. - Captain, Lamb, Sunderland. (Benevens de schepen per telegraaf gemeld.)
VLIE, 11 Nov.; Jonge Paul, S., Stettin.
HELVOETSLUIS, 13 Nov.; Zr. Ms. Oorlogs-schooner Cornelis Dirks, luit. t. z. 1ste kl. Koopman, West-Indie. - Cadsandria, Don, Boston (A.) - Edith, Drew, Liverpool. - Cornelia Hendrika, v. d. Meulen, Newc.
BRIEL, 13 Nov.; Verwisseling, Buis, Gibraltar. - Leo, S., Londen. - Batavier, S., id. - Gallant, Elliott, Newc. - Darien, Armstrong, id. - Anna, S., Bergen.
CUXHAVEN, 11 Nov.; Welvaart, Suk, Brugge. - de Amstel, S., Amst.
BREMERHAVEN, 10 Nov.; Maria Beerta, Roosjes, Newc.
MEMEL, 6 Nov.; Grietje, Burghout, Harl.
BOLDERA, 6 Nov.; Anna, Roskamp, Ned. - Erndte, Bodeness, id. - Margaretha Gesina, de Groot, Elseneur. — 7 Nov; Alida, Brouwer, id. — 8 Nov.; Nannette, Ontjes, id.
GOTHENBURG, 6 Nov.; Maria Reifina, de Groot, Ned. - Thérèse & Lina, Lijdersen, id. - Libra, van Wijk, Engeland.
LEER, 10 Nov.; Ettina, Henrichs, Harl. - Vrouw Hermanna, Pronk, Gron. - Catharina Groenewold, Velvis, id.
LONDEN, 10 Nov.; Zeilkl.; Ellida, de Boer, Rott.
SWANSEA, 9 Nov.; Christina Johanna, Stuitje, Alicante. - Marchina, Nepperus, Tarragona.
KIRKALDY, 10 Nov., Catharina, Heijenga, Avont.
NEWCASTLE, 10 Nov.; zeilkl. Pollux, de Jonge, Sevilla. - Zeeploeg, Braamhorst, id. - Everhardus, de Boer, id. - Antje Jansen, Stomp, Malmö. - Hendrika, Jansen, Brake. - Bernardus, Olthaus, Civita Vecchia. - Vigilantia - Woldinga. Lissabon.
BRISTOL, 10 Nov.; Christina, Bekkering, Triest.
MARSEILLE, 10 Nov.; Gelic, Mennen, Falmouth.
HAVANA, 19 Oct; Zuiderzee, de Jong, Amst.
BATAVIA, 20 Sept.; Baron van Hardenbroek, Henry, Amst.
SINGAPORE, 21 Sept.; Senior, Swart, Bat. — 22 Sept.; Eugenie, Bargman, id. — 26 Sept.; Antonia Petronella, Voorendijk, id. — 27 Sept.; Hendrika, van Aalborg, id. — 28 Sept.; Nieuwland, Pott, id. — 4 Oct; Westkapelle, Crucq, id. - Guurtje en Maria, Kruit, id. — 5 Oct; Eduard en Marie, Remmers, Penang. - Laura en Adèle, van Noël, Bat.
HONGKONG, 13 Sept; Twee Jeannes, van de Windt, Bat. - Triton, Feenstra, Kanagawa.
SYDNEY, 5 Sept.; Billiton, ten Zeldam Ganswijk, Hongkong.

Prijscourant der Effecten.

WOENSDAG 14 NOVEMBER.			Laagste koers.	Hoogste koers.	Gebleven koers.
Amsterdam. Thesaurie	5	pCt.	102¼		
Nederl. Bank	4	″			
Nederlanden. Werk. Schuld	2½	″	62¾	62 15/16	62 13/16
Dito Dito	3	″	75½		
Dito Dito	4	″	97½	97⅝	97½
Oost Ind. Leening	4	″			
Amortisatie Syndicaat	3½	″	92⅞		
Handelmaatsch. op rescontre			129½	129⅝	
Dito à contant	4½	″			
Dito Leening 1858	4	″			
Aand. Holl. Spoorweg					
Leening Idem	4½	″			
Rijn Dito	4½	″			
Belgie. Cert. Adm. Belg. Bank	4½	″			
Dito bij Rothschild	2½	″	53		
Frankrijk. Certificaten	3	″			
Spanje. Obligatien	1¼	″	40⅛	40 3/16	40 3/16
Dito	3	″	48 3/16	48¼	
Dito Binnenlandsche	3	″	47⅝	47¾	47⅝
Amortisable Schuld			23 13/16	24	24
Bewijzen Coupons					
Portugal. Obligatien	3	″	44 13/16	44⅞	
Dito 1856/1859	3	″	43 5/16	43⅜	43⅜
Dito Uitgestelde			34¼		
Rusland. Oblig. bij Hope & C°.	5	″	101¼	101⅜	101¼
Dito Dito 1828/29	5	″	101⅛		
Certif. Dito 1831/33	5	″	86	86¼	
Dito Dito 1840	4	″	77 5/16	77⅜	
Dito Origin, 2de, 3de, 4de Leen.	4	″	77 5/16	77 7/16	
Dito Dito 5de	5	″			
Dito 5de Serie	5	″	87⅞		
Dito 1855 6de Serie	5	″	96 5/16		
Dito Adm. te Hamburg	5	″			
Dito te Londen	5	″			
Dito Dito	4½	″	90⅞		
Dito Dito	3	″	61¼	61 5/16	
Inschrijvingen in Assignatien	6	″			
Certificaten van Dito	6	″	57 7/16		
Spoorweg-Actien	5	″	208¼	209¼	208¼
Hypotheek	4½	″			
Polen. Aandeelen 1835 fl. 500		*f*	165		
Obligatien	4	pCt.	78⅜		
Pruisen. Obligatien	4½	″			
Dito 1859	5	″	103⅝		
Aandeelen 1854	3½	″	208½		
Oostenrijk. Oblig. bij Goll & C°.	5	″			
Dito Dito	4	″	45		
Dito Metalliek	5	″	46⅜	46½	46⅜
Dito Dito	2½	″	24⅞	24 15/16	24⅞
Dito Rente Amst.	5	″	67½		
Dito Nationale 1854	5	″	53 7/16	53⅝	53½
Weener Bank-Actien		*f*			
Dito Aand. fl. 250, 1839		″	278		
Dito Dito fl. 250, 1854	4	pCt.	203	203½	
Dito Dito fl. 500, 1860	5	*f*	389		
Fr. Oost. Spw. Oblig. bij Hope	5	pCt.			
Beijeren. Spoorweg Aandeelen		*f*			

Braz. 1839 5 pCt. 95¾; Dito 1852 4½ pCt. 85; Dito 18.. 84⅝, ¾, ⅝; Venez. 1½ pCt. 10¾; Gren. 13 3/16, 5/16, 3/16; Dito Uitg. Mexic. 20 3/16; Phil. bij Hope en C°. Lr. A 99 pCt.; Illinois Constr. Bonds 7 pCt. 91, ¼, ⅛; Grieken 5 pCt. 5¾, 11/16; 4½ pCt. 1860 89⅝, ¾, 11/16; Stellen Galvest. 47½.

Koers van het Geld: Beleening 3, Prolongatie 3, Disconto 3 p...

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Effecten-Soc...

Y. DE KOCK, *President.* BOON HARTSING, *1ste Secretaris.*

De stemming was heden over het algemeen iets flaauwer, ... affaire in Oostenr.

Alleen waren Spaansche 1¼ pCt. prijsh. en Russ. Spoorweg-Actien gewild.

De huidige rescontre in Aand. Handelm. bragt weinig levendigheid ... weeg. Den passage-koers is vastgesteld a 129½ en de aanstaande ... zal zijn 15 Januarij 1861, waarop ¼—⅜ pCt. prolongatie is bested...

Spaansche Cred. *f* 120; Nieuwe Weener Aand. 1858 *f* 93.

Laatste Prijzen ten 5 ure: Integralen 62 13/16; Spaansche 1¼ pCt. ... Binnenl. 3 pCt. 47⅝ a 11/16; Metall. 5 pCt. 46⅜; Dito Nation. 53 ...

Granenmarkt.

Tarwe onveranderd; 129 ℔ b. Pools. *f* 423, 424; 125 ℔ dito *f* ... 135 ℔ Rost. *f* 455, 460; 127 ℔ Brunsw. *f* 375, 377.

Rogge tot ruim vorige prijzen met goeden handel; 121 ℔ n. ... *f* 207; 117, 118 ℔ n. Petersb. *f* 197, 199; 120 ℔ dito *f* 203; 125 ... *f* 236; op levering iets flaauwer, in Maart *f* 196, 195, 194; April ... Mei *f* 196, 195, 194.

Koolzaad flaauw, op 9 vat in November 72¼ £.

Lijnzaad onveranderd; 105 ℔ Riga *f* 290; 107 ℔ dito *f* 330 ... Egypt. *f* 350.

Raapolie dadelijk onveranderd, op levering niet williger; op 6 w. ... vlieg. *f* 42; Dec. *f* 42 a 41¾—41¼; Mei 1861 *f* 43¼ a 43.

Lijnolie dadelijk onveranderd, op levering wel zoo aangenaam; ... *f* 31½; vlieg. *f* 30¼; Dec. *f* 30¼; Maart, April en Mei 1861 *f* 31 ...

Hennepolie 6/w. *f* 40¼; vlieg. *f* 39.

Raapkoeken *f* 85 a 90. Lijnkoeken *f* 12½ a 15½.

Rivierberigten.

IN LADING LIGGENDE SCHEPEN:

J. Lenz, Cöln N°. 6, n. Keulen - J. Sinzig, Mainz N°. 8, n. ... J. Andres, Telemach, n. Manheim. - G. Boumeester, Wilhelmina, n. ... D. van der Sehans, Rhein, n. Dusseldorp. - P. v. IJwaarden, Stad Am... n. Maastricht, Luik en Aken. - J. H. C. de Graef, Vertrouwen, n. D... en Duisburg. - W. J. Krom, Frankfort N°. 24, n. Frankfort ... rich. - J. Schouten, Vr. Helena, n. Urdingen.

ARNHEM, 13 Nov. Rijnhoogte 1 el 5 p. 4 d., gev. 4 d.

KEULEN, 13 Nov. Rijnhoogte 7 vt. 5 d. Keulsch (7 vt. 4½ d. ...

Carga-Lijsten.

AMSTERDAM.

STETTIN, Agatha Jacobina, Kramer: 800 z. Meel, C. Hemmann ...

ROTTERDAM.

STETTIN, Elisabeth, de Jonge: 2086 sch. Tarwe, Order.
STETTIN, Anna Gezina, Deden: 1961 sch. Tarwe, Order.

KOOGERPOLDER.

TAGANROG, Emma, Wijlie: 2390 tz. Lijnzaad. Order te Zaandam ...
DANTZIG, Martha, Nieboer: 44 last Tarwe, Wessanen en Laan, ... merveer.

DOOR PLAATSGEBREK ZIJN WIJ GENOODZAAKT VELE ADVERTENTIËN ... EEN VOLGEND NOMMER TE LATEN LIGGEN.

SCHOUWBURGEN, CONCERTEN, ENZ.

STADSSCHOUWBURG. (Italiaansch Opera Gezelschap). ... dag 15 Nov. (Holl. Abonn. en Dipl. niet gangbaar.) Eene 2de ... ling van: *Rigoletto*, groote Opera in 4 bedrijven, met Ballet ... Muziek van Verdi. (8 ure ...
(Tekstboekjes der Opera in de Italiaansche en Hollandsche taal ... krijgbaar bij de Erven VAN MUNSTER, Warmoesgracht).

THÉATRE FRANÇAIS, Sur le Singel. Samedi 17 Nov. ... sentation de: *Le Duc Job,* comédie nouvelle en 4 actes, par M. L... (8 h...
Entrée *f* 1.

SALON DES VARIETES, in de Nes. Donderdag 15 ... *De Bescherm Engel*, drama-vaudeville in 3 bedrijven. Daarna: ... *zonder Dwang*, vrolijke vaudeville in 1 bedrijf. (8 ...
Entrée 75 Cts. in vertering, 50 Cts. zonder vertering.
J. E. DUPORT.

SALON DES VARIETES, in de Amstelstraat. Donderdag ... Eene eerste voorstelling van: *Liefde en List*, kluchtige vaudeville ... tafereelen naar het Hoogduitsch. Na hetzelve: *De Verijdelde Zamen...* kluchtige vaudeville in 1 bedrijf. Tot slot: *Twee Onderwijzers of ... Asinum Fricat,* kluchtige vaudeville in 1 bedrijf.
Entrée 75 Cts. in vertering. (8 ure.) **BOAS & JUDE...**
Plaatsen zijn aan het bureau te bespreken.

GRAND THEATRE DES VARIETES, in de Amstel... Donderdag 15 Nov. Eene 3de opvoering van: *De Sirène van Parijs* ... groot drama in 5 bedrijven of 6 tafereelen, naar het Fransch van ... en Xavier de Montepin, door J. P. Hagen, met nieuwe Muziek ... L. W. Luers. **A. VAN LIER.** (8 ...
Entrée 75 Cents in vertering. Gaanderij 40 Cents.
Maandag 19 Nov. buitengewone voorstelling door het Hoogduitsche ... Personeel van Rotterdam, onder directie van J. Eduard de Vries: ... *Hochzeit*, zangspel in 4 bedrijven, muziek van Mozart. De Gravin ... Bertram-Meier; Suzanna, Mw. Keintz; Figaro, de Hr. Della A... Almaviva, de Hr. Brassin; Basilio, de Hr. Syffart.
Prijzen der plaatsen: Balcon en Stoelen Loge *f* 4, Loge *f* 3, ... *f* 2, de Loge *f* 1. Plaatsen zijn dagelijks te bespreken a 10 Cts.

ODEON.

ZATURDAG 17 NOVEMBER 1860.

GROOT VOCAAL EN INSTRUMENTAAL CONCERT

te geven door den Heer

JOHs. BASTIAANS,

met welwillende medewerking van zijne 12-jarige Dochter en de ... **Fr. COENEN, F. B. BUNTE** en **E. APPY,** alsmede van ... naamste Toonkunstenaars en Dilettanten dezer Stad, onder directie ... Heer **RICHARD HOL.**

PROGRAMMA.

1. Quatuor van Mozart voor Piano, Viool, Alt en Violoncel, uit te ... door de Jonge Jufv. MARIA BASTIAANS, de HH. COENEN, BU... en APPY. 2. Vien qu'a dorina belle (Dorchen komm sei die Mei...) met variatien van J. H. Schacken, te zingen door Mw. J. M. A. SC... KEN. 3. Saïdjah. Elegie voor Violoncel, naar aanleiding van het Gedicht ... den Max Havelaar: „Ik weet niet waar ik sterven zal," van R. Hol ... dragen door den Heer E. APPY. 4. Adagio Religioso, van Johs. B... voor Harmonium, Viool, Violoncel en Contrebas, uit te voeren door den ... CERTGEVER en de HH. COENEN, APPY en COLIGNON. 5. a. ... turne van Chohen, b. Lied ohne Worte (Spinlied) van Mendelssohn ... truite van St. Heller, voor te dragen door de Jonge Jufvr. MARIA ... TIAANS. 6 a. Omhoog, van G. A. Heinze, b. Derfsche Wand... van Mendelssohn, te zingen door de Liedertafel EUTERPE.

TWEEDE DEEL.

„Gods grootheid in de Natuur." Ouverture en Hymne voor Soli ... en Orchest, van Johs. Bastiaans, uit te voeren door eenige Toonkunstenaars ... en Dilettanten dezer Stad, onder directie van den Heer RICHARD ... De Soli te zingen door Mw. J. M. A. SCHAEKEN, Mej. WA... en de Heeren FIORA en ***. Aanvang ten 7½ Ure.
Entre 1ste Rang *f* 1.99, 2de Rang *f* 1.49.
Entrée-Billetten zijn te verkrijgen bij de Heeren Muziekhandelaars ... THEUNE & C°., TH. J. ROOTHAAN & C°. en J. A. ROUMEN ... mede des Avonds aan het Locaal. Plaatsen kunnen besproken worden ... aan het Locaal op Zaturdag 17 November, van des Morgens 10 tot ...

AMSTERDAM BIJ GEBR. DIEDERICHS. — GEDRUKT BIJ C. A. SPIN & ZOON.

STATEN-GENERAAL.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

'sGRAVENHAGE, Zitting van Dingsdag, 13 November 1860.

Voortzetting der beraadslagingen over het

Ontwerp van Wet nopens de Nieuwe regterlijke inrigting.

Art. 6, luidende:

"De ambtenaren van het openbaar ministerie zijn verpligt, de bevelen na te komen, die hun in hunne ambtsbetrekking van Onzentwege worden gegeven," gaf aan den heer VAN GOLTSTEIN aanleiding om op te merken, dat dit artikel bevatte de uitdrukking van het stelsel omtrent de afhankelijkheid van de ambtenaren van het openbaar ministerie. Art. 5 intusschen schetste hen als organen van de wet; de bevelen hun te geven moesten zich dus gronden op de wet. Uit den inhoud van beide artikels maakte hij voor zich de gevolgtrekking in welken zin de werkkring en de handelingen van het openbaar ministerie moesten beschouwd worden. Hij voor zich erkende de tweeledige hoedanigheid, en meende dat beide zich zeer goed lieten vereenigen, doch niet op uitsluitende beschouwing van den Minister van Justitie, die hem voorkwam niet tot grondslag van het artikel te kunnen strekken. Hij betreurde het dat het wets-ontwerp in dien zin was gewijzigd geworden, dat de leden van het openbaar ministerie nu niet onderworpen werden aan de bevelen van den procureur-generaal bij den Hoogen Raad, waardoor de eenheid en de kracht van het openbaar ministerie verbroken werd.

De heer THORBECKE oordeelde het verkeerd te zijn de zelfstandigheid van het openbaar ministerie te vermengen met de vraag over de al of niet afzetbaarheid. De afhankelijkheid moest zich niet uitstrekken tot al de deelen van den werkkring van het openbaar ministerie. Meer in het bijzonder behandelde hij de vraag omtrent de afhankelijkheid van het openbaar ministerie in verband met aan de ambtenaren daarvan toegekende bevoegdheid om te vervolgen. Eene afhankelijkheid zonder maat kon hij niet goedkeuren; de wet moest ook kunnen werken in bewogen tijden; daarin moest het niet van eenen Minister afhangen al of niet te vervolgen; van zoodanige handelwijze waren onheilen te wachten. Matige afhankelijkheid was wenschelijk, maar het Ministerie van Justitie mogt niet te veel in dit opzigt in handen hebben. De Minister had gewezen op twee waarborgen: 1°. de ministeriele verantwoordelijkheid. Hieromtrent wenschte hij te vernemen hoe in deze zaak die moest werken? Wilde men interpelleren dan moest men een blijk hebben van de tusschenkomst van het Ministerie, en deze zou in den regel in het geheim geschieden. En al was dit zoo niet, dan zou men zich kunnen verschuilen achter de verklaring dat de belangen van den Staat verboden mededeelingen te doen. De tweede waarborg, volgens den Minister, stond in art. 31 van het Wetboek van Strafvordering: een voorschrift waarvan hij de kracht in verband met dit artikel der wet niet inzag. De bevelen behoefden wel niet te strijden met de wet, maar het gold hier de vraag of er niet of wel moest vervolgd worden. Deswege kon verschil van meening bestaan, en men kon zich door politieke drijfveren of bedenkingen laten leiden.

De heer WINTGENS behandelde mede de vraag van de onafhankelijkheid van het openbaar ministerie. In het artikel zag hij eene soort van tusschenstelsel. De vraag was eenigzins belist na de verwerping van het amendement van den heer Heemskerk Az. op art. 5. Daarmede was een deel van den werkkring van het openbaar ministerie vervallen. Hierbij trad hij in eenige beschouwingen omtrent den werkkring van het openbaar ministerie in strafzaken, en over de vraag in hoever het al dan niet afhankelijk van de Regering moest wezen. Algeheele vrijheid van het openbaar ministerie, dit achtte hij bedenkelijk, vooral in moeijelijke oogenblikken; daarbij zou ook de eenheid in de strafregtspleging gevaar kunnen loopen. Onderwerping aan hooger gezag was, meende hij, noodig.

De heer DE BRAUW was van meening dat het openbaar ministerie afhankelijk moest zijn van het Gouvernement, dat bragt de ministeriele verantwoordelijkheid mede. Hij was niet van oordeel, gelijk de heer Thorbecke, dat in bewogen tijden de Minister niet het regt moest hebben om al dan niet te doen vervolgen; eenheid van vervolging zou bij dat regt meer gewaarborgd worden dan vrijheid van handelen aan het openbaar ministerie te geven. Ook was hij het met denzelfden heer niet eens, dat de waarborg in de ministeriele verantwoordelijkheid zonder kracht zou blijven. In bewogen tijden zou de betrokken Minister wel inlichtingen geven; art. 89 der Grondwet, als verzwakking van dien waarborg, meende hij, kon hier bij de beslissing van het beginsel niet gelden. Hij was niet de meening toegedaan, dat de procureur-generaal bij den Hoogen Raad het hoofd van het openbaar ministerie zou zijn; dit waren de procureurs-generaal bij de hoven onder den Minister van Justitie. De procureur-generaal bij den Hoogen Raad was niet geroepen om bevelen te geven, maar om de rigtige toepassing der wet te bevorderen.

De Minister van Justitie begon met het stelsel in de wet, met betrekking tot den stand van het openbaar ministerie te verduidelijken. Dat was gelegen in artt. 5 en 6, in verband met art. 11, betreffende de afzetbaarheid. Tweeërlei hoedanigheid hadden de ambtenaren van het openbaar ministerie niet; zij waren afhankelijk en afzetbaar. Het eene kon zonder het andere niet gedacht worden; onafhankelijkheid met afzetbaarheid ging niet te zamen; onafhankelijkheid van karakter wel; maar gehoorzaamheid moest zich kunnen oplossen in de toepassing van afzetbaarheid. Onafzetbaarheid zou de afhankelijkheid verzwakken. Het openbaar ministerie als vertegenwoordiger van het openbaar gezag moest afzetbaar en afhankelijk zijn. De regter was onafzetbaar om zijne onafhankelijkheid tegenover de Regering te verzekeren. Dat beginsel was dan ook in de wet gehuldigd. Wat men uit het standpunt van den procureur-generaal van den Hoogen Raad en van diens handelingen had geargumenteerd, kon omtrent het door hem voorgedragen stelsel niet gelden. Er werd herinnerd aan het gebeurde van 1827 in dat opzigt. Voor zoo ver hij wist waren in de Fransche organisatie de ambtenaren van het openbaar ministerie ook afhankelijk en afzetbaar. In Belgie was dat het geval. Ook hij was tegenstander van onbeperkte afhankelijkheid zonder waarborgen. Tweeërlei waarborg was er, meende hij: de ministeriele verantwoordelijkheid en het toezigt van den strafregter. De ministeriele verantwoordelijkheid was tweeërlei, politieke en strafregtelijke: de eerste zou werken door het regt van interpellatie; had de Minister tegen het algemeen belang bevolen niet te vervolgen, dan zouden de gekwetste belangen zich bij de Staten-Generaal wel doen hooren; geheim konden die handelingen alzoo niet blijven. Achter art. 89 kon de Minister zich verschuilen, maar dat was een argument tegen de reserve omtrent de ministeriele verantwoordelijkheid in het algemeen. Ook de strafregtelijke ministeriele verantwoordelijkheid was geregeld blijkens de daaromtrent bestaande wetgeving: de Hooge Raad zou daarbij over verzuim of verkeerde handelwijze van den Minister oordeelen. Bij onze regterlijke magt was de waarborg tevens gegeven om tegen misbruik te waken. De betrekkende artikelen in het Wetboek van Strafvordering daartoe niet voldoende zijnde, zou hij gaarne medewerken om die te herzien. De krachteloosheid dier artikelen kon hij echter niet toegeven; geene Regering was daarbij in staat eene regtsvervolging te stuiten; tegen partijdigheid aan de zijde der Regering was daarbij gewaakt. Bij verwerping van art. 6 der wet zouden de gevaren, waarop nu gewezen was, niet opgeheven zijn. Wanneer het openbaar ministerie, als uitvoerder der wet beschouwd, de wet misbruikt, dan had men geene voldoende waarborgen. Hij meende dat zijn stelsel in het belang der maatschappelijke orde noodig was; de Staat moest de middelen in handen hebben om dat te verzekeren.

De heer THORBECKE beantwoordde den heer de Brauw en den Minister van Justitie. Hij had absolute afhankelijkheid bestreden, maar hij was geen vijand van matige afhankelijkheid. Met betrekking tot de ministeriele verantwoordelijkheid had hij geen betoog tegen art. 89 der Grondwet gevoerd. Hij had alleen te kennen gegeven dat de waarborg tegen het stelsel des Ministers in de ministeriele verantwoordelijkheid niet genoegzaam werken zou. Hij wilde de onafhankelijkheid van de afzetbaarheid afgescheiden gehouden hebben; de afzetbaarheid had hij niet bestreden; bestond die, dan behoefde men de onbestemde bepaling van art. 6 der wet niet, die nergens aldus gesteld was. Nam men die op, toezigt daarop mogt niet in de wet ontbreken. De ministeriele verantwoordelijkheid was geen voldoende waarborg, omdat doorgaans de tusschenkomst der Regering niet voldoende blijken zou, om daarop eene interpellatie te gronden. Ook de overige waarborgen, waarop de Minister gewezen had, in andere wetten bestaande, achtte hij niet voldoende; vooral had hij het oog op art. 31 van het Wetboek van Strafvordering: zijn gevoelen over den inhoud van dat artikel, met betrekking tot de vraag of een regterlijk bevel boven dat des Ministers gesteld moest worden, zette hij in eenige bijzonderheden uiteen. Gaarne zou hij medewerken om een behoorlijk toezigt in de wet te helpen brengen.

De heer VAN GOLTSTEIN staafde nader zijn gevoelen omtrent het verband hetwelk zijns inziens tusschen de artt. 5 en 6 van het wetsontwerp moest daargesteld worden.

De MINISTER VAN JUSTITIE beantwoordde nog de vorige sprekers.

De beraadslagingen werden daarop gesloten verklaard en het artikel aan de hoofdelijke stemming onderworpen en met 47 tegen 16 stemmen

Art. 7 werd zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij de behandeling van art. 8, luidende:

"Gelijke verpligting als bij het vorig artikel is bedoeld, hebben de officieren van justitie bij de arrondissements-regtbanken ten aanzien van de ambtenaren van het openbaar ministerie bij de kantongeregten." — deed de heer Elout van Soeterwoude het voorstel over dit artikel te beslissen na de afdoening van art. 53. Verder gaf hij den Minister in bedenking, of dit artikel niet eenige aanvulling behoefde, hetgeen de Minister van Justitie toegaf: voegende hij daarbij deze woorden:

"Het tweede lid van het vorig artikel is op dezen toepasselijk."

De heer DULLERT zag niet in, waarom de beslissing over dit artikel zou moeten worden uitgesteld. Steeds zouden er ambtenaren van het openbaar ministerie bij de kantongeregten noodig zijn, welke deze dan ook mogten wezen.

De heer ELOUT VAN SOETERWOUDE merkte op, dat het artikel niet noodig zou zijn, zoo die taak aan substituut-officieren bij de regtbanken wierd opgedragen.

De MINISTER VAN JUSTITIE ondersteunde het denkbeeld van den heer Dullert.

Op voorstel van den Voorzitter werd beslist over het artikel 8 te stemmen na afdoening van artikel 53.

De heer VAN DER LINDEN stelde daarna voor, om achter art. 8 het volgende op te nemen:

"De ambtenaren van het openbaar ministerie zijn verpligt, wanneer de collegien waarbij zij zijn geplaatst oordeelen, dat vervolging tot dusverre niet ingesteld behoorde te geschieden, aan de vordering dier collegien te voldoen om verslag te geven en de daartoe betrekkelijke stukken over te leggen.

"Zij zijn verpligt om op bevel dier collegien te vervolgen."

De heer VAM DER LINDEN lichtte zijn voorstel toe, willende hij eenen waarborg vaststellen, die in de beraadslaging was gegeven, maar niet in de wet opgenomen was.

De MINISTER VAN JUSTITIE zeide geen bezwaar tegen het beginsel te hebben. Hij deed echter de vraag of een kantongeregt een collegie was, hetgeen betwijfeld werd; doende hij die vraag, omdat in het amendement van collegien werd gewaagd. Nopens de redactie vroeg hij of het woord *behoorde* niet in *behoort*; en het woord *vordering* in *bevel* moest veranderd worden.

De heer VAN DER LINDEN veranderde het amendement in den aangegeven zin, maar zag het nut niet in om daarbij van kantonregters te gewagen, geloovende hij dat deze onder de categorie van collegien begrepen moesten worden.

De MINISTER VAN JUSTITIE maakte nog de opmerking dat het wenschelijk zou zijn het toezigt te beperken tot die zaken welke tot ieders competentien behoorden. Dit achtte hij om meer dan eene reden noodig.

De heer VAN ECK was het in beginsel met den heer van der Linden eens, maar gaf in bedenking om met deze bepaling te wachten tot dat de herziening van het Wetboek van Strafvordering aan de orde zal zijn. Verder wees hij op art. 73 van het Wetboek van Strafvordering, dat geene beperking inhield, terwijl dit bij het amendement wel plaats had. Beter achtte hij het de zaak uit te stellen.

Op voorstel des Voorzitters werd alstoen bepaald de behandeling van dit nieuwe artikel tot morgen uit te stellen, als wanneer het amendement gedrukt aan de leden zou zijn medegedeeld.

Over art. 9, 2de paragraaph: "Van de benoeming der regterlijke ambtenaren" in het algemeen, voerde niemand het woord.

Bij art. 9, luidende: "De leden der regterlijke magt worden door Ons benoemd."

Zeide de heer COOL dit niet te kunnen goedkeuren; hij had daarbij gewenscht opgenomen te zien eene bepaling omtrent het doen van voordragten van personen voor mindere collegien, herinnerende hij wat omtrent de voordragten van aanbeveling in het Voorloopig Verslag was te kennen gegeven.

De MINISTER VAN JUSTITIE gaf te kennen dat wanneer aanbevelingen soms nut mogten hebben, het nadeel deze verre overtrof. Om die redenen was hij van het bestaande stelsel van nominatien afgeweken.

De heer DE BRAUW vroeg of er dan ook geene nadeelen te verwachten waren van het stelsel der Regering, die geene voorlichting voor de benoeming van leden der mindere collegien verlangde: hij geloofde, dat de bestaande wijze van handelen hare nuttige zijde had.

Nadat de heer COOL nog het woord gevoerd en de Minister beide sprekers beantwoord had, werd art. 9 aan de hoofdelijke stemming onderworpen en daarbij met 61 tegen 4 stemmen aangenomen.

Op art. 10, luidende: "van eene voorgevallen vacature bij den Hoogen Raad wordt door dien Raad aan de Tweede Kamer der Staten Generaal kennis gegeven, die ter vervulling daarvan eene nominatie van vijf personen aan Ons aanbiedt, ten einde daaruit eene keuze te doen.

"De Hooge Raad, de kennisgeving doende, voegt daarbij eene door de leden, met den procureur-generaal in raadkamer vergaderd, opgemaakte aanbevelingslijst van zes personen, waarop de tweede Kamer zoodanig acht slaat als zij dienstig oordeelt." stelde de heer van Eck als amendement voor om het 2de lid van dat artikel te doen wegvallen. Hij herinnerde hierbij aan de beraadslagingen over het vorig artikel, geloovende hij, dat wanneer de aanbevelingen voor mindere collegien voor den Minister van Justitie in meer dan een opzigt onraadzaam waren, het even onraadzaam was voor de Tweede Kamer eene aanbeveling van den Hoogen Raad te ontvangen tot het opmaken harer nominatien. Het artikel gelijk het nu luidde was gelijkluidend met art. 148 der Grondwet met bijvoeging van de 2de zinsnede, waarvan de Grondwet niet gewaagde, hetgeen hij niet goedkeuren kon.

De MINISTER VAN JUSTITIE zag in die bijvoeging geene ongrondwettigheid. Zij was geschied omdat de Tweede Kamer bij het opmaken harer nominatien zich niet dezelfde inlichtingen kon verschaffen als de Minister, die op zijn standpunt eene goede keuze kon doen zonder voorlichting van de collegien te ontvangen.

De heer VAN ECK wees op de ondervinding, die geleerd had dat de door de Tweede Kamer opgemaakte nominatien dikwerf van de aanbeveling van den Hoogen Raad afweken. Verder herinnerde hij dat de opmaking van nominatien voor de Algemeene Rekenkamer zonder aanbeveling van de zijde dier Kamer plaats had.

Het amendement van den heer van Eck werd daarop met 36 tegen 29 stemmen aangenomen, waarop het gewijzigde artikel zonder hoofdelijke stemming werd goedgekeurd.

Op art. 11, luidende: „De leden van en de procureur-generaal bij den hoogen raad, de leden der geregtshoven en arrondissements-regtbanken, alsmede hunne plaatsvervangers en kantonregters worden benoemd voor het leven, de overige ambtenaren van het openbaar ministerie, de griffiers en substituut-griffiers tot wederopzegging toe, de plaatsvervangers der kantonregters voor vijf jaren," stelde de heer Heemskerk Azn. voor, na het woord „procureur-generaal" in te voegen de woorden: en advocaten-generaal. Dit voorstel grondde zich op de omstandigheid dat de laatsten dikwerf voor den eerste moeten optreden, geloovende hij niet dat eenig overwegend bezwaar tegen de aanneming van zijn voorstel gelden kon.

De heer WINTGENS wees er op dat in dit artikel gewaagd werd van de onafzetbaarheid der kantonregters; stellende hij voor de woorden: „en de kantonregters" in den aanvang staande, te doen vervallen, en voor: „de plaatsvervangers der kantonregters" te lezen: de kantonregters en hunne plaatsvervangers.

De MINISTER VAN JUSTITIE behandelde de beide amendementen. Hij bestreed dat van den heer Heemskerk Azn., herinnerende hij wat bij de Grondwetsherziening in 1848 had plaats gehad, omtrent de daarstelling van art. 163. Bij de onafzetbaarheid van den procureur-generaal van den hoogen raad achtte hij, in verband met art. 23 van het wets-ontwerp, noodig de afzetbaarheid van den advocaat-generaal. De benoeming voor het leven der laatsten achtte hij in vele opzigten niet wenschelijk. Het amendement van den heer Wintgens bestreed hij mede: kantonregters moesten het karakter van regters hebben, al stonden zij ook op den laagsten trap, en daartoe moesten zij voor het leven benoemd worden in verband met hunne onafhankelijkheid. Met kracht verzette hij zich tegen de aanneming van het amendement.

De heeren HEEMSKERK AZ. en WINTGENS verdedigden nader de door hen voorgestelde wijzigingen, waarop de Minister van Justitie de beide sprekers beantwoordde; daarbij werd vooral besproken de meerdere of mindere wenschelijkheid, om de onafzetbaarheid der advocaten-generaal bij den Hoogen Raad en van de kantonregters aan te nemen.

De heer VAN LIJNDEN verklaarde zich met het artikel te zullen vereenigen, en tegen het amendement van den heer Wintgens te zullen verklaren.

Daarna werd de beraadslaging gesloten en de beide amendementen aan de hoofdelijke stemming onderworpen.

Het amendement van den heer Heemskerk Azn. werd *verworpen* met 59 tegen 4 stemmen.

Voor de heeren: Begram, Heemskerk Az., Cool en Mensonides.

Het amendement van den heer Wintgens werd *aangenomen* met 36 tegen 27 stemmen.

Voor de heeren: de Brauw, Mackay, Hoffman, van Nispen, de Raadt, van Bosse, Schimmelpenninck, Wijbenga, van Voorthuyzen, Nolthenius, van Zuylen, Idserda, Kingma, v. Asch van Wijck, Begram, Luyben, Elout, Delprat, Mijer, Meylink, v. d. Veen, Heemskerk, Westerhof, Olivier, van Hoëvell, Thorbecke, Blussé, Heemskerk Azn., Poortman, Cool, van Twist, van Goltstein, Wintgens, de Bieberstein, Mensonides en de Voorzitter.

Tegen de heeren: Gevers Deynoot, Kerstens, van Heukelom, Dirks, v. d. Linden, Strens, Lidth de Jeude, v. Lijnden, Meeussen, van Foreest, Hoekwater, van Eck, Reinders, van Franck, Anemaet, Hoynck, Oomen, de Lom de Berg, Zijlker, Wichers, de Poorter, Lijcklama, Heiden Reinestein, Hugenholz, Dullert, Kien en Jespers.

De heeren Beens en Bots nemen aan deze stemming geen deel.
Het aldus gewijzigd artikel wordt zonder stemming *aangenomen*.
Morgen voortzetting der beraadslagingen.

MEMORIE VAN BEANTWOORDING, *betreffende Hoofdstuk I der Staatsbegrooting voor het dienstjaar* 1861.

Volgens het voorloopig verslag heeft het onderzoek der Staatsbegrooting voor 1861 in vier afdeelingen geleid tot eene algemeene beschouwing betreffende het tegenwoordig Kabinet. De Regering wenscht bij de beantwoording daarvan de meest mogelijke beknoptheid in acht te nemen. De menigerlei onderwerpen evenwel, in het voorloopig verslag ter sprake gebragt, beletten haar, zóó kort te zijn, als overigens de aard der zaak en de toestand van het Ministerie dat zouden schijnen te gedoogen en zelfs mede te brengen. De toestand van het Ministerie immers, na een ruim halfjarigen werkkring, zou volkomen wettigen, dat, met uitsluiting van het verleden, alleen dát wierd opgenomen, wat in de afdeelingen betreffende het tegenwoordige en de toekomst is besproken. De betuiging toch, dat het optreden van dit Ministerie door de omstandigheden niet was geregtvaardigd, klinkt, even als de klagt omtrent het niet geven van rekenschap van dat optreden, minst genomen vreemd, nu zij vernomen wordt eenige maanden later en nu het Ministerie in die maanden ruimschoots gelegenheid heeft gehad om te toonen wat het wil. Ware aan he Ministerie bij zijn optreden reden van zijne aanwezigheid gevraagd, het zou geantwoord hebben dat het, daartoe door den Koning geroepen, het bewind aanvaardde om een aftredend Ministerie te vervangen, en om vóór alles zijne krachten te wijden aan de vervulling eener groote nationale behoefte; om naar de vervulling dier behoefte te streven volgens een plan dat, in hoofdgrondslag afwijkende van het door het vorig Ministerie voorgestelde, doch door de Staten-Generaal niet goedgekeurde, naar zijne innige overtuiging het meest geschikt was, tot eene bevredigende oplossing te leiden; dat het optrad eindelijk, met den pligt zoowel als met het voornemen, om zooveel doenlijk te ontwerpen en tot stand te brengen al datgene, waardoor het welzijn der natie, in den ruimst mogelijken zin genomen, kan worden bevorderd.

Thans echter is het oogenblik zijner optreding voor het Ministerie betrekkelijk verre; thans heeft het reeds te wijzen op een verleden, dat het, in verband met de groote nationale belangen, welker bevrediging óf heeft plaats gehad, óf is voorgesteld, met gerustheid durft inroepen, waar het aankomt op verklaring en regtvaardiging zijner aanwezigheid.

De Regering deelt geheel in het door de Kamer reeds bij haar adres van antwoord op de Troonrede uitgedrukte en thans op nieuw medegedeelde gevoelen, dat er overeenstemming behoort te bestaan tusschen de raadslieden des Konings en de Staten-Generaal. Die steeds te helpen onderhouden, zal eene aangename taak der Regering uitmaken. Mogt zij, in strijd met hetgeen de Regering reden heeft te verwachten, vroeger of later inderdaad blijken te ontbreken, dan zal de tijd dáár zijn, waarop de Koning krachtens Zijn grondwettig regt moet beslissen.

De Tweede Kamer kan zich verzekerd houden, dat er eendragtige en krachtige zamenwerking bestaat in den boezem van het Ministerie. Die daaraan mogt twijfelen, gelieve feiten op te noemen, waaruit het tegendeel zou blijken. Het zal toch wel geen ernst zijn, wanneer men als zoodanig feit schijnt te willen beschouwen de omstandigheid, dat de Minister van Finantien in zijne uiteenzetting van den finantielen toestand *van het oogenblik en van het jaar* 1861 geen gewag maakte van het wets-ontwerp omtrent de emancipatie der slaven in West-Indie, dat in de Troonrede was aangekondigd. Dat ontwerp, aangenomen zijnde, zal bovendien eerst invloed hebben op de middelen van 1862, zoo niet van 1863. Indien dit feit moet gerekend worden te behooren onder die "voornaamste punten," tot welker aanteekening de Commissie van Rapporteurs verklaart zich te hebben beperkt, dan kan de dunk ten opzigte van het gewigt der andere punten waarlijk niet zeer groot zijn.

Aan het Ministerie wordt verder verweten, dat het geene overgroote waarde hecht aan de meening van de Tweede Kamer. Die stelling is ten hoogste onjuist; aan de meening der Tweede Kamer zoowel als aan die der Eerste Kamer hecht het Kabinet eene groote waarde. Deed het dat niet of niet genoeg, het zou den aard onzer instellingen, de roeping der Volksvertegenwoordiging en den steun, die ieder Kabinet behoeft, miskennen. Dat neemt niet weg, dat er verschil van gevoelen kan bestaan tusschen de Regering en eene der Kamers in zaken, waarbij de algemeene regeringsbeginselen niet betrokken zijn, en waarbij ieders zelfstandigheid bewaard en onverlet kan blijven.

Wat daarvan echter ook wezen moge, de tegenwoordige en werkelijke stand van zaken is geen andere dan deze, dat de Staatsbegrooting thans tot onderzoek wordt aangeboden door een Ministerie, dat, ondanks de in het oog van sommigen weinig gunstige omstandigheden waaronder het optrad, het geluk heeft gehad, met eene overgroote meerderheid door de Staten-Generaal te zien aannemen hoogst gewigtige voorstellen betreffende een onderwerp, waarop de natie angstvallig het oog gevestigd hield, waaromtrent men jaren lang niet had kunnen komen tot eenig besluit; een onderwerp, welks regeling een hoofdbestanddeel uitmaakte van de taak, welke het vorig Ministerie zich had voorgesteld, doch niet heeft mogen vervullen; een onderwerp eindelijk, dat aanleiding gegeven heeft tot de aftreding van dat Ministerie, — gelijk twee der leden van de Commissie van Rapporteurs hadden kunnen mededeelen. Deze Regering ziet zich thans geroepen, aan hare hieromtrent tot wet verheven voorstellen spoedige en krachtige uitvoering te geven.

De Regering is verlangend de aanwijzing te vernemen der bijzondere en plaatselijke belangen, die door haar, met voorbijgaan der eischen van een hooger en algemeen belang, zouden zijn bevorderd. Zij voor zich kan moeijelijk nagaan, welk feit men bij deze insinuatie op het oog heeft gehad. Of zou men hierbij aan de spoorwegwet moeten denken? Aan de spoorwegwet, die de vervulling bevat eener groote nationale behoefte, door de natie en hare Vertegenwoordiging zoo langen tijd gevoeld en telkens op zoo ondubbelzinnige wijze erkend? Aan de spoorwegwet, die de regeling inhoudt eener zaak, welker behandeling meer dan eenige andere tot eigenaardige roeping behoorde van dit Ministerie? Aan de spoorwegwet, waaraan de Staten-Generaal het zegel hunner goedkeuring hebben gehecht? Waar dan zal men de bewijzen zoeken van een ongepast streven der Regering naar bevrediging van plaatselijke en bijzondere belangen? Meent men die te vinden in de indiening van ontwerpen tot verbetering der communicatien onzer groote handelssteden met de zee, sedert jaren binnen en buiten de Kamers als een dringend nationaal belang voorgesteld? In het aanbieden van een vereenvoudigd tarief van in- en uitgaande regten; van de wets-ontwerpen omtrent de emancipatie der slaven en omtrent de regterlijke organisatie? Of wel in eenig ander der vele voorstellen, door deze Regering aan de beraadslaging der Vertegenwoordiging onderworpen, die in den loop der zitting door nog meerdere in denzelfden geest zullen worden gevolgd? Een verwijt gelijk dit te doen is gemakkelijk; maar wanneer het gedaan wordt, mag men redelijkerwijze de aanvoering van althans eenig bewijs daarvoor verwachten.

Met gerustheid verbeidt het Ministerie de onpartijdige toetsing van zijn gedrag aan de eischen van een hooger en algemeen belang. Het zoekt zijnen steun en heeft dien aanvankelijk gevonden in zijnen wil, om allen onvruchtbaren strijd te vermijden, dien althans nimmer uit te lokken, en om al zijne krachten te besteden aan de voorziening in alles wat de behoefte medebrengt. In dien, naar hare meening vrij gezonden zin, zoekt de Regering haren steun "in het voldoen aan de eischen van een hooger en algemeen belang." Het vermogen der menschelijke krachten mag daarbij niet voorbijgezien worden, evenmin als de meermalen ontvangen les, dat groote eischen het minst tot bevrediging van werkelijke behoeften en tot goede vruchten van den arbeid leiden.

Het Ministerie wijst op hetgeen het in zijn ruim halfjarig bestaan leverde en ter levering gereed maakte, en met vertrouwen durft het vragen: is de arbeid klein, en getuigt hij van de behartiging van slechts kleine belangen, met uitsluiting der groote?

Men had, volgens het Verslag, gewenscht eene blootlegging van zienswijze omtrent hoogst gewigtige onderwerpen van wetgeving, bijv. de regeling van het middelbaar en hooger onderwijs en de verbetering van het belastingstelsel. Kan die wensch ernstig en billijk heeten, wanneer men in het oog houdt, dat zoo doende van dit Ministerie, na eene werkzaamheid van eenige maanden, datgene gevorderd wordt, waartoe vorige Ministerien, ook na jaren arbeids, nog niet hebben kunnen komen? De Regering echter ontkent geenszins dat nog veel te doen overblijft. Heeft zij sommige onderwerpen nog niet aangeroerd, of nog geene voorstellen dienaangaande toegezegd, het is in geenen deele omdat zij het hooge gewigt dier onderwerpen niet erkent en hare aandacht daaraan niet wijdt. Maar behalve dat de Regering ongenegen is, telken male van zaken te spreken, die in vlijtig onderzoek, maar nog niet tot rijpheid gebragt zijn, schijnt zij der Kamer toch ook te mogen herinneren, dat noch de Regering, noch de Vertegenwoordiging alles te gelijk vermag of behoort aan te vangen. De Kamer, die meermalen in de gelegenheid was, dat bij eigen ervaring te ondervinden, zal wel de eerste zijn om de juistheid dezer opmerking te erkennen.

Indien de voldoening aan *alle* uitgesproken wenschen en eischen de voorwaarde van het vertrouwen der Kamer zou moeten zijn, het Ministerie erkent gaarne zijne onmagt om die voorwaarde te vervullen. Het meent er in het algemeen te mogen bijvoegen, dat gelijk in alle andere zoo ook in regeringszaken, het tot stand komen van zeer veel, dat met regt *wenschelijk* mag genoemd worden, tijdelijk zal afstuiten op de *onmogelijkheid* om alles op eens tot een goed einde te brengen.

Wat betreft het verwijt van niet betrachting eener wenschelijke zuinigheid en de strekkking om de zaken te fraai te kleuren, kan de Regering kort zijn: zij is zich bewust, dat verwijt niet te verdienen. Dat de

staatsbehoeften bij gestadigen aanwas der bevolking en bij vermeerdering van welvaart eer klimmen dan dalen is vrij natuurlijk; doch de aangeboden begrooting draagt, naar de overtuiging der Regering. op meer dan ééne plaats de blijken dat men zich steeds tot het strikt noodige wenscht te beperken. De zaken te fraai te kleuren ligt evenmin in de bedoeling der Regering. Aan den eenen kant is zij van het geven van onjuiste voorstellingen afkeerig, en aan den anderen kant zou het haar, al wilde zij het, weinig baten, met het oog op de tot in alle onderdeelen afdalende blootlegging van den feitelijken toestand, dien de Staten-Generaal en het publiek jaarlijks in de voor kleuring onvatbare cijfers der Staatsbegrooting vinden.

Over de betuiging dat niet alle leden van het Ministerie gelijkelijk in het uitgebragte ongunstige oordeel begrepen zijn, kan de Regering na de hierboven afgelegde verklaring omtrent hare eendragtige zamenwerking gereedelijk zwijgen. Die leden in de afdeelingen derhalve, die het nuttig geacht hebben te kennen te geven, dat zij zich verontrustten dat er geene eenstemmigheid zou bestaan of blijven bestaan in het Ministerie, hebben zich overbodige moeite gegeven.

Eenige leden in de afdeelingen hebben gewezen op een voorgewenden ommekeer van zienswijze van den Minister van Finantien omtrent het finantieel beleid. Dergelijk verwijt was bij gelegenheid der beraadslagingen over de spoorwegwet reeds gedaan. De Minister heeft toen aangetoond, dat die beschuldiging onjuist was. De Tweede Kamer heeft, nadat de aanval herhaaldelijk ondernomen en afgeslagen was, de wet aangenomen. Zou men nu willen doen gelooven, dat diezelfde Kamer geen vertrouwen stelt in hetgeen in het Voorloopig Verslag genoemd wordt finantieel beleid? De leden in de afdeelingen, welke deze bedenkingen opperden, hebben gemeend, zich te moeten verdedigen tegen de beschuldiging, dat zij strijd tegen personen zouden voeren. Men mag zonder onbescheiden te zijn, toch zeggen, dat het moeijelijk valt, aan zoodanigen strijd niet te denken, wanneer een bepaald lid van het Ministerie aangewezen wordt als de Minister, in wien men geen vertrouwen kan stellen, zonder dat men ééne enkele handeling weet op te geven, waardoor deze zienswijze geregtvaardigd zou worden, en terwijl men zich integendeel in allerlei algemeenheden tegen den persoon van dien Minister verliest. De Regering stemt volkomen toe, dat de contrôle *op den gang des bestuurs*, in grondwettigen zin toegepast, een der meest gewigtige, zoo niet het gewigtigste regt der Kamer is. Maar de vraag kan zijn, of men zich wel tot de uitoefening van dat grondwettig regt bepaalt, wanneer men leden uit het Ministerie aanvalt, hunne benoeming als het ware onverholen afkeurt, en onder dat alles in gebreke blijft, ééne enkele hunner *handelingen* als afkeurens waard aan te wijzen.

§ 2. Het uitvoerbare van den wenk, bij den aanvang van deze paragraaph gegeven ten opzigte van de Memorien van Toelichting, reeds vroeger meermalen ter sprake gebragt, is voor veelzijdige beschouwing vatbaar.

Hetgeen omtrent de rijks-belastingen, zoowel op zich zelve als in verband tot die der gemeenten wordt opgemerkt zal, tot vermijding van herhalingen, bij de Memorie van Beantwoording betreffende de wet op de middelen behandeld worden.

§ 3. In deze paragraaph wordt te kennen gegeven, dat men vruchteloos zoekt naar eenig spoor van het voornemen der Regering om de regeling van 's Rijks comptabiliteit te ondernemen; men besluit daaruit — zoo het voorkomt weinig logisch — tot de ongeneigdheid des Ministers van Finantien om daardoor mede te werken tot hetgeen men betreffende de koloniale comptabiliteit verlangt. Dit laatste onderwerp, geheel vreemd aan den Minister van Finantien, zal, gelijk alles wat in deze paragraaph over koloniale zaken voorkomt, eigenaardig beantwoording vinden bij het Xde hoofdstuk der begrooting.

Omtrent de wet op de rijks-comptabiliteit neemt de Minister de vrijheid te verwijzen tot de herinneringen, welke dienaangaande bij het IXde hoofdstuk B zullen worden gegeven.

De Regering meent zich veilig te kunnen onthouden van eene vernieuwde beantwoording van beschouwingen betreffende de meerdere of mindere onmisbaarheid der koloniale bijdragen, die reeds bij gelegenheid van de behandeling der spoorwegwet uitgebreide mededeeling en weêrlegging vonden. Zij neemt de vrijheid, daarbij op te merken, dat hetgeen in deze algemeene beschouwingen omtrent de begrooting aangaande de spoorwegen gezegd wordt, eene meer eigenaardige plaats zal bekleeden bij de behandeling der begrooting voor Binnenlandsche zaken.

§ 4. In verband met de geheele strekking van hetgeen sommige leden in de afdeelingen hebben gezegd, zal het niemand verwonderen, in deze paragraaph de mededeeling te vinden, dat de redevoering, door den Minister van Finantien gehouden bij de indiening der begrooting, aanleiding gaf tot veelvuldige bedenkingen.

1°. "Men noemde het overzigt van onzen finantielen toestand, daarin voorkomende, onvolledig.

2°. "Men trof er meer dan ééne onnaauwkeurige opgave in aan.

3°. "Bovenal stuitte men op de zucht, die er duidelijk in doorstraalt, om alles in een overdreven fraai gekleurd daglicht te stellen, en te verbergen dat de toekomst onzer finantien in onrustbarende mate afhankelijk wordt gesteld van de koloniale geldmiddelen."

De Regering wenscht elk dezer bedenkingen kortelijk na te gaan.

Ad primum. Tot staving der eerste voert het Voorloopig Verslag aan: "dat *zooveel* belangrijks door den Minister onvermeld wordt gelaten." Dat "zooveel belangrijks" bepaalt zich tot het volgende:

a. Het verzwijgen der kosten van de emancipatie der slaven in Suriname; maar men heeft — het is boven reeds opgemerkt — geheel voorbijgezien, dat, zoo de daartoe betrekkelijke wet wordt aangenomen, de uitgaaf, daardoor veroorzaakt, op zijn vroegst in 1861 uit de koloniale kas zal geschieden, en zich dan zeker niet op de middelen van het jaar 1861 zal doen gevoelen. Over het koloniaal batig slot van 1861 wordt in deze redevoering niet gesproken. Daarvan kan met geene de minste zekerheid worden gewaagd. Men kan niet alles te gelijk behandelen. Er valt reeds genoeg te spreken over de Staatsbegrooting voor 1861. De beschouwingen tot volgende begrootingen uit te strekken zou tot niets leiden. Geen Minister van Finantien heeft bij dergelijke redevoering anders gehandeld. Slechts dan is daarvan in enkele gevallen afgeweken, wanneer die redevoering tevens moet dienen om den weg voor te bereiden ten gevalle van finantiele plannen, waarvan de voorstelling aan de Tweede Kamer volgde.

b. "De Minister heeft het feit voorbijgezien, dat de kosten van het spoorwegnet thans 18 millioen hooger zijn dan zij bij de eerste voordragt der Regering werden geraamd. De uitgaven moeten dus jaarlijks niet 10, maar 11 millioen bedragen, zal het spoorwegnet in tien jaren voltooid zijn."

De Minister is getrouw gebleven aan de aangenomen wet omtrent de spoorwegen en aan de beginselen, waarop de voordragt van die wet gegrond was. Men maakt zich schuldig aan verwarring van denkbeelden; men treedt terug op het terrein, waarop zich bij de discussien van de wet de minderheid geplaatst had, en dat zij tot het laatste artikel toe verdedigd heeft, maar waarop de Staten-Generaal hebben geweigerd haar te volgen, wanneer men nu op nieuw de massale som der uitgaven, die over jaren verdeeld is, als voor den Staat verpligte uitgaaf wenscht te doen voorkomen. Voor het jaar 1861 zijn *f* 13 millioen ter zake der spoorwegen op de begrooting gebragt; dus reeds *f* 3,000,000 meer dan de wet voorschrijft, en het blijkt, dat daarna nog eene som in 's lands kas overblijft, aanzienlijk genoeg om ook in de jaren 1862 en 1863 de uitgaven voor de spoorwegen, volgens de wet gevorderd, te dekken.

In de discussien, rakende de vergelijking van vroegere plannen met die van dit Ministerie, zal de Regering thans niet terugtreden.

c. "Van de uitgaven voor waterwerken wordt door den Minister slechts in het voorbijgaan gesproken; een overzigt van het volle bedrag der kosten ontbreekt geheel."

In de redevoering des Ministers wordt gezegd:

"De *f* 3,998,153 houdt de Regering voorloopig buiten beschikking, ten einde de som vrij te houden, welke gedurende eenige jaren zal moeten worden uitgegeven, wanneer het voor te dragen wets-ontwerp tot verbetering der communicatien van onze groote handelssteden met de zee de goedkeuring der Staten-Generaal zal hebben verkregen."

Die woorden schijnen der Regering in overeenstemming met hetgeen men aan de Staten-Generaal verschuldigd is. Zij schijnen tevens duidelijk genoeg: breedsprakigheid maakt de zaken meestal minder duidelijk.

Ad. 2um. Ten bewijze van *onnaauwkeurigheid* worden de volgende feiten aangevoerd.

a. Dat de Minister aanneemt, dat de middelen van 1860 de raming met *f* 1,000,000 zullen te boven gaan; terwijl over de eerste acht maanden van 1860 de opbrengst nog gebleven was *f* 671,488 beneden de raming.

Zoo de aangenomen onderstelling niet op de hoogste waarschijnlijkheid steunde, zou zij *gewaagd* kunnen genoemd worden; maar hetgeen als *onderstelling* wordt opgegeven, zou nimmer eene *onnaauwkeurigheid* kunnen genoemd worden. Zij berust echter op de hoogste waarschijnlijkheid. Het lid, dat de aanmerking heeft gemaakt, had, zoo hij zich het verledene had willen herinneren, kunnen weten, dat, wanneer de opbrengst der eerste acht maanden zoo voordeelig is als zij dit jaar was, de aangenomen onderstelling alle kans heeft om verwezenlijkt te worden. Hij zelf erkent dat de laatste maanden van het jaar steeds de voordeeligste zijn. De ondervinding van 1859 is dáár om dit te staven. Niettegenstaande op het einde der eerste acht maanden van dat jaar de opbrengst was *f* 1,742,786.94½ beneden de raming, heeft op het einde van het jaar de opbrengst de raming met *f* 46,656.16½ overtroffen.

In het loopende jaar is er, gelijk werd opgemerkt, tusschen de raming en de opbrengst een verschil ten nadeele der laatste van niet meer dan *f* 671,488; mag men dan niet onderstellen, dat de raming op het einde van het jaar met *f* 1,000,000 zal worden overtroffen? Zoo de laatste vier maanden van het loopende jaar slechts even zooveel als die van het vorige jaar opbrengen, zou de opbrengst over de twaalf maanden de raming van *f* 1,000,000 overtreffen.

Indien men de jaren 1857 en 1858, en waarschijnlijk ook de vroeger jaren, raadpleegt, komt men tot hetzelfde resultaat. Op het einde van Augustus 1857 ging de opbrengst de raming met slechts *f* 95,000 te boven; maar op het einde van het jaar met *f* 2,100,000. Op het einde van Augustus 1858 was de opbrengst *f* 424,000 hooger dan de raming; op het einde van het jaar *f* 3,418,900. Het blijkt dus dat de onderstelling, waarvan de Minister is uitgegaan, volstrekt niet berust op eenige overdreven verwachting.

b. Het tweede feit betreft de opgave wegens de besparing, die over de dienst van 1859 aan het VIIIste hoofdstuk wordt toegekend, terwijl die besparing nog in October met eene som van *f* 89,300 is verminderd. Het feit is waar; maar het is even waar, dat de Minister van Finantien bij het opmaken zijner redevoering van die toen nog toekomstige vermindering geene kennis droeg, gelijk uit het antwoord, 9 October door den Minister van Marine op dezelfde opmerking gegeven, zoo men het in zijn geheel leest, kan blijken.

c. Verder wordt als het sterkste bewijs van onnaauwkeurigheid, en tevens van de gegrondheid der *derde* tegen de redevoering van den Minister van Finantien geopperde bedenking, namelijk de beweerde zucht om den staat van zaken te fraai te kleuren, gewezen op de groepering van cijfers, die moet aantoonen dat het eindcijfer der begrooting voor 1861 slechts zeer weinig hooger dan dat voor 1860 is, terwijl het inderdaad ruim *f* 1,000,000 hooger zou zijn. De Minister behoeft zich niet te behelpen met het voorbeeld van anderen. Hij zou anders kunnen wijzen op de Voorloopige Verslagen over het Iste hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1859 en 1860, waarin hetzelfde verwijt tegen den toenmaligen Minister voorkomt. Wel verre van het opgesmukte der voorstelling van den aard dezer Staatsbegrooting te moeten erkennen, mag de Minister opmerken, dat door hem nog eene buitengewone uitgaaf over het hoofd was gezien, die namelijk van *f* 85,000, welke op hoofdstuk IX *B* voorkomt, wegens de kosten te maken aan het voormalige Oost-Indische huis te Rotterdam. — Dit daarlatende, gaat de Minister over tot de beantwoording der redeneringen, waardoor men de opgegeven beschuldiging in het Voorloopig Verslag poogt te bewijzen.

De eerste opmerking, onder deze rubriek van verwijten voorkomende, is gegrond op de omstandigheid dat de opgaaf der buitengewone uitgaven, op de begrooting van het Departement van Binnenlandsche Zaken voorkomende, volgens de Memorie van Toelichting van dit hoofdstuk der begrooting minder bedraagt dan die, welke de Minister van Finantien opgeeft. Alvorens in deze omstandigheid grond voor eene beschuldiging van onnaauwkeurigheid te vinden, had men zich niet tot dit hoofdstuk moeten bepalen. Zoo men een overzigt over de Memorien van Toelichting der andere hoofdstukken had genomen, dan zou men bespeurd hebben dat, ja, ten opzigte van Binnenlandsche Zaken voor uitgaven, die bij vergelijking der begrooting voor 1860 en 1861, tot het laatste jaar niet moesten worden medegerekend, een eenigzins hooger cijfer is aangenomen, maar dat ten opzigte van al de andere hoofdstukken een veel lager cijfer of geen cijfer zelfs is opgegeven. Het geheele bedrag der uitgaven, welke om onderscheidene redenen door den Minister van Finantien van het eindcijfer van 1861 worden afgetrokken, bedraagt, buiten de spoorwegen, eene som van *f* 1,048,029, terwijl volgens de eigene opgaaf in het Voorloopig Verslag bij de verschillende Memorien van Toelichting de buitengewone uitgaven op *f* 3,435,418 gesteld zijn. Waarom, mag men vragen, gewezen op ééne enkele Memorie van Toelichting, welke tot een schoonschijnend verwijt aanleiding geeft, en gezwegen van al de andere, die de goede trouw der opgaven des Ministers bewijzen? Dit moet des te meer bevreemding wekken, omdat zich onder de leden der Commissie van Rapporteurs een vorig Minister van Finantien bevindt, en omdat deze weet dat het standpunt van waar de Minister van Finantien in de waardering van dergelijke feiten uitgaat, een geheel ander is dan dat waarvan in de Memorie van Toelichting wordt uitgegaan. In de redevoeringen, gehouden bij de overwegingen der begrootingen voor 1859 en 1860, is dan ook niet anders gehandeld. Met verwijzing tot de eerste zal men hier slechts de laatste ontleden.

Het bedrag der buitengewone uitgaven wordt blijkens bijlage C van die redevoering opgegeven als *f* 2,675,871. Maar in de redevoering van den Minister wordt, terwijl erkend wordt, dat het eindcijfer van 1860 na verrekening der meerdere uitgaven voor loodswezen en buitengewone amortisatie van schuld, nog *f* 634,000 hooger dan voor 1859 was, wel in het algemeen op eenige speciale buitengewone uitgaven gewezen, gelijk in dezen door den minister is gedaan, maar ten slotte erkend, dat er toch eenige vermeerdering der gewone uitgaven bestond: dus worden in de redevoering des ministers de buitengewone uitgaven blijkbaar beneden de *f* 600,000 berekend. Bij de Staatsbegrooting voor 1861 is dan ook niet gevoegd de staat van buitengewone uitgaven, welke bij de begrooting voor 1859 de ambtsvoorganger van den minister had beginnen over te leggen. Die staat had herhaaldelijk aanleiding gegeven tot groote bedenkingen van de zijde der Staten-Generaal, en leverde geen praktisch nut op bij de vergelijking der begrootingen. Wat inderdaad daarbij in aanmerking moet komen valt van zelf in het oog, en is door den minister met duidelijke aanwijzing en opgaaf van het bedrag, in zijne redevoering opgegeven. In de redevoeringen van den minister van finantien betreffende de begrootingen voor 1859 en 1860 had deze zich vergenoegd, de onderwerpen te noemen zonder opgave van het cijfer.

En hoe wordt er nu verder in het Voorl. Verslag gehandeld, ten einde tot het betoog te geraken, dat de Staatsbegr. voor 1861 die voor 1860 met *f* 1025,000 zou te boven gaan? Men maakt twee berekeningen. De eene met weglating der splitsing tusschen gewone en buitengewone — immers die alleen toelatende voor buitengewone amortisatie en spoorwegen; — de andere met inachtneming der onderscheiding tusschen gewone en buitengewone. In beide berekeningen ziet men geheel voorbij de som van van *f* 80,995, welke niet als buitengewone uitgaaf, maar als eene meerdere uitgaaf, die door eene meerdere ontvangst wordt opgewogen, gevraagd is: telegraphie op Binnenlandsche Zaken en tegemoetkoming aan controleurs en ambtenaren bij de entrepôts op hoofdstuk IX *B*. Is dit naauwkeurig?

Maar er is meer. Beide berekeningen leveren hetzelfde resultaat van *f* 1,025,000. Dat reeds bewijst dat in de berekeningen gebreken en onnaauwkeurigheden moeten schuilen. Immers indien men aanneemt, dat, met weglating der splitsing tusschen gewone en buitengewone, eene verhooging van *f* 1,025,000 zou bestaan, hoe kan het dan mogelijk zijn, dat men dezelfde som zou verkrijgen, zoo men nog andere buitengewone uitgaven dan die voor buitengewone amortisatie en spoorwegen van het cijfer der begrooting aftrekt?

Men neemt in de laatste der beide berekeningen tot grondslag aan, dat men hetgeen volgens den staat *C* in 1860 en volgens de Memorie van Toelichting in 1861 als buitengewone uitgaven was opgegeven, tegen elkander overstelt, en daaruit tot de gevolgtrekking komt dat in 1861 (altijd buiten de spoorwegen) slechts *f* 505,234.50 meer dan in 1860 als buitengewoon kan worden berekend. Maar zal die tegenstelling tot een juist resultaat kunnen leiden, dan moet men eerst hebben geregtvaardigd het cijfer dat voor 1860 als buitengewoon was opgegeven. Nu is het bekend dat tegen dit cijfer bij het onderzoek der begrooting voor 1860 zeer vele bedenkingen ingebragt zijn en nog zeer vele waren in te brengen. De Minister kan dit cijfer niet aannemen als basis van vergelijking. Het ligt toch in de rede, dat hoe hooger het cijfer voor de buitengewone uitgaven voor 1860 gebragt wordt, hoe lager dat der gewone daalde.

De Minister van Finantien, die de begrooting voor 1860 indiende, heeft zelf, gelijk boven reeds is aangetoond, in zijne berekeningen niet aangenomen dat er over 1860 *f* 2,930,183.50 of *f* 2,675,871, gelijk zij op staat *C* voorkomen, als buitengewone uitgaven moesten worden afgetrokken van het eindcijfer der begrooting.

De ongegrondheid van de stelling, waarop de op bladz. 10 gemaakte berekening tot vergelijking der beide begrootingen berust, en de gegrondheid der daartegen ontwikkelde bedenkingen blijkt nog duidelijker, wanneer men op dezelfde wijze als in het Voorloopig Verslag is gedaan de begrooting voor 1860 met die voor 1859 vergelijkt in verband met de in de redevoering van den toenmaligen Minister gedane opgaven.

Men zal de woorden zelve, in het Voorloopig Verslag bl. 11 gebruikt, overnemen, en daarin alleen de jaartallen veranderen en de cijfers invullen in overeenstemming met de officiele opgaven van die jaren.

Het totale eindcijfer der begrooting voor 1859 is....	*f* 90,450,441.54½
(Onder dit cijfer is niet begrepen de som van *f* 11,939,248.89 voor uitgaven voor het defensiewezen en voor de schikking met de Maatschappij van Weldadigheid, ook door den ambtsvoorganger van den Minister in zijne redevoering afgetrokken.)	
Af het IXde hoofdstuk A....	" 50,133,987.54½
	f 40,316,454.00
Het buitengewoon bedraagt....	" 2,592.492.00
Blijft gewoon....	*f* 37,723,962.00
Voor 1860 worden aangenomen de gewone uitgaven, zoo als die bij het voorloopig verslag, bladz. 10, opgegeven worden ad....	" 39,318,160.71
Het gewone in 1860 was dus meer dan in 1859....	*f* 1,594,198.71

Dit cijfer intusschen is ook in de verte in de redevoering des Ministers bij de indiening der begrooting voor 1861 niet opgegeven. Dergelijke wijze van rekenen, als op bladz. 10 in toepassing gebragt wordt, kan dus niet als tot de waarheid leidende worden aangenomen.

De som van *f* 37,000,000 zal onder 31 December 1861 wel beschikbaar zijn; men vermeent daaromtrent zich te kunnen gedragen aan de uiteenzetting van hare bestanddeelen op bladz. 4 der redevoering. De juistheid van de in die redevoering wegens de opbrengst der middelen over 1860 opgenomen onderstelling, is reeds boven gehandhaafd; om[...] de besparingen bij afsluiting der dienstjaarlijksche begrooting wordt [...] innerd, dat die, buiten de vermindering van renten ten gevolge van a[...]tisatie van nationale schuld, meermalen de som van *f* 1,000,000 he[...] bereikt en soms overtroffen. Het kan dus niet bevreemden, dat op [...] voetspoor van vroegere opgaven van soortgelijken aard, daarop ook [...] eenigermate wordt gerekend.

Het mag bevreemden, dat in het Voorloopig Verslag heeft kunnen [...] zegd worden, dat men tot hiertoe in zulke becijferingen zoover [...] durfde gaan, terwijl men zich had kunnen herinneren, dat in ieder[...] waarin bij de redevoering des Ministers van Finantien de waarschijn[...] uitkomst voor de dienst van het loopende jaar werd opgegeven, of [...] waarschijnlijke besparingen is gerekend. Zoo waren, om zich tot [...] laatste jaar te bepalen, de besparingen over 1859 op *f* 2,500,000 [...]rekend.

Op blz. 11—12 van het Voorloopig Verslag komt eene berekening [...] van de vermoedelijke uitgaven en ontvangsten gedurende de volgende [...] jaren. De regering gelooft, met verwijzing naar de zeer juiste te[...] denkingen, daartegen reeds in de afdeeling ingebragt, zich in eene [...] cussie van die toekomst niet te behoeven te verdiepen. Zoo de Tw[...] Kamer dergelijke beschouwingen, reeds bij de behandeling van de [...] omtrent de spoorwegen voorgebragt en thans door de leden der mi[...]heid herhaald, juist had gevonden, zij zou die wet niet met hare [...]keuring hebben bekrachtigd. Zij heeft dit echter gedaan, omdat [...] het beginsel, waarvan de regering bij de voordragt van die wet u[...]deelde. Met retrospective beschouwingen omtrent besliste zaken g[...] de regering de Tweede Kamer niet te mogen lastig vallen.

Ten einde echter alle verkeerde voorstellingen omtrent de Oost[...]sche baten te voorkomen, meent men te moeten opmerken, dat [...] het voorloopig verslag opgegeven cijfer der koloniale bijdrage [...]

1850—1859 van....	*f* 245,889,8[...]
verhoogd moet worden met hetgeen aan het Indisch muntwezen krachtens verschillende wetten is besteed, ad	" 23,243,5[...]
en alzoo wordt....	*f* 269,133,[...]
waarvan de tienjarige middelsom is....	" 26,913,[...]

Voor de laatste vijf jaren berekend, is echter de middelsom *f* 33,80[...]
De Regering rekent echter slechts op *f* 30,000,000.

Men herinnert ten overvloede dat voldoende is aangetoond, dat [...] uitgaven voor de spoorwegen, gevorderd voor de jaren 1861, 18[...] 1863, kan worden voorzien uit hetgeen thans reeds in de schatkist [...] handen is.

§ 5. Veel van hetgeen in den aanhef dezer paragraaph wordt [...] merkt heeft óf zijne beantwoording reeds in het vorafgaande gevo[...] óf zal die bij de behandeling der verschillende hoofdstukken vinden.

Het stelsel ten aanzien der verdeeling van openvallende tracte[...] onder de overblijvende ambtenaren uiteengezet is ook dat der Re[...] Ook zij keurt het af, als beginsel aan te nemen, om zoodanige tra[...]ten "tot den laatsten cent toe" te doen strekken tot verhooging [...]dere bezoldigingen. De voorbeelden bestaan ook, dat reeds in [...]pende jaar over een niet onaanzienlijk bedrag in dien geest gehand[...] Zij meent echter dat hieromtrent steeds naar omstandigheden en [...]vind van zaken zal moeten worden gehandeld. Zij mag verder [...] niet onopgemerkt laten, dat eene gedeeltelijke verhooging van tra[...]ten, immers zoolang een algemeene maatregel (waarvan de wensch[...]heid ook in het vervolg wordt erkend en door de Regering [...]aamd) blijft ontbreken, in vele gevallen billijk en noodzakelijk k[...]komen, wanneer men in verband met hun gering, meestal in vroe[...]ren vastgesteld bedrag. In het oog houdt de steeds vermeerderende [...] der levensmiddelen, enz., of wil men, de daaraan beantwo[...] vermindering der geldswaarde. Ondervindt de Staat zoo doende [...] omstandigheden eenig (ofschoon dan toch gering) nadeel, aan den [...]ren kant mag men niet vergeten, dat de Staat van diezelfde omsta[...]den de voordeelige gevolgen geniet bij den verkoop zijner koloniale [...]ducten en domeinen, en — de amortisatie buiten rekening gelaten [...] de betaling der door hem aan renten verschuldigde som.

Dat door dit Ministerie buiten de spoorwegen nog andere groo[...]ken worden ondernomen, of althans aan de Staten-Generaal zijn [...]dragen, zal welligt minder verwondering baren, wanneer men [...] dat de daartoe strekkende plannen niets anders bevatten dan de [...]ting of herhaling van reeds door het vorig Ministerie ingediende uit[...]len. Eene uitzondering daarop maakt alleen de voorgestelde eene [...] behoeve der scheepvaartkanalen in de provincie Groningen; eene [...] waarvan de billijkheid, het nut en (in verband tot vroeger geop[...]zigten) de hooge wenschelijkheid moeijelijk schijnen te kunnen [...] ontkend. Deze uitgaaf is in allen gevalle, wat er ook van de [...] zij, als buitengewoon te beschouwen in vergelijking met het vorig[...]

Zeer juist wordt opgemerkt, dat de lof wegens de op het dienstj[...] verkregen besparingen, indien die lof al verdiend is, wel verre va[...] komen aan het tegenwoordig Ministerie, aan de jongstafgetreden M[...]lieden behoort. Dit is duidelijk, en wordt dan ook door den Min[...] Finantien in zijne redevoering niet anders voorgesteld. Het ware [...] te ongerijmd te onderstellen dat deze Regering een regtmatige [...] willen onthouden aan een vorig Bewind, waarvan vele leden in [...]binet zijn overgegaan, of dat men kleingeestig genoeg zou kunnen [...] door minder waardering van de handelingen zijner voorgangers, [...] verdiensten met een valschen klatergla ns in het licht te stellen.

Aan de andere zijde gebiedt, wanneer men, gelijk in het Vo[...] Verslag gedaan wordt, op de afgetreden Ministers wijst, de billijk[...] het oog te houden dat in de aanzienlijke som der over 1859 v[...] besparingen, hoofdstuk III voor *f* 17,000, hoofdstuk IX *B* voor *f* [...] deelen, en dat de op hoofdstuk V uitgewonnen som, volgens de a[...]merking van het Verslag, ten deele het gevolg is daarvan, dat we[...] uitgevoerd zijn gebleven, waarvoor de benoodigde gelden waren [...] vraagd en toegestaan, gelijk dit ook met de mindere uitgaven voo[...] stuk X het geval is.

Tot juiste schatting der verkregen resultaten merkt de Regering [...] op, dat, terwijl de besparingen in 1859 onder medewerking der [...] melde buitengewone omstandigheden tot een bedrag van *f* 4,473,[...]gen, die besparingen in 1858 *f* 2,300,000 bedroegen; waarvan [...] behoort te worden afgetrokken eene som van *f* 1,259,700 wegens [...] stuk IX *A*, zoodat zij metterdaad slechts een cijfer van *f* 1,06[...] reikten. Het schijnt, na hetgeen in de redevoering van den Min[...] daarna in het Voorloopig Verslag wegens het bij voorraad onge[...] 's Rijks schatkist liggen van groote sommen gezegd is, dat men nie[...] over dit onderwerp behoeft uit te weiden.

De uitgaven, voor vroegere plannen van spoorwegen en groote [...] te doen, werden mede over eenige jaren verdeeld. Ook daarbij [...] zouden groote sommen in de schatkist gedurende eenige jaren [...] hebben moeten verblijven. Waarom de minderheid derhalve [...] betrekkelijke nadeel aan de aangenomen spoorwegwet wijt, kan [...]ders verklaard worden dan door eene omstandigheid, waarop re[...]haaldelijk is gezinspeeld.

Het is reeds boven opgemerkt, dat men de verhouding van h[...]niaal batig slot tot de middelen van het moederland geheel en al [...] ziet, wanneer men meent te kunnen zeggen, dat de onderstell[...] gewaagd is, dat het koloniaal batig slot van 1861 besteed zou [...] worden tot bestrijding van de uitgaven der slaven-emancipatie, en [...] ten gevolge in den loop van 1861 geene groote bijdragen uit de k[...] geldmiddelen te wachten zouden zijn. Wat daarvan te wachten is [...] gegeven, en kan door de uitgaaf voor de slaven-emancipatie niet [...]deren. — Op hetgeen verder wegens de mededeeling in de rede[...] des Ministers betreffende de kapitaals- en renteverminderingen sede[...]nuarij 1844, voorkomende op bladz. 14, gezegd wordt, zal men [...] antwoorden, dat die mededeeling volkomen juist is, en door cijf[...] gestaafd worden. Zij heeft voor het overige geen ander dan een [...]nut, en werd ook als zoodanig door den Minister gedaan.

De rentebesparing voor 1850 verkregen, ten beloope van ruim *f* 3,[...] spruit voor het grootste gedeelte alleen uit de wèl geslaagde rente[...] van 1844. Men mag zich echter verwonderen, dat in een ern[...] als een Voorloopig Verslag heeft kunnen worden ter neder gest[...] de opgaaf des Ministers tot den schijn zou kunnen leiden, als of [...] den, tot amortisatie besteed, eene besparing, tegen den penning [...] berekend, zoude te weeg gebragt hebben, en dat ten aanhoo[...] Nederlandsche natie in 1860 omtrent de maatregelen van 1844 [...] drukkingen hebben kunnen worden gebezigd, welke in het Vo[...] Verslag voorkomen.

De Tweede Kamer der Staten-Generaal zal, zoo men vertrouwt, [...] scheidenheid billijken, welke alle verdere uitweiding hieromtr[...] den Minister verbiedt. Hij kan zich echter niet onthouden [...] doen opmerken, dat van die maatregelen in afkeurenden zin w[...] sproken in hetzelfde stuk, waarin op een deel — een deel sl[...] van de voordeelen, uit die maatregelen gesproten, moet worden [...] als hoogst gewigtig. Immers men wijst er op, dat de rentebespari[...] van de *f* 135,000,000, door de schatkist uitgegeven, slechts op ô[...] den 25sten penning kan worden berekend, tot den 13den a 14den [...] ning stijgt, ten gevolge van de bijeenvoeging der over 1850 ve[...] uitkomst, bij die, welke na 1850 is verkregen.

Na de ontleding en wederlegging van hetgeen in de laatste par[...] van het Voorloopig Verslag als het gevoelen van eenige leden is [...] dragen, schijnt de slotsom, waartoe men in het Voorloopig Verslag [...] geene verdere beantwoording te vereischen.

GEDRUKT TER DRUKKERIJ VAN HET ALGEMEEN HANDELS[...]